

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

10/2025

Říjen

**Finanční a ekonomické
INFORMACE**
Dokumentační bulletin MF
**Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Bc. Libor Kadavý,
Mgr. M. Lukeš, Mgr. J. Machonský,
PhDr. L. Tvrda, Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 31. 10. 2025
Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

[https://knihovna.urad.mfcz.cz/
bulletin.php](https://knihovna.urad.mfcz.cz/bulletin.php) (intranet)

[https://www.mfcz.cz/cs/ministerstvo/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin/](https://www.mfcz.cz/cs/ministerstvo/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin/) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Bc. L. Kadavý,
Mgr. M. Lukeš, PhDr. L. Tvrda,
Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám říjnové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V rubrice Podrobně k tématu přinášíme analytický článek „Evergrande: pád realitního giganta a státní role v řešení problému“, který se věnuje strukturálním příčinám kolapsu nejzadluženějšího developera světa a jeho dopadům na čínský i globální finanční systém. Text rozkrývá obchodní model založený na dluhové expanzi, jehož udržitelnost byla závislá na trvale rostoucích cenách nemovitostí a dostupnosti úvěrů. V kontextu zpříšňující se regulace, pandemie a zpomalení ekonomiky se Evergrande dostala do spirály likviditní krize, která vyústila v insolvenční řízení a likvidaci společnosti. Článek analyzuje reakci čínských státních orgánů, které namísto záchrany korporátní struktury zvolily strategii řízené restrukturalizace s cílem ochránit kupující a stabilizovat trh. Pozornost je věnována i mechanismům přenosu rizika prostřednictvím dodavatelských řetězců, dopadům na bankovní sektor a širším regulatorním důsledkům. Text se zamýšlí nad tím, zda krize Evergrande představuje čínský ekvivalent pádu Lehman Brothers a jaké poučení z ní plyne pro regulaci tržní disciplíny a státní intervence za účelem dosažení udržitelnosti ekonomického růstu.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. Jiří Benda

vedoucí redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Publikováno na internetu

Zpráva o vývoji veřejných financí v zemích eurozóny:

https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/report-public-finances-emu-2024_en?pk_source=newsletter&pk_medium=email&pk_campaign=ecfin-new-publication

Nobelovu cenu za ekonomii dostali Philippe Aghion, Peter Howitt a Joel Mokyr za vysvětlení ekonomického růstu poháněného inovacemi:

<https://www.nobelprize.org/prizes/economic-sciences/2025/press-release/>

Od čerstvého nositele Nobelovy ceny je v Odborné knihovně Ministerstva financí dostupná publikace „Formování učící se společnosti: nový pohled na růst, rozvoj a společenský pokrok“, jejímž je spoluautorem:

<https://portaro.mfcr.cz/records/aa018985-6fda-4a70-9b68-3c8667402c69>

Publikováno na webu MF

Čtvrtletní zpráva o řízení státního dluhu České republiky za 1. - 3. čtvrtletí 2025:

<https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/rizeni-statniho-dluhu/publikace/dluhove-portfolio-ctvrtletni-informace/2025/ctvrtletni-zprava-o-rizeni-statniho-dluhu-ceske-re-61625>

O B S A H

Podrobně k tématu.....	4
Evergrande: pád realitního giganta a státní role v řešení problému	4
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	8
Daně.....	8
Ekonomické vědy. Ekonomie	17
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	19
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	25
Informatika. Počítače	28
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	29
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	30
Podnik a podnikání	31
Pojišťovnictví. Sociální péče	32
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	33
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	34
Právo.....	36
Statistika. Demografie. Sociologie	38
Účetnictví	39
Veřejná správa	39
Veřejné finance. Rozpočet.....	41
Zdravotnictví	44
Životní prostředí	45
Životní úroveň	45
Ostatní	45
Přehled nových knih	52

Evergrande: pád realitního giganta a státní role v řešení problému

Mgr. Martin Lukeš

Oddělení 5903, [Informační podpora a knihovna](#), [Archiv vydaných čísel](#)

Kauza čínského realitního giganta Evergrande Group představuje jeden z nejvýznamnějších ekonomických otřesů v Číně od globální finanční krize v roce 2008. Pád společnosti, která byla symbolem razantního růstu čínského realitního sektoru, byl definitivně dovršen 25. srpna¹, kdy byly její akcie staženy z volného obchodování na burze. S výsledným dluhem přesahujícím 300 miliard amerických dolarů se Evergrande stala nejzadluženějším developerem na světě² a její insolvence a kolaps vyvolaly obavy z dominového efektu potenciálně ohrožujícího nejen čínský finanční systém, ale v důsledku i globální ekonomickou stabilitu.

Společnost Evergrande byla založena v roce 1996 a její růst byl úzce spjat s rychlou urbanizací a ekonomickým rozmachem Číny, umožněnými postupnou transformací státní ekonomické politiky. Její obchodní model byl založen na rychlé expanzi financované v rostoucí míře úvěrovými mechanismy. Společnost nakupovala rozsáhlé pozemky, často na úvěr, a rychle na nich zahajovala další výstavbu především rezidenčních komplexů. Prodeje bytů ještě před jejich dokončením generovaly hotovost, která byla okamžitě reinvestována do nákupu dalších pozemků a zahájení nových projektů³. Tento model „vysoké zadluženosti, vysokého obrátu a vysokého růstu“ umožnil společnosti stát se jedním z předních developerů v zemi. Kromě realitního developmentu zahrnovalo portfolio Evergrande další odvětví, mj. výrobu elektrických vozidel, správu majetku, zdravotnictví či zábavní průmysl.

Primární příčinou pádu Evergrande byla její závislost na dluhovém financování jako prostředku růstu. Společnost využívala širokou škálu finančních nástrojů, od bankovních úvěrů a korporátních dluhopisů, až po produkty pro správu majetku prodávané drobným investorům. Tento model byl funkční pouze v prostředí neustále rostoucích cen nemovitostí a snadného přístupu k úvěrům. Pandemie koronaviru, politika nulového covidu a celosvětový propad dodavatelských řetězců pak spolu s růstem úrokových sazeb a souvisejícím nárůstem nedobytných pohledávek společně vedly ke zpoždění projektů a krizi likvidity⁴.

V srpnu 2020 zavedla čínská vláda v reakci na rostoucí rizika v realitním sektoru politiku „tři červených linií“. Tato regulace stanovila striktní limity pro zadlužení developerů: poměr závazků k aktivům (bez započtení záloh od klientů) nesmí překročit 70 %, čistý dluh nesmí být vyšší než vlastní kapitál a hotovost musí pokrývat alespoň krátkodobý dluh. Evergrande nesplňovala ani jeden ze stanovených limitů, což jí prakticky znemožnilo přístup k novému bankovnímu financování a donutilo ji hledat alternativní, dražší zdroje kapitálu, čímž se její finanční situace dále zhoršovala⁵. Vývoj zadlužení podrobně shrnuje studie Jiahua Li a Qina Yyngchunwanga *An Analysis of the Causes of Evergrande Debt Crisis*⁶. Evergrande dlouhodobě udržovala poměr majetku k pohledávkám nad 80 % při nákladech

¹ HOSKINS, Peter. Chinese property giant Evergrande delisted after spectacular fall. Online. In: *BBC*, 25. 8. 2025. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/articles/c14g7r44566o> [cit. 2025-10-16]

² From default to delisting of Evergrande, world's most indebted developer. Online. In: *Reuters*, 25. 8. 2025. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/china/default-delisting-evergrande-worlds-most-indebted-developer-2025-08-25/> [cit. 2025-10-16]

³ LI, Jiahua, QIN, Yyangchunwang. An Analysis of the Causes of Evergrande Debt Crisis. Online. In: *SHS Web Conference*, vol. 188 (2024). Dostupné z: https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/pdf/2024/08/shsconf_icdde2024_01030.pdf [cit. 2025-10-14]

⁴ ZHENG, Xiaoman. Financial Risk Analysis of Chinese Real Estate Enterprises-A Case Study of China Evergrande Co., LTD. Online. In: *Journal of Economics, Business and Management*, Vol. 13, No. 1, 2025. Dostupné z: <https://www.joebm.com/vol13/JOEBM-V13N1-852.pdf> [cit. 2025-10-14]

⁵ LU, Lerong, KELLER, Anat. Is it China's Lehman Brothers moment? Unveiling Evergrande debt crisis, financial risks, and regulatory implications. Online. In: *Law and Financial Market Review*, 2022(16). 18. 5. 2022. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17521440.2022.2150524#abstract> [cit. 2025-10-16]

⁶ LI, Jiahua, YANGCHUNWANG, Qin. An Analysis of the Causes of Evergrande Debt Crisis. Online. In: *SHS Web Conference*, vol. 188 (2024). Dostupné z: https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/pdf/2024/08/shsconf_icdde2024_01030.pdf [cit. 2025-10-14]

na financování dluhů okolo 9 % a v dosavadní politice diverzifikované expanze pokračovala i při zavedení pravidla „tři červených linií“. Problematicke diverzifikace a souvisejících rizik s důrazem na investiční a úvěrová rizika se podrobně věnuje studie X. Zhenga *Financial Risk Analysis of Chinese Real Estate Enterprises-A Case Study of China Evergrande Co., LTD*⁷.

Krizi důvěry prohloubilo odhalení účetních nesrovnalostí. V březnu 2024 obvinila čínská Komise pro regulaci cenných papírů (CSRC) Evergrande z podvodného navýšení příjmů o více než 80 miliard dolarů v průběhu let 2019 a 2020⁸. Tato obvinění nejenže zpochybnila finanční výkazy společnosti, ale také vedla k právním krokům proti jejímu vedení a auditorovi, společnosti PricewaterhouseCoopers (PwC), kterou likvidátoři Evergrande zažalovali za údajnou nedbalost při auditu⁹. Krize dále eskalovala v druhé polovině roku 2021, kdy společnost začala vynechávat platby úroků z dolarových dluhopisů, což vedlo k jejímu formálnímu defaultu v prosinci téhož roku. Následovala série neúspěšných pokusů o restrukturalizaci dluhu¹⁰. V lednu 2024 nařídil soud v Hongkongu likvidaci společnosti. Proces vyvrcholil v srpnu 2025, kdy byla společnost Evergrande po 16 letech definitivně vyřazena z obchodování na hongkongské burze¹¹.

Jedním z nejzávažnějších sociálních dopadů krize je obrovský počet nedokončených projektů, jejichž objem se v době po bankrotu pohyboval okolo 1300, v jejichž rámci hovoří některé odhady až o 700 000 bytových či ekvivalentních nemovitostních jednotkách¹². To vedlo k vlně tzv. „hypotečních bojkotů“, kdy majitelé odmítali splácet hypotéky na nedokončené nemovitosti, což představovalo další riziko pro bankovní sektor a sociální stabilitu¹³. V červnu 2023 Evergrande dlužila 128 bankám a 121 nebankovním institucím 332 miliard dolarů, tedy přes 1,5 % čínského HDP¹⁴.

Pád Evergrande vyvolal krizi důvěry v celém realitním sektoru. Přístup k financování se ztížil i pro ostatní developery, což vedlo k vlně bankrotů a restrukturalizaci dalších velkých společností, jako jsou Country Garden nebo Sunac. Krize se přenesla i na dodavatele stavebních materiálů, architektonické firmy a další subjekty v dodavatelském řetězci, které čelily nezaplaceným fakturám a prudkému poklesu poptávky¹⁵. Čínský bankovní sektor je silně exponován vůči realitnímu trhu, jelikož úvěry developerům a hypotéky tvoří významnou část jeho portfolia; realitní trh tvoří stabilně okolo 30 % čínského HDP. Ačkoliv přímá expozice bank vůči společnosti Evergrande byla podle oficiálních údajů v únosných mezích, systémové riziko spočívalo v celkovém poklesu kvality aktiv spojených s nemovitostmi. Pokles

⁷ ZHENG, Xiaoman. Financial Risk Analysis of Chinese Real Estate Enterprises - A Case Study of China Evergrande Co., LTD. Online. In: *Journal of Economics, Business and Management*, Vol. 13, No. 1, 2025. Dostupné z: <https://www.joebm.com/vol13/JOEBM-V13N1-852.pdf> [cit. 2025-10-14]

⁸ HALE, Thomas, HO-HIM, Chan, LENG, Cheng. Chinese authorities accuse Evergrande of inflating revenues by \$80bn. Online. In: *Financial Times*, 18. 3. 2024. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/10406ba1-425f-45d7-9276-c0b6a442c8b6> [cit. 2025-10-16]

⁹ HO-HIM, Chan, WIGGINS, Kaye. China Evergrande liquidators launch legal action against PwC. Online. In: *Financial Times*, 6. 8. 2024. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/a7d8f0d0-fb41-4244-bfbb-0ed15e1c0a87> [cit. 2025-10-16]

¹⁰ PBOC promises to protect consumers as China Evergrande teeters. Online. In: *Reuters*, 28. 9. 2021. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/china/china-evergrandes-electric-car-units-shares-tumble-23-after-warning-2021-09-27/> [cit. 2025-10-17]

¹¹ HALE, Thomas, SANDLUND, William. Evergrande delisting marks end of era for China's property sector. Online. In: *Financial Times*, 25. 8. 2025. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/1b11a168-8a19-4ba2-ab5d-b51fcf3bed1e> [cit. 2025-10-17]

¹² HOSKINS, Peter. Chinese property giant Evergrand delisted after spectacular fall. Online. In: *BBC*, 25. 8. 2025. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/articles/c14g7r44566o> [cit. 2025-10-17]

¹³ Pád Evergrande zanechal na čínském realitním trhu hluboké jizvy. Online. In: *Patria*, 26. 8. 2025. Dostupné z: <https://zpravy.kurzy.cz/826377-pad-evergrande-zanechal-na-cinskem-realitnim-trhu-hluboke-jizvy/> [cit. 2025-10-16]

¹⁴ ZHENG, Xiaoman. Financial Risk Analysis of Chinese Real Estate Enterprises-A Case Study of China Evergrande Co., LTD. Online. In: *Journal of Economics, Business and Management*, Vol. 13, No. 1, 2025. Dostupné z: <https://www.joebm.com/vol13/JOEBM-V13N1-852.pdf> [cit. 2025-10-14]

¹⁵ ZHANG, Yongli, NAN, Xi. Debt default, financial risk transmission and governance from the perspective of supply chain network. Online. In: *Heliyon* (9)3, March 2023. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2405844023014317#:~:text=In%202021%2C%20the%20deb%20default%20of%20Evergrande%2C,fuse%20of%20China%27s%20systemic%20financial%20turmoil%20%5B1%5D> [cit. 2025-10-16]

cen nemovitostí a nárůst nesplácených úvěrů představují významnou hrozbu pro ziskovost a stabilitu bank¹⁶. Finanční rizika se šířila také prostřednictvím komplexní sítě dodavatelských řetězců. Mnoho menších dodavatelů bylo nuceno přijímat od Evergrande místo hotovosti komerční směnky, které se po jejím kolapsu staly bezcennými. Tento mechanismus přenosu rizika zasáhl tisíce malých a středních podniků a často se stal příčinou jejich existenčního ohrožení¹⁷.

Záhy po eskalaci krize se objevily obavy, zda pád Evergrande nespustí globální finanční krizi podobnou té, kterou v roce 2008 odstartoval kolaps Lehman Brothers¹⁸. Většina analýz však dospěla k závěru, že přímé globální dopady budou omezené. Důvody spočívají v relativně malé expozici zahraničních investorů vůči dluhu Evergrande a v přísné kontrole kapitálu ze strany čínské vlády. Na rozdíl od Lehman Brothers, jejíž pád silně zasáhl globální mezibankovní trhy, byla krize Evergrande primárně vnitrostátní záležitostí, jejíž řešení bylo v čínské státní režii¹⁹. Globální dopady se projeví spíše nepřímo, a to poklesem poptávky po komoditách a zpomalením čínského ekonomického růstu. Způsobu sanace krize a postupu čínské vlády se věnuje článek kolektivu autorů *Navigating Global Financial Turbulence: The Evergrande Collapse and Its Contagion Effect*²⁰. Všimá si podobností s krizí Lehman Brothers v roce 2008, zásadní rozdíl však identifikuje v rozhodnutí nezachraňovat předluženou společnost a hlubší systémové reakci v podobě přísnějších regulatorních požadavků na hospodaření firem. Přísnější regulace v důsledku stabilizovaly finanční systém i za cenu bankrotu některých společností (kromě Evergrande podobným způsobem zbankrotovala i společnost Country Garden). Studie porovnává reakce finančních a akciových trhů ve Velké Británii, Evropské Unii, USA a Kanadě s daty z burz v Hongkongu, Šanghaji a Šenženu. Hongkongská burza díky větší orientaci na mezinárodní trhy přenesla 7-10 % poklesu trhů zejména na evropské a britské trhy. Mezi trhy v USA a burzou v Šanghaji byly zaznamenány až 15% výkyvy, zejména v obdobích zvýšené volatility. Šenženská burza zahraniční trhy významně neovlivnila díky orientaci na domácí prostředí. Zásadním krokem pro stabilizaci finančního systému bylo rozhodnutí čínské centrální banky poskytnout lokálním bankám nízkouročné půjčky v celkové hodnotě 300 miliard dolarů, čímž umožňuje místním samosprávám dokončení projektů a splátku úvěrů. Další podobné kroky PBoC budou pravděpodobně následovat kvůli čínské preferenci monetárních nástrojů před fiskálními²¹.

Reakce čínských úřadů byla charakteristická snahou o řízený proces restrukturalizace namísto přímé finanční záchrany (bailoutu) společnosti. Primárním cílem nebyla ochrana akcionářů nebo věřitelů, ale prevence systémového kolapsu. Čínská lidová banka (PBoC) a další regulační orgány opakovaně deklarovaly, že jejich prioritou je ochrana práv a zájmů soukromých kupujících domů²². Vláda vytvořila mechanismy, které měly zajistit financování pro dokončení rozestavěných projektů, často

¹⁶ ZHENG, Xiaoman. Financial Risk Analysis of Chinese Real Estate Enterprises-A Case Study of China Evergrande Co., LTD. Online. In: *Journal of Economics, Business and Management*, Vol. 13, No. 1, 2025. Dostupné z: <https://www.joebm.com/vol13/JOEBM-V13N1-852.pdf> [cit. 2025-10-14]

¹⁷ ZHANG, Yongli, NAN, Xi. Debt default, financial risk transmission and governance from the perspective of supply chain network. Online. In: *Heliyon* (9)3, March 2023. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2405844023014317#:~:text=In%202021%2C%20the%20debt%20default%20of%20Evergrande%2C,fuse%20of%20China%27s%20systemic%20financial%20turmoil%20%5B1%5D> [cit. 2025-10-16]

¹⁸ LU, Lerong, KELLER, Anat. Is it China's Lehman Brothers moment? Unveiling Evergrande debt crisis, financial risks, and regulatory implications. Online. In: *Law and Financial Market Review*, 2022(16). 18. 5. 2022. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17521440.2022.2150524#abstract> [cit. 2025-10-16]

¹⁹ SHAHZAD, U., TEDESCHI, Marco, RAZI, Ummara, CICHON, Dariusz. Navigating Global Financial Turbulence: The Evergrande Collapse and Its Contagion Effect. Online. In: *International Review of Economics and Finance*, 18. October 2025. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.iref.2025.104701> [cit. 2025-10-20]

²⁰ SHAHZAD, U., TEDESCHI, Marco, RAZI, Ummara, CICHON, Dariusz. Navigating Global Financial Turbulence: The Evergrande Collapse and Its Contagion Effect. Online. In: *International Review of Economics and Finance*, 18. October 2025. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.iref.2025.104701> [cit. 2025-10-20]

²¹ All the tools PBOC has to support China's property sector. Online. In: *BBC*, 3. 6. 2024. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/business-68012345> [cit. 2025-10-16]

²² PBOC promises to protect consumers as China Evergrande teeters. Online. In: *Reuters*, 28. 9. 2021. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/china/china-evergrandes-electric-car-units-shares-tumble-23-after-warning-2021-09-27/> [cit. 2025-10-17]

prostřednictvím převzetí projektů státními developery nebo poskytnutím speciálních úvěrových linek od státních bank. Tento přístup měl za cíl obnovit důvěru veřejnosti a předejít sociálním tenzím²³.

Regulační orgány pečlivě monitorovaly expozici bankovního sektoru a finančních trhů vůči realitnímu sektoru. PBoC provedla zátěžové testy a cíleně poskytla likviditu finančním institucím nižších úrovní, aby zajistila hladké fungování trhů. Zároveň vláda signalizovala, že morální hazard nebude tolerován a že ztráty ponесou investoři, kteří podstoupili nadměrné riziko. Tento přístup měl posílit tržní disciplínu v dlouhodobém horizontu²⁴. Namísto záchran korporátní struktury Evergrande se vláda zaměřila na záchranu jejích aktiv, tedy konkrétních realitních projektů. Místní samosprávy hrály klíčovou roli v koordinaci restrukturalizačních snah, identifikaci životaschopných projektů a zajištění jejich dokončení. Tento pragmatický přístup „projekt po projektu“ pomohl zmírnit nejhorší sociální dopady krize. Součástí vládní reakce bylo i vyvození odpovědnosti. Bylo zahájeno vyšetřování zakladatele a vedení společnosti Evergrande pro podezření z finančních zločinů bez jejich bližší specifikace²⁵. Právní kroky byly podniknuty i proti externím aktérům, jako je auditorská společnost PwC, což svědčí o zpřísnění dohledu a zvýšení odpovědnosti v celém finančním systému²⁶.

Krize Evergrande urychlila snahy čínské vlády o přechod k udržitelnějšímu modelu růstu, méně náchylnému k výše uvedeným rizikům. Dlouhodobé reformy se zaměřují na snížení závislosti ekonomiky na realitním sektoru, podporu výstavby dostupného bydlení a zavedení nových mechanismů financování, jako jsou realitní investiční fondy (REITs). Cílem je vytvořit stabilnější a méně spekulativní trh s nemovitostmi, který bude sloužit reálným bytovým potřebám obyvatelstva, nikoli pouze jako nástroj pro finanční spekulace.²⁷ Čínské vládě se podařilo zabránit nejhoršímu scénáři nekontrolovaného kolapsu, který by vedl k systémové finanční krizi. Řízený proces restrukturalizace a důraz na sociální stabilitu pomohly zmírnit šok a omezit jeho šíření. Tento přístup demonstroval silnou kapacitu čínského státu intervenovat a řídit ekonomické procesy. Omezením tohoto přístupu je však skutečnost, že základní problémy realitního sektoru – nadměrná kapacita, vysoké zadlužení a klesající poptávka – přetrvávají. Vládní intervence sice zmírnily krátkodobé dopady, ale proces ozdravení trhu bude pravděpodobně dlouhodobého charakteru.

Krize společnosti Evergrande byla nevyhnutelným důsledkem neudržitelného obchodního modelu založeného na dluhové expanzi, který narazil na zpříšňující se vládní regulaci a neočekávatelnou rizikovou situaci v podobě pandemie koronaviru. Její pád odhalil hluboké strukturální problémy v čínském realitním sektoru a vyvolal významné otřesy v celém finančním systému. Reakce čínské vlády byla charakteristická pragmatickým a řízeným přístupem, který upřednostnil finanční a sociální stabilitu a ochranu kupujících před záchranou samotné společnosti.

²³ MARSH, Nick. How does China fix the Evergrande mess? Online. In: *BBC*, 27. 10. 2023. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/business-67191262#:~:text=Back%20then%20failing%20banks%20and,their%20governments%20and%20central%20banks.&text=But%20China%20is%20different.,rush%20to%20bail%20out%20Evergrande> [cit. 2025-10-15]

²⁴ WANG, Zexuan, YE, Kesu, ZHU, Dianying. Financial Crisis Analysis of Evergrande Group from the Perspective of Game Theory. Online. In: *Proceedings of the 2022 2nd International Conference on Enterprise Management and Economic Development (ICEMED 2022)*. 1. 7. 2022. Dostupné z: <https://www.atlantis-pess.com/proceedings/icemed-22/125975360> [cit. 2025-10-15]

²⁵ OI, Mariko. China's Evergrande Chairman put under police surveillance. Online. In: *BBC*, 28. 9. 2023. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/business-66932548> [cit. 2025-10-17]

²⁶ HO-HIM, Chan, WIGGINS, Kaye. China Evergrande liquidators launch legal action against PwC. Online. In: *Financial Times*, 6. 8. 2024. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/a7d8f0d0-fb41-4244-bfbb-0ed15e1c0a87> [cit. 2025-10-16]

²⁷ YANG, Jing. *Beyond Evergrande: Rethinking Real Estate Market in China and the USA for Long Term Growth and Sustainability*. Diplomová práce. Massachusetts, USA: MIT Sloan School of Management, 2024. Dostupné z: <https://www.proquest.com/docview/3169193283?pq-origsite=gscholar&fromopenview=true&sourcetype=Dissertations%20&%20Theses> [cit. 2025-10-16]

Daně

Alexandra Karadima

20 years after Marks & Spencer : was it over then? And is it over now?

Dvacet let od případu Marks & Spencer : skončilo to tehdy? A je to konec i teď?

European taxation, Vol. 65, (2025) No. 7, p. 292-301

Článek zkoumá vývoj přístupu Soudního dvora EU k přeshraničnímu vyrovnání ztrát (cross-border loss relief), přičemž se zaměřuje na vliv zásady platební schopnosti a širších politických a ekonomických faktorů. Na základě přelomového judikátu Marks & Spencer (C-446/03) z r. 2005 autorka analyzuje následnou judikaturu a hodnotí, zda výsledky ovlivnilo spíše právní uvažování nebo související tlaky. Rozsudek C-446/03 uvedl, že by mateřská společnost sídlící v Británii měla mít možnost uplatnit odpočet daňových ztrát vzniklých dceřiným společnostem v dalších členských státech EU. Autorka konstatuje, že vývoj judikatury v oblasti přeshraničního odpočtu ztrát ukazuje, do jaké míry byla rozhodnutí SDEU ovlivněna politickými a ekonomickými silami, spíše než čistě právními úvahami. - Poznámky.

Walter Niermann

Aktuelle steuerliche Entwicklungen in der betrieblichen Altersversorgung

Aktuální daňový vývoj v oblasti podnikového důchodového zabezpečení

Der Betrieb, Jg. 78, (2025) Nr. 25, S. 1512-1515

Zákonný důchod je i nadále základním pilířem důchodového zabezpečení v Německu. Vzhledem k demografickému vývoji však naráží na své limity. Podnikové penzijní připojištění tak získává větší význam pro finanční zabezpečení po odchodu z aktivního pracovního života. Článek představuje plánované změny v legislativě a hlavní daňové změny v aktuální judikatuře a správních pokynech. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

Wolfgang Blumers and Lars Kahle

Artificial intelligence and unstaffed PEs : the favourable German interpretation of the 2010 OECD report

Umělá inteligence a stálá provozovna bez zaměstnanců : příznivý německý výklad zprávy OECD z roku 2010

European taxation, Vol. 65, (2025) No. 6, p. 272-275

Podle německých pravidel implementujících zprávu OECD z r. 2010 o přisuzování zisků stálým provozovnám (OECD Report on the Attribution of Profits to Permanent Establishments), která zavádí „přístup samostatné entity“ pro stálé provozovny (PE), není stálá provozovna bez zaměstnanců zdaněna ve státě zdroje, ale v místě, kde mají bydliště zaměstnanci odpovědní za stálou provozovnu. Všechny členské státy OECD však postupují podle článku 7 odst. 2 vzorové smlouvy OECD a zdanění stálých provozoven bez zaměstnanců provádějí také ve státě zdroje. Autoři se v článku zaměřují na tento problém, který vede buď k nulovému zdanění („bílé příjmy“), nebo k dvojímu zdanění. Rozebírají a na příkladech dokládají daňové důsledky této úpravy pro domácí a zahraniční investory v Německu. - Poznámky.

Corinna Lindow, Steffen Kranz

Aspekte bei der Strukturierung von Immobilienübertragungen im Rahmen der vorweggenommenen Erbfolge

Aspekty strukturování převodu nemovitostí v rámci předčasného dědictví

Der Betrieb, Jg. 78, (2025) Nr. 31, S. 1853-1861

Nemovitosti jsou dlouhodobě připravovanou a hodnotnou třídou aktiv. V rámci plánování dědictví může být pro minimalizaci nebo zamezení daňového zatížení doporučena určitá struktura nemovitostí. Článek se zabývá různými aspekty strukturování předčasného dědictví s nemovitostmi, jejich oceněním a ukazuje možnosti jejich uspořádání. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

Rudolf Mellinghoff, Christine Böhner

**Auswirkungen der KI-Verordnung der EU (KI-VO) auf die Steuerberatung
Dopady evropského aktu o umělé inteligenci (AI-VO) na daňové poradenství**

Der Betrieb, Jg. 78, (2025) Nr. 26, S. 1572-1584

Použití umělé inteligence v daňovém poradenství podléhá požadavkům evropského Aktu o umělé inteligenci (AI-VO). Navzdory svému globálnímu rozsahu regulace zůstávají praktické dopady AI-VO na daňové poradenské kanceláře celkově přehledné. Zvýšená pozornost je však nutná při zacházení s takzvanými modely umělé inteligence pro všeobecné účely (GPAI modely). - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Shee Boon Law

Compliance with global minimum tax rules in the first years : application of the transitional CbCR Safe Harbour Rules

Dodržování pravidel pro globální minimální daň v prvních letech : použití přechodných pravidel "bezpečného přístavu" u vykazování

Bulletin for international taxation, Vol. 79, (2025) No. 6-7, p. 188-194

Pravidla pro globální minimální zdanění (GloBE) obsahují poměrně náročné povinnosti pro nadnárodní podniky z hlediska vykazování (country-by-country reporting). Konkrétně se řady podniků dotýká výpočet efektivní daňové sazby (effective tax rate, ETR) a dorovnávací daně (top-up tax, TuT). Součástí pravidel GloBE je nicméně i možnost zjednodušení povinností, a to pro určité nadnárodní podniky při splnění podmínek. Cílem je snížení administrativního břemene. Tato zjednodušení jsou nazvaná jako "bezpečné přístavy" (safe harbours), přičemž některá z nich platí pouze po přechodné období. Autor se v článku zabývá právě použitím přechodných pravidel bezpečného přístavu - popisuje principy jejich použití, dále mj. řeší, za jakých podmínek má podnik na jejich použití nárok či jak pravidla aplikovat v rámci globálních dodavatelských řetězců. - Poznámky.

Marco Allena and Alessandro Turina

Cooperative compliance programmes across Europe : two decades of experience and possible future trajectories

Programy spolupráce při dodržování daňových předpisů v Evropě : dvě desetiletí zkušeností a možné budoucí cesty

European taxation, Vol. 65, (2025) No. 6, p. 237-245

Článek poskytuje srovnávací přehled režimů spolupráce při dodržování (daňových) předpisů (cooperative compliance programmes) ve vybraných evropských zemích (Rakousko, Nizozemsko, Velká Británie, Německo a Itálie). Zdůrazňuje jejich možné další směřování ve světle reformy, které proběhly v některých zkoumaných zemích. Vývojové trendy jsou zasazeny do širšího kontextu nadnárodních iniciativ podporovaných Evropskou unií, se zvláštním zřetelem k Evropskému přístupu založenému na důvěře a spolupráci (European Trust and Cooperation Approach, ETACA). Ten umožňuje určitým společnostem zapojit se do multilaterálního posuzování rizik svých procesů převodních cen a klasifikovat transakce s nízkým rizikem nebo transakce s vysokým rizikem. - Poznámky.

Adrian Lerche

Direct and indirect effects of investment tax incentives [elektronický zdroj]

Přímé a nepřímé důsledky investičních daňových pobídek

The American Economic Review, Vol. 115 (2025), No. 8, p. 2781-2818

Autor analyzuje přímé a nepřímé důsledky investičních daňových pobídek ve výrobním sektoru v Německu. Zaměřuje se na investiční daňovou pobídku zavedenou po sjednocení Německa, jejímž účelem bylo podpořit firmy v bývalé NDR a zmírnit ekonomické rozdíly, které vznikly během rozdělení Německa. Pobídka spočívala v možnosti firmy odečíst si část nákladů na investiční nákupy od zdanitelného příjmu. Je zjištěno, že snížení investičních nákladů firmy o 7,6 % vyvolává růst kapitálu o 17,7 % a zaměstnanosti o 12 %. Rovněž jsou vyčísleny nepřímé účinky pobídek (kolik vznikne dalších pracovních míst na jedno přímo vytvořené pracovní místo; kterých firem z hlediska odvětví a vzdálenosti se to týká). - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/aer.20220656>

An embarrassment of riches**Daně z bohatství a jejich účelnost**

The Economist, Vol. 457, (2025) No. 9468, p. 66

O smyslnosti daní z bohatství v návaznosti na návrh ekonoma Gabriela Zucmana z Paris School of Economics, který navrhl roční 2% daň z majetku vyššího než 100 milionů eur. Dle The Economist ani nejsostativnější argumenty ve prospěch majetkové daně nedávají smysl. Dnes mají zavedenou daň z čistého bohatství pouze tři bohaté země: Norsko, Španělsko a Švýcarsko, ostatní státy OECD ji postupně kvůli nefunkčnosti zrušily. Ocenit bohatství je problematické, majetní lidé mají tendenci se po uvalení daně přestěhovat a výběr daně neodpovídá očekávání. Důvodem pro zavádění daní z majetku je podle některých názorů snaha přesvědčit veřejnost, že daňové břemeno dopadá i na majetné osoby. Další argumenty ovšem hovoří proti této dani: popularita Zucmanovy daně nemusí přetrvat, nepřinese dostatek peněz na kompenzaci požadovaných škrtů a u 2% sazby by majetková daň pravděpodobně neskončila. Pokud chce Francie vylepšit svoje veřejné finance, měla by spíše zvýšit DPH a daň z nemovitostí, zvýšit věk odchodu do důchodu a upravit uhlíkovou daň. -- K tématu viz také The Economist č. 9467, s. 22.

Holger Kahle

Die Ertragsbesteuerung der Personengesellschaft in der Diskussion : Prof. Dr. Ulrich Prinz zum 70. Geburtstag**Diskuse o zdanění výnosů osobních společností : Prof. Dr. Ulrichu Prinzovi k 70. narozeninám**

Der Betrieb, Jg. 78, (2025) Nr. 27-28, S. 1643-1650

Profesor Ulrich Prinz již desítky let ovlivňuje diskuse o podobě a dalším vývoji zdanění podniků v Německu. Významně přispívá k výměně informací mezi vědou a praxí. Jeho vždy fundované úvahy a publikace pokrývají celou šíři a hloubku zdanění podniků, např. mezinárodní daňové právo, daňové právo týkající se přeměn, daňové právo týkající se rozvahy, zdanění skupin a zdanění osobních společností. Článek o zdanění osobních společností v Německu je věnován profesoru Prinzovi k jeho 70. narozeninám. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M7.

Leon Duvinage

Focus on fairness - the binding power of request for recovery and precautionary measures under the Recovery Directive (2010/24)**Zaměřeno na spravedlnost - závazná platnost žádosti o vrácení a předběžná opatření podle směrnice o vymáhání (2010/24)**

European taxation, Vol. 65, (2025) No. 6, p. 251-263

Článek rozebírá okolnosti, za kterých mohou žádosti o pomoc od členských států EU podle evropské směrnice o vymáhání pohledávek (2010/24/EU) zavazovat dotčený stát, a to jak v případě vymáhání, tak v případě předběžných opatření. Následně autor zkoumá okolnosti, za kterých se může požádaný členský stát od žádosti odchýlit. Zvláštní pozornost je věnována zásadě vzájemné důvěry (principle of mutual trust) a rozhodnutím Soudního dvora EU ve věci Heavyinstall (C-420/19) a Donnellan (C-34/17). Po zvážení různých názorů a výkladu znění, kontextu a účelu směrnice o vymáhání pohledávek bylo stanoveno, že dotčený členský stát musí s pohledávkami od jiného členského státu zacházet jako s vnitrostátními pohledávkami. - Poznámky.

Radek Ondra

Formální aspekty plných mocí při správě daní

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 33, (2025) č. 3, s. 13-25

Článek pojednává o formálních aspektech plných mocí, kterými autor rozumí zejména formy a podoby plných mocí, způsoby učinění plné moci vůči správci daně a formální požadavky na podpis zmocnitele. Uvádí různé způsoby činění plné moci vůči správci daně v návaznosti na judikaturu NSS, která je liberalizovala. Autor poukazuje na fakt, že správní praxe se nevydává tímto směrem liberalizace a v judikaturou neřešených případech trvá na způsobech činění plné moci dle § 71 odst. 1 daňového řádu. Věnuje se také nesrovnalostem při ověření identity podatele plné moci, technickým a právním aspektům elektronického podpisu plné moci při správě daní a postupu správce daně při porušení některých formálních požadavků na plné moci. - Poznámky. -- Třetí díl ze série článků.

Edoardo Catinari

Global tax shift for HNWIs : the end of the UK Res Non-Dom and evolving international approaches
Globální daňová změna pro osoby s vysokým čistým jméním : konec britského režimu "Res Non-Dom" a vývoj mezinárodních přístupů

European taxation, Vol. 65, (2025) No. 6, p. 267-271

Článek informuje o přechodu Velké Británie od dlouhodobě platného daňového režimu „Res Non-Dom“ (non-domiciled residents) k novému režimu zahraničních příjmů a zisků (FIG, Foreign Income and Gains), který vstoupil v platnost 6. dubna 2025. Režim FIG nabízí řadu výjimek pro první čtyři roky daňového rezidentství ve Spojeném království, pokud daňoví poplatníci nebyli daňovými rezidenty Británie po dobu předchozích deseti let. Autor zkoumá dopad na osoby s vysokým čistým jméním (HNWIs), důsledky pro svěřenské fondy a dědickou daň i přechodná opatření zavedená za účelem usnadnění tohoto přechodu. Článek dále porovnává měnící se daňové prostředí ve Spojeném království s alternativními režimy ve Finsku, Hongkongu, Itálii, na Maltě, ve Švýcarsku a ve Spojených arabských emirátech a nabízí pohled na reakci HNWI na tyto změny. - Poznámky. -- Více k režimu HNWI v italském daňovém systému viz s. 276-281.

Barney Jopson, Ian Johnston, Barbara Moens

Housebuyers grapple with Europe's tax roulette
Kupci nemovitostí se potýkají s evropskou daňovou ruletou

Financial Times, Vol. 2025, No. 42055 (24.9.2025), p. 2

Článek popisuje, jak lidé napříč evropskými státy platí velmi rozdílné daně při nákupu nemovitostí. Regiony jako Valencie, Katalánsko a Belgie ukládají jedny z nejvyšších daní z převodu nemovitostí na kontinentu (10 až 12 %), zatímco kupující ve švýcarském městě Curych neplatí žádnou daň. Spojené království má jeden z nekomplexnějších systémů, s progresivními sazbami kolkovného dosahujícími až 17 % u luxusních nemovitostí, přičemž nabízí výjimky pro první kupce. Ve Španělsku, kde jsou sazby stanoveny regionálně, ukládají Katalánsko a Valencie vysoké paušální poplatky, ale nabízejí snížené sazby pro mladé lidi a zranitelné skupiny, zatímco investoři se přizpůsobují úpravou cen nebo výnosů. Francouzské daně z převodu nemovitostí jsou mírné, ale jsou zvýšeny vysokými poplatky realitním agentům, často až do výše 8 procent. Vysoká 12% daň z pořízení nemovitosti v Belgii vedla regionální vlády k zavedení úlev pro první kupující. Tyto rozdíly ilustrují, jak zdanění koupě nemovitostí odráží konkurenční politické cíle a přímo ovlivňuje investiční strategie i individuální rozhodnutí o koupi.

Hana Zídková, Spyros Papadakis, Markéta Arltová, Ioannis Lomis, Anna Christou

How important is the structure of the EU economy to the VAT collection?
Jak důležitá je struktura ekonomiky EU pro výběr DPH?

Prague economic papers, Vol. 34 (2025), No. 1, p. 1-25

Článek analyzuje neefektivitu výběru DPH ve 25 členských státech EU, přičemž se zaměřuje na compliance gap (rozdíly v dodržování předpisů) způsobené daňovými úniky a na policy gap (rozdíly v daňové politice) vyplývající ze snížených sazeb a osvobození od daně. Autoři používají model autoregresivního distribuovaného zpoždění (ARDL) a modely korekce chyb (EC), jenž aplikovali na jedenáct hospodářských odvětví v období 2005-2020. Zjišťují, že odvětví zemědělství a výroby mají tendenci snižovat rozdíly v dodržování předpisů, zatímco odvětví jako stavebnictví a umění jsou náchylnější k daňovým únikům. To naznačuje, že daňové kontroly by se měly zaměřit především na uvedená odvětví. Pro zlepšení dodržování předpisů autoři doporučují lepší způsoby přeshraničního sdílení informací a opatření k omezení praní špinavých peněz a stínové ekonomiky. K rozdílům v politice významně přispívají odvětví jako finance, nemovitosti a veřejná správa kvůli preferenčním režimům DPH. Snížené sazby a osvobození od daně mohou sloužit k redistribučním cílům, tvůrci politik však musí posoudit jejich dopad na veřejné příjmy a zabránit zneužívání a chybám v daňovém přiznání jeho celkovým zjednodušením. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.880>

Frank Pötgens, Stéphane Austry, John Avery Jones, Philip Baker, Peter Blessing, Robert Danon, Shefali Goradia, Johann Hattingh, Koichi Inoue, Guglielmo Maisto, Toshio Miyatake, Angelo Nikolakakis, Kees van Raad, Jens Schönfeld, Richard Vann and Bertil Wiman

Interpretation under the Multilateral Instrument (MLI). Part One

Výklad mnohostranného nástroje (MLI). část první

Bulletin for international taxation, Vol. 79, (2025) No. 6-7, p. 215-237

První část dvoudílného článku se zabývá podobou tzv. Mnohostranné daňové úmluvy (Multilateral Instrument, MLI), která implementuje pravidla OECD proti erozi daňového základu a přesouvání zisků (BEPS) do daňových smluv (již existující daňové smlouvy mění a doplňuje). Autoři řeší fungování MLI, dále se mj. zabývají pravidly pro výklad Mnohostranné úmluvy a zkoumají vztah MLI a Vídeňské úmluvy o smluvním právu. - Poznámky.

Eva Sedláková

Nabytí a prodej nemovité věci nabyté bezúplatně : příjem z hlediska daně z příjmů

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 26, (2025) č. 10, s. 25-26

Nemovitá věc nabytá bezúplatně je zejména věc nabytá darem nebo děděním. Článek stručně představuje problematiku daně z příjmů u nemovitosti nabyté děděním, jedná-li se na straně dědice-fyzické osoby o bezúplatný příjem dle § 10 odst. 1 písm. n) zákona o daních z příjmů. Poté přibližuje daňový režim u nemovité věci nabyté darem a podmínky možného osvobození od daně z příjmů. Problematika je ilustrována na několika praktických příkladech.

Jana Ledvinková

Nedobytné pohledávky po novele zákona o DPH od 1.1.2025. 2. část

Účetní a daně, Sv. 28, (2025) č. 9, s. 11-17

Bližší k problematice nedobytných pohledávek a jejich řešení z hlediska zákona o DPH. Poslední významná novela zákona o DPH provedená zákonem č. 461/2024 Sb. s účinností od 1.1.2025 znovu upravila ustanovení týkající se nedobytných pohledávek v § 46 až § 46g. V této části se autorka zaměřuje na stanovení výše opravy a dodatečnou opravu základu daně v případě nedobytné pohledávky, uvedení v kontrolním hlášení a daňovém přiznání, na opravné daňové doklady v případě nedobytné pohledávky i na opravu základu daně v případě nedobytné pohledávky jako samostatné zdanitelné plnění. -- Blíže ke změně oprav DPH u nedobytných pohledávek viz Účetnictví v praxi č. 9-10/2025, s. 38-44.

Saskia Littmann, Niklas Hoyer

Nein, ich will nicht

Ne, nechci

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 31, S. 60-63

V Německu mají nesezdané páry mnoho finančních nevýhod. Ať už jde o koupi nemovitosti, dědictví, děti, daně nebo penzijní připojištění. Článek se věnuje správným přístupům, jak tyto nevýhody alespoň zmírnit.

Zdeněk Kuneš

Obchodování s novými dopravními prostředky v rámci Evropské unie

Účetní a daně, Sv. 28, (2025) č. 9, s. 17-22

Při dodání nových dopravních prostředků (motorového pozemního vozidla, lodě, letadla) z jednoho členského státu do druhého je dodržován princip, že zdanitelné plnění podléhá DPH ve státě odběratele, tedy ve státě předpokládané spotřeby. Uplatnění daně z přidané hodnoty je řešeno v § 19 až § 19d zákona o DPH specifickým postupem. Příspěvek vysvětluje příklady dodání nového dopravního prostředku do jiného členského státu plátcem DPH; osobou, která není plátcem; pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu a související lhůty. Doplněno příklady.

José M. Calderón

Perspectives and future prospects of the arm's length principle at EU level considering the proposed European Transfer Pricing Directive. part two

Perspektivy a vyhlídky do budoucna u principu tržního odstupu na úrovni EU s ohledem na navrhovanou směrnici EU o převodních cenách. část druhá

Bulletin for international taxation, Vol. 79, (2025) No. 6-7, p. 174-187

Pokračování článku, který se zabývá návrhem evropské směrnice o převodních cenách (Directive of the European Council on Transfer Pricing, PTPD). Autor nejprve rozebírá, zda je směrnice správným nástrojem a zda byla vhodně načasována. Následně řeší vztah PTPD a dalších evropských či mezinárodních dokumentů (směrnice BEFIT, pravidla BEPS 2.0) a rozebírá budoucnost využití principu tržního odstupu (arm's length principle). Podle jeho mínění by měly být evropské iniciativy více sladěné s mezinárodními daňovými reformami. - Poznámky.

Konstantia-Angeliki Tampakoudi

Pillar two and Luxembourg's CFC tax regime : a roadmap to tax liability and compliance

Pilíř dvě a lucemburský daňový režim pro ovládané zahraniční společnosti (CFC) : plán pro dodržování daňové povinnosti a předpisů

European taxation, Vol. 65, (2025) No. 5, p. 179-194

Článek zkoumá vzájemné působení daňových pravidel pro ovládané zahraniční společnosti (CFC) platných v Lucembursku a rámci globální minimální daně druhého pilíře OECD. Zaměřuje se na analýzu složitostí a výzev, kterým čelí nadnárodní podniky při orientaci v těchto překrývajících se režimech; na soulad domácích předpisů s mezinárodními daňovými standardy, včetně režimu nedostatečně zdaněných příjmů z nehmotného majetku (GILTI), a s právními předpisy EU. Tabulka shrnuje hlavní mechanismy Pilíře 2 iniciativy BEPS 2 a jejich souhru s lucemburskými pravidly CFC. Součástí příspěvku je také případová studie dopadu rámce Pilíře 2 na lucemburské holdingové struktury. - Poznámky.

Emma Agyemang

The problem with taxing the rich

Problém se zdaněním bohatých

Financial Times, Vol. 2025, No. 42049 (17.9.2025), p. 15

Článek se zabývá dramatickým nárůstem globální nerovnosti v bohatství. Počet miliardářů vzrostl ze 140 v r. 1987 na více než 3 tisíce v r. 2025; celková hodnota jejich majetku činí 16 bilionů dolarů. Ekonomové tvrdí, že superbohatí platí proporcionálně méně daní než průměrní občané, což vyvolává politické a sociální napětí. Snaha o zdanění bohatství naráží na překážky: miliardáři jsou velmi mobilní, mají přístup k sofistikovaným strategiím vyhýbání se daním a mohou využívat lobbistické skupiny. Historické daně z celkového majetku již z velké části zmizely a dnes je udržují pouze Španělsko, Norsko a Švýcarsko. Země jako Spojené arabské emiráty a Itálie soutěží o přilákání bohatých obyvatel příznivými daňovými režimy. Byly předloženy návrhy, jako je 2% globální daň z majetku, chybí jim však mezinárodní podpora. Některé země mezitím zkoumají opatření, které by zabránily daňovým únikům. Odborníci diskutují o tom, zda jsou nové daně z majetku praktické, nebo zda by bylo účinnější reformovat stávající daně z nemovitostí, kapitálových výnosů a dědictví. Se stárnoucí populací a rostoucími náklady na sociální péči a obranu čelí vlády rostoucímu tlaku, aby čerpaly z obrovského bohatství miliardářů, ale při špatném zacházení riskují podnícení populismu a ekonomické nestability. -- Český překlad viz Euro č. 38/2025, s. 42-47.

Bettina Finken

Reform der Kleinunternehmerregelung ab 01.01.2025

Reforma předpisů pro malé podniky od 1.1.2025

Der Betrieb, Jg. 78, (2025) Nr. 29, S. 1718-1721

K 1.1.2025 vstoupila v platnost nová evropská pravidla DPH pro malé podniky (přeshraniční režim DPH pro SME). V rozsáhlém přípisu BMF ze dne 18.3.2025 se německá finanční správa vyjádřila k dopadům změn a odpovídajícím způsobem upravila vyhlášku o uplatňování DPH (UStAE). Vysvětlení finančního úřadu mají převážně objasňující charakter, ale poskytují také cenné informace pro praktické uplatnění. Kromě toho BMF dne 26.6.2025 předložilo návrh přípisu o elektronické fakturaci, který obsahuje také důležité předpisy pro malé podniky. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

Bob Michel

Report of the proceedings of the fourteenth assembly of the International Association of Tax Judges held in Paris, France on 13 and 14 September 2024

Zpráva z průběhu jednání 14. shromáždění Mezinárodní asociace daňových soudců, které se konalo v Paříži ve Francii 13. a 14. září 2024

Bulletin for international taxation, Vol. 79, (2025) No. 6-7, p. 195-214

Autor shrnuje témata řešená na shromáždění Mezinárodní asociace daňových soudců konaném v Paříži ve dnech 13.-14.9.2024. Zasedání bylo rozděleno do sekcí daně a etika, hromadná odvolání, daňová řízení ve Francii, judikatura k zahraničním daňovým bonusům (foreign tax credits), judikatura k DPH a GST u digitálních platform a struktura a fungování soudního systému v konkrétních zemích (Německo, Nigérie, Švédsko, Trinidad a Tobago). Součástí shromáždění bylo tradičně i "exotické téma", které se tentokrát týkalo odhalení soukromých informací v rámci daňového soudního sporu. - Poznámky.

Václav Benda

Sazby DPH u bytové výstavby od 1.7.2025

Účetní a daně, Sv. 28, (2025) č. 9, s. 4-10

Zákonem č. 461/2024 Sb. byla s odloženou účinností od 1.7.2025 provedena řada dílčích změn, které se týkají uplatňování DPH při dodání nemovité věci. Autor se zaměřuje na změny týkající se pravidel pro stanovení sazeb daně v oblasti bytové výstavby. Nejprve ve srovnání s dosavadním právním stavem vysvětluje vymezení staveb pro bydlení pro účely DPH a navazující pojmy. Dále vykládá vymezení staveb pro sociální bydlení pro účely DPH a následně s využitím příkladů objasňuje pravidla pro stanovení sazeb daně u staveb pro bydlení, jak vyplývají z novelizovaného znění § 49 zákona o DPH.

Skupina expertů navrhuje nový systém zdanění OSVČ. Jak má vypadat?

Sondy, Sv. 2025, č. 7-8, s. 8-9

Článek shrnuje návrh skupiny expertů z výzkumné organizace PAQ Research na úpravu systému zdanění osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) v ČR, který by měl omezit zvýhodnění vysokopříjmových a snížit zatížení nízkopříjmových OSVČ. Reforma by vedla k férovějšímu zdanění práce s méně pokřiveným trhem práce a omezenou motivací ke švarcsystému. Dodatečné odvody by navíc mohly financovat důležité reformy, jakou je např. snížení zdanění nízkopříjmových zaměstnanců. Navrhované změny v daňové sazbě u OSVČ dokreslují dva praktické příklady.

Daniel Delhaes, Dietmar Neuerer

Steuerdebatte torpediert den Plan für das Reformpaket

Debatu o daních torpéduje reformní balíček

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 164 (27.8.2025), S. 13

Spory mezi frakcemi CSU o navýšení daně vysokopříjmových fyzických osob (s příjmem nad 278 000 eur ročně) z 42 % na 45 % brzdí koaliční jednání o reformním balíčku veřejných financí.

Andrea Purpura

The taxation of "benefit" companies in Italy : a targeted comparison within the EU context

Zdanění "obecně prospěšných" společností v Itálii : cílené srovnání v rámci EU

European taxation, Vol. 65, (2025) No. 7, p. 285-291

Článek přináší analýzu daňového režimu obecně prospěšných společností (benefit companies) se zaměřením na jejich italský model (první v Evropě, který se touto otázkou zabývá). Autor přibližuje běžný režim zdanění korporací a dále se věnuje problémům s odčitatelností nákladů obecně prospěšných společností týkajících se altruistických účelů. Navrhuje rozšíření výkladu zásady odčitatelnosti nákladů, aby se zohlednila hybridní povaha těchto subjektů. Provádí také srovnávací analýzu francouzského a španělského modelu, upozorňuje na jejich slabé stránky a na perspektivy budoucího vývoje. Zjištění naznačují, že regulační rámec platný pro "benefit" společnosti v Itálii, Francii i Španělsku nenabízí žádné daňové výhody. - Poznámky.

Tomasz Grabka, Wojciech Morawski

Taxation of investments in real estate companies in Poland : selected issues

Zdanění investic do realitních společností v Polsku : vybrané problémy

European taxation, Vol. 65, (2025) No. 6, p. 246-250

Článek přináší stručný přehled zdanění realitních společností v Polsku z pohledu mezinárodních investorů. Autoři představují pojem "realitní společnost", zavedený v r. 2021 do polského daňového práva ke zvýšení daňové transparentnosti a usnadnění výběru daní z příjmů pocházejících z nemovitostí. Rozebírají místo zdanění příjmů z převodu akcií realitních společností nebo jejich aktiv podle polských mezinárodních daňových smluv a problematiku prahové hodnoty pro podíl nemovitého majetku v aktivech těchto společností dle daňových smluv. Článek se zaměřuje zejména na zdanění přeshraničních transakcí a jejich potenciální dopad na ziskovost investic. - Poznámky.

Marek Šmíd

Taxation of still wine in the Czech Republic

Zdanění tichých vín v České republice

Prague economic papers, Vol. 34 (2025), No. 2, p. 187-213

Článek analyzuje fiskální dopady potenciálního zavedení spotřební daně z tichých vín v České republice na základě tří scénářů výše sazby daně (8 Kč/l, 16 Kč/l a 23,4 Kč/l). Autor také zohledňuje paušální a snížené sazby pro malé výrobce vína a předpokládá elasticitu poptávky v rozmezí od -0,15 do -0,45. Výsledky ukazují, že zatímco zdanění vede ke snížení spotřeby tichých vín o 3–9 %, celkové příjmy veřejných rozpočtů by se výrazně zvýšily, a to v rozmezí od 1,72–1,86 mld. Kč při nejnižší sazbě až po 4,70–5,33 mld. Kč při nejvyšší sazbě, a to především díky výběru spotřební daně a dodatečným příjmům z DPH. Zavedení snížené sazby daně pro malé výrobce by tyto příjmy mírně snížilo o přibližně 5–6 %. Studie také zjišťuje minimální riziko významného rozšíření černého trhu s vínem. Autor doporučuje stanovit spotřební daně na 23,4 Kč/l, zavést snížené sazby pro malé výrobce na podporu vinařského odvětví a sjednotit zdanění tichých a šumivých vín. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.892>

Daniel Delhaes, Jan Hildebrand

Die Union und das Gespenst der Steuererhöhung

CDU a strašidlo zvyšování daní

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 182 (22.9.2025), S. 8-9

Spor v rámci německé CDU o zvýšení daní z dědictví naráží na odpor spolkové ministryně hospodářství K. Reichové. Ta odkazuje na nadprůměrnou daňovou zátěž v ostatních oblastech. Debatu o dědické dani ovlivní i očekávané rozhodnutí Spolkového ústavního soudu, týkající se ústavnosti výjimky ze zdanění v případě dědictví rodinného podniku.

Ivan Macháček

Úplatný převod kryptoměn : zdanění

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 26, (2025) č. 10, s. 11-15

V příspěvku jsou nejprve představeny pojmy kryptoaktiva, kryptoměny a těžba kryptoměn z hlediska českého práva, dále typy kryptoaktiv dle nařízení MiCA (elektronické peněžní tokeny; tokeny vázané na aktiva; jiná kryptoaktiva). Poté autor přibližuje postup zdanění příjmů z úplatného převodu kryptoměny u poplatníka daně z příjmů fyzických osob v období do 15.2.2025 a daňové řešení úplatného převodu kryptoaktiv po 15.2.2025, a to v souvislosti se změnou právní úpravy dle zákona o digitalizaci finančního trhu. Následně vysvětluje problematiku limitní výše osvobození příjmů z úplatného převodu cenných papírů, obchodního podílu a kryptoaktiv s účinností od 15.2.2025. Nově došlo k zahrnutí limitování příjmů z úplatného převodu kryptoměn osvobozených od daně z příjmů do souhrnného limitu všech příjmů osvobozených v rámci doplněného znění § 4 odst. 3 ZDP. -- Viz také čas. Účetnictví v praxi č. 9-10/2025, s. 13-17.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou dostupné v Odborné knihovně MF.

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí**Sv. 30, (2025) č. 9-10**

Odpočít DPH – změny od roku 2025 (s. 2-8); Příklady řešení zdanění příjmů z nájmu v různých situacích poplatníka (s. 9-17); Spoluvlastnictví a společné jmění manželů v daních a jejich optimalizace (s. 18-23); DPH EU: Pořízení zboží z jiného členského státu (§ 16 ZDPH) (s. 27-33); Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatele (s. 34-37); Změny v zákoně o celní správě: rozvoj kompetencí a nová úprava kontrolních nákupů (s. 38-39); Rezervy na opravu hmotného majetku nejen ve světle judikatury (s. 40-46); Nezákonná kontrola – judikatura správních soudů (s. 47-56).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále**Sv. 26, (2025) č. 10**

Spolupracující osoby - výhody (s. 3-6) a související příspěvek na s. 16-19; Stavební a montážní práce - sazby daně (s. 7-10); Úplatný převod kryptoměn - zdanění (s. 11-15); Nabytí a prodej nemovité věci nabyté bezúplatně: příjem z hlediska daně z příjmů (s. 25-26); Obchodování s pozemky - plátcí DPH (s. 27-30); Odpočet DPH v krácené výši (s. 31-34); Nedobytné pohledávky, pohledávky po splatnosti: oprava odpočtu (s. 35-39); Umělá inteligence: využití v účetnictví a mzdovém účetnictví (s. 40-41); Flexibilní a pružné zaměstnávání (s. 50-52); Zaměstnání a osoba bez zdanitelných příjmů (s. 57-59); Okruh plnění nezahrnovaných do VZ zaměstnance po novele ZP (s. 60-61); Vyšší náhrada za nevyplacenou mzdu (s. 62-64); Dohody o práci v praxi zaměstnavatelů (s. 65-67).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2025, č. 18**

Nájem nemovitých věcí a DPH v podmínkách roku 2025 (s. 1-3); Nová účetní legislativa stále na obzoru (s. 4-6); Dotazy a odpovědi: podíl na zisku pro členy statutárního a dozorčího orgánu (s. 6); DPH u občana - prodej stavebního pozemku (s. 6-7); vzdání se práva na uplatnění daňové ztráty (s. 7-8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2025, č. 19**

Účtování zaměstnaneckých požitků, aneb interpretace NÚR I-52 (s. 1-2); Aktuální vývoj v oblasti vykazování informací o udržitelnosti v souladu se směrnicí CSRD a souvisejícími standardy ESRS - Omnibus balíčky, směrnice Stop-the-Clock a ESRS Quick-fix, standardy VSME (s. 3-5); E-shopy - 10 upozornění na nejčastější daňové přešlapy (s. 6); Dotazy a odpovědi: převod zemědělského podniku z otce na syna (s. 7); zdaňování neziskových organizací daní z příjmů právnických osob (s. 7-8); evidence fyzické osoby - plátce DPH s příjmy podle § 7 a § 9 ZDP (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty**Sv. 2025, č. 18**

Třístranný obchod - základní podmínky, povinnosti prodávajícího a kupujícího, povinnosti prostřední osoby a judikatura (s. 1-4); Rozsudky SDEU v 1. polovině roku 2025 (s. 4-6); Dotazy a odpovědi: prodej zkolaudovaných bytových jednotek - osvobození od daně (s. 7); DPH a zahraniční faktura v RPDP (s. 7); vystavování faktur za přepravu do EU/třetích zemí (s. 7-8); sazba DPH při prodeji bytové jednotky včetně parkovacího stání (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty**Sv. 2025, č. 19**

Časté dotazy v oblasti DPH: změny v oblasti dodání a nájmu nemovitých věcí od 1.7.2025; sazby DPH u stavebních prací; nárok na odpočet u závazků po splatnosti; oprava sazby daně (s. 1-5); Dotazy a odpovědi: prodej bytové jednotky po 1.7.2025 a DPH (s. 5); sazba DPH a přefakturace dopravy (s. 5-6); firma registrovaná v ČR se slovenským VAT No (s. 7); vyřazení automobilu - DPH (s. 7); nákup zboží z EU k nedaňovým účelům (s. 8).

Finanční, daňový a účetní bulletin**Sv. 33, (2025) č. 3**

Skončení pracovního poměru: závěrečné povinnosti a neplatnost (s. 2-5); Zásadní věcné změny obsažené v tzv. "flexinovele zákoníku práce" (s. 6-12); Formální aspekty plných mocí při správě daní

(s. 13-25); Za jakých podmínek lze úspěšně žádat o vrácení platby zaslané správci daně omylem? (s. 26-35); Osvobození prodeje nemovitostí a uplatnění bytové potřeby (s. 36-38); Změny v osvobození od daně při dodání nemovité věci od 1.7.2025 (s. 39-43); Standardy VSME a jejich význam v rámci reportingu o udržitelnosti (s. 44-47); Judikatura: původ finančních prostředků a důkazní břemeno; účelnost mezinárodního dožádání; porušení péče řádného hospodáře; ručení ve spojení s odepřením nároku na odpočet; neúčelnost mezinárodního dožádání; charakter prominutí daně (s. 53-55).

Unes - účetnictví neziskového sektoru

Sv. 23, (2025) č. 7-8

Uplatňování DPH při dodání nemovité věci od 1.7.2025 v podmínkách územních samosprávných celků (s. 3-11); Účtování a zdanění finančních investic u obcí a příspěvkových organizací (s. 19-23) a související příspěvek na s. 39-43; Mandát, práva a povinnosti člena zastupitelstva obce (s. 30-38).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Paola Giuliano and Antonio Spilimbergo

Aggregate shocks and the formation of preferences and beliefs [elektronický zdroj]

Agregátní šoky a formování preferencí a přesvědčení

The Journal of economic literature, Vol. 63 (2025), No. 2, p. 542-597

Přehledový článek shrnuje poznatky z různých vědních oborů (sociologie, psychologie, ekonomie) s cílem zjistit, jak agregátní šoky (ekonomické i neekonomické) formují preference a přesvědčení veřejnosti. Z ekonomických šoků jde např. o recesi, inflaci či obchodní šoky, z neekonomických např. o migraci, válku či pandemii. Je potvrzené, že šoky ovlivňují celou řadu skutečností (politické preference, postoj k riziku, důvěru k institucím, aj.). Větší význam mají události, které se odehrají v době dospělosti člověka. Součástí článku je rozsáhlejší tabulka, ve které jsou uvedeny posuzované studie, jejichž tématem byly šoky v souvislosti s preferencemi a přesvědčením. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/jel.20241674>

by Christa Gibbs, Benedict Guttman-Kenney, Donghoon Lee, Scott Nelson, Wilbert van der Klaauw, and Jialan Wang

Consumer credit reporting data [elektronický zdroj]

Data o spotřebitelských úvěrech

The Journal of economic literature, Vol. 63 (2025), No. 2, p. 598-636

Autoři se zabývají využitím dat o spotřebitelských úvěrech k výzkumu. Data o historii chování spotřebitelů z hlediska půjček a splátek jsou v USA sdílena na dobrovolné bázi mezi tisíci různými firmami, přičemž je zaznamenávají tři hlavní agentury: Equifax, Experian, TransUnion. Autoři nejprve uvádějí, k čemu lze data využít (výzkum informační asymetrie či tržní struktury, návrh veřejných politik), dále se zabývají tím, jak data aplikovat ke konstrukci různých indikátorů, popisují účel úvěrových skóre a jak s nimi zacházet, a uvádějí návod, jak pracovat se soubory dat o spotřebitelských úvěrech (jak využívat již existující data, jak vytvářet nové soubory dat, jak je propojovat, aj.). - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/jel.20241737>

Daron Acemoglu and James A. Robinson

Culture, institutions, and social equilibria : a framework [elektronický zdroj]

Kultura, instituce a společenský rovnovážný bod : rámec

The Journal of economic literature, Vol. 63 (2025), No. 2, p. 637-692

Autoři, nositelé Nobelovy ceny za ekonomii za r. 2024, se z velice teoretického pohledu v článku zabývají průnikem kultury a institucí, a to prostřednictvím speciálního koncepčního rámce, ve kterém pracují s "atributy" kultury. Následně vysvětlují svou teorii na příkladu Anglie v 17. století, na konfuciánské kultuře a na dalších konkrétních příkladech uvádějí přínosy a náklady pevně zakořeněných kultur (kastovní systém, náboženství). Součástí článku jsou i návrhy na další výzkum v této oblasti. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/jel.20241680>

The economics of attention**Ekonomie pozornosti**

The Economist, Vol. 456, (2025) No. 9465, p. 63

Článek se zabývá tématem "pozornosti" z pohledu ekonomie, a to s ohledem na krátká videa populární na sociálních sítích, která umožňují sledujícím "vypnout", zároveň ale mohou vést k závislosti (mnozí lidé marní sledováním krátkých videí hodiny času). Někteří ekonomové vnímají pozornost jako další vzácný zdroj vedle práce, půdy a kapitálu, což pomáhá překlenout mezeru mezi tradičními modely a behaviorální ekonomikou. Pozorností se ve své práci zabývali i různí nositelé Nobelovy ceny za ekonomii, jako např. Ch. Sims (teorie racionální nepozornosti) či ještě dříve H. Simon. Novější studie autorů G. Loewensteina a Z. Wojtowicze se pokouší pojem pozornost vymezit. Další otázkou je, jak pozornost vrátit zpět jejím "majitelům". -- Zmíněný článek Loewensteina a Wojtowicze se objevil v čas. "Journal of Economic Literature" č. 3/2025 - přístup ze sítě MF viz: <https://doi.org/10.1257/jel.20241665>.

by Larry Samuelson and Jakub Steiner

Growth and redistribution : the hedging perspective [elektronický zdroj]**Růst a přerozdělování : z pohledu zajištění**

The American Economic Review, Vol. 7 (2025), No. 2 (Insights), p. 250-267

Autoři zkoumají vztah mezi nerovnostmi, přerozdělováním a hospodářským růstem za předpokladu, že je hospodářský růst stochastický a někteří jedinci rychle akumulují majetek, zatímco jiní zaostávají, a to i při zohlednění produktivity. Navazují na Kellyho teorii optimálního investičního portfolia (rozvíjejí Kellyho teorii o další předpoklady). Uvádějí, jak vypadá politika optimální pro hospodářský růst a jaká je role přerozdělování. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/aeri.20240456>

By Kory Kroft, Yao Luo, Magne Mogstad, and Bradley Setzler

Imperfect competition and rents in labor and product markets : the case of the construction industry [elektronický zdroj]**Nedokonalá konkurence a renta na trhu práce a zboží : případ stavebnictví**

The American Economic Review, Vol. 115 (2025), No. 9, p. 2926-2969

Autoři vyvíjejí model nedokonalé konkurence na trhu práce a trhu výrobků a služeb. Využívají data z nabídek z veřejných zakázek ve stavebnictví v USA a analyzují, jak vysoká je mzdová a cenová přírážka vyvolaná nedokonalou konkurencí na obou trzích. Zároveň vypočítávají, jak vysoké by byly tyto přírážky, pokud by se na jednom z obou trhů mylně předpokládala dokonalá konkurence. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/aer.20220577>

by Dylan Matthews

Interview with Anne O. Krueger [elektronický zdroj]**Rozhovor s Anne O. Krueger**

The Journal of economic perspectives, Vol. 39 (2025), No. 3, p. 107-126

Známa ekonomka Anne O. Krueger, jež se zabývá mezinárodní ekonomikou a která působila v řadě mezinárodních ekonomických institucí, v rozhovoru shrnuje svou celoživotní práci v oboru. Nejprve popisuje, jak se k ekonomii dostala, následně uvádí své zkušenosti z Turecka a Indie a věnuje se svému působení ve Světové bance a v Mezinárodním měnovém fondu. Zkušenosti z Turecka a Indie Krueger zhmotnila ve vlivném článku "The Political Economy of the Rent-Seeking Society" z r. 1974, který se týkal dobývání renty. Dále rozebírá průmyslovou politiku Číny a to, jak na vzestup Číny zareagovaly mezinárodní instituce. V poslední části rozhovoru ekonomka komentuje budoucnost ekonomické profese. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/jep.20251444>

Ernst Fehr and Gary Charness

Social preferences : fundamental characteristics and economic consequences [elektronický zdroj]**Sociální preference : základní charakteristiky a ekonomické důsledky**

The Journal of economic literature, Vol. 63 (2025), No. 2, p. 440-514

Rozsáhlý přehledový článek shrnuje a analyzuje dosavadní literaturu, která se zabývá sociálními preferencemi - zkoumány jsou základní vlastnosti sociálních preferencí, jejich rozložení v populaci a důsledky pro ekonomické a politické chování. Součástí článku je mj. analýza role "přívětivosti" a "viny" v rámci sociálních preferencí či role sebeobrazu. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/jel.20241391>

by Tarek A. Hassan, Stephan Hollander, Aakash Kalyani, Laurence van Lent, Markus Schwedeler, and Ahmed Tahoun

Text as data in economic analysis [elektronický zdroj]

Text jako data v ekonomické analýze

The Journal of economic perspectives, Vol. 39 (2025), No. 3, p. 193-220

Článek se zabývá využitím textu v ekonomické analýze. Konkrétním příkladem jsou textové přepisy z konferenčních hovorů o finančních výsledcích (earnings conference calls), díky nimž lze zjistit, jak podniky reagují na ekonomické šoky. Popsány jsou i specifické aspekty využití podobných textů v praxi (např. tvorba slovníku) či aspekty, na které je třeba si dát pozor (odvádění pozornosti od klíčového sdělení firmami při špatných ekonomických výsledcích, tzv. "cheap talk"). V závěrečné části autoři poukazují na další možné textové zdroje pro ekonomickou analýzu (patentové texty či inzerci na trhu práce). - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/jep.20231365>

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Astrid Dörner, Michael Maisch

"Hedge America" : Absicherungen gegen den Dollar steigen

"Hedge Amerika" : míra zajištění proti dolaru stoupá

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 183 (23.9.2025), S. 28-29

Strategie zahraničních investorů k USA se zaměřuje na pokračující nákup akcií tamních společností, zejména prostřednictvím indexů S&P 500, Nasdaq a Russel 2000, nicméně investice v dolarech vykazují klesající tendenci vlivem potenciální politické nestability a důrazné celní politiky. Jedná se o akceleraci dlouhodobějšího trendu, kdy zahraniční investoři kladou větší důraz na profit ze změn kurzu dolaru. Dalším uvedeným důvodem poklesu investic do dolarových produktů (zejm. státních dluhopisů) je spor prezidentské administrativy s centrální bankou.

Hamid Mehran, Ajay Patel, Nonna Sorokina

Are listed banks riskier than private banks?

Jsou banky kótované na burze rizikovější než soukromé banky?

Journal of financial stability, Vol. 2025, No. 79, 21 p.

Autoři na datech o tzv. bankovních holdingových společnostech (Bank Holding Companies, BHCs) z let 1987-2019 zkoumají, zda jsou banky kótované na burze rizikovější než soukromé banky. To, že jsou kótované banky rizikovější, se potvrdilo, zjištění platí nicméně pro období před finanční krizí, po ní to nutně platit nemusí. K relativnímu poklesu rizika mohly podle autorů přispět reformy v regulaci. - Poznámky.

Ciara Nugent

Argentina's central bank props up peso amid political crisis for Milei

Argentinská centrální banka podporuje peso uprostřed politické krize kolem prezidenta Mileiho

Financial Times, Vol. 2025, No. 42051 (19.9.2025), p. 4

Argentinská centrální banka poprvé od zavedení částečného plovoucího kurzu pesa prezidentem Javierem Mileiem přímo zasáhla na devizových trzích a prodala 53 milionů dolarů, aby zabránila propadu směnného kurzu pod dolní hranici pásma dohodnutého s MMF. Ekonomika země ve druhém čtvrtletí poklesla o 0,1 %, Mileiho strana utrpěla drtivou volební porážku v provincii Buenos Aires a korupční skandál dále oslabil její důvěryhodnost. Peso za poslední měsíc ztratilo asi 12 % své hodnoty, což podnítilo obavy investorů ohledně schopnosti Argentiny splnit své dluhové závazky. Výnosy argentinských dluhopisů prudce vzrostly o 2,6 p. b. a rozdíl oproti americkým státním dluhopisům se zvýšil na 11,7 %. Ubývajících rezervy také ohrožují Mileiho strategii snížit závislost na MMF. -- Viz také Wirtschaftswoche č. 37/2025, s. 32-33.

by Stephen Cecchetti, Jeremy Kress, and Kermit Schoenholtz

Basel Endgame : bank capital requirements and the future of international standard setting
[elektronický zdroj]

Basel Endgame : bankovní kapitálové požadavky a budoucnost určování mezinárodních standardů

The Journal of economic perspectives, Vol. 39 (2025), No. 3, p. 149-170

V r. 2023 navrhly tři americké dohledové instituce (Fed, FDIC, Úřad pro kontrolu měny) regulaci "Basel Endgame", která měla v USA uvést do praxe nejnovější standardy Basilejského výboru týkající se kapitálových požadavků (Basilej III). Bankovní sektor se nicméně postavil proti pravidlům a v polovině r. 2025 tak stále není zřejmé, zda budou pravidla zavedena a v jaké podobě. Autoři v tomto kontextu připomínají, co je vlastně bankovní kapitál a z jakého důvodu se určují minimální kapitálové požadavky, a následně se zabývají samotnými standardy. Představují historii mezinárodních bankovních standardů a diskutují o dvou otázkách: zda plnit požadavky mezinárodních standardů a zda zvyšovat kapitálové požadavky pro velké banky. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/jep.20241434>

Zinan Hu, Sumuya Borjigin

Climate information disclosure quality and systemic risk in the U.S. banking industry

Kvalita zveřejňování informací o klimatu a systémové riziko v americkém bankovním sektoru

Journal of financial stability, Vol. 2025, No. 79, 24 p.

Zkvalitňování informací o klimatu zlepšuje transparentnost bankovního sektoru, snižuje informační asymetrii a posiluje finanční stabilitu. Autoři analyzují informace o klimatu zveřejněné 271 americkými bankami v letech 2015-2024 s cílem zjistit jejich dopady na systémové riziko. Informace zveřejňované bankami jsou zhodnoceny prostřednictvím modelu strojového učení a je sestaven tzv. "index kvality zveřejňování informací o klimatu". Celkově autoři upozorňují na příznivé dopady zveřejňování příslušných informací. - Poznámky.

Felix Stippler, Frank Wiebe

"Die Daten spielen den Falken in die Hände"

"Data nahrávají jestřábům"

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 169 (3.9.2025), S. 28

Inflace v eurozóně dosáhla ke konci srpna výše 2,1 % meziročně, což pravděpodobně způsobí zpomalení snižování úrokových sazeb ECB. Dalšímu obezřetnějšímu postupu Evropské centrální banky v oblasti peněžní politiky také nasvědčují značné rozdíly v míře inflace v jednotlivých členských zemích (např. Estonsko se potýká s 6,2% inflací, Slovensko se 4,4% inflací, Kypr naopak zaznamenal 0,1 % inflace).

Kyongjun Kwak, Camilo Granados

Dissecting capital flows : do capital controls shield against foreign shocks?

Rozbor kapitálových toků : chrání řízení kapitálu proti zahraničním šokům?

Journal of financial stability, Vol. 2025, No. 79, 29 p.

Autoři v příspěvku rozebírají možnosti opatření, která řídí toky kapitálu, ubránit ekonomiku vůči šokům. Konkrétně jsou zkoumány šoky měnové politiky a to, zda záleží na měření čistých či hrubých toků. Analyzovány jsou šoky americké měnové politiky a jejich dopady na rozvíjející se ekonomiky. Ze zjištění mj. vyplývá, že je při zkoumání podstatná úroveň agregace a že je podstatné měřit i hrubé toky. - Poznámky.

Julian Heißler

Endspiel um die Fed

Konečná hra o Fed

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 31, S. 34-36

Šéf americké centrální banky J. Powell zatím odolává útokům z Bílého domu. Prezident Trump však pravděpodobně brzy politicky ovládne úrokovou politiku Fedu.

Frank Wiebe

Es ist Zeit für europäische Aktien

Je čas na evropské akcie

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 170 (4.9.2025), S. 40

Komentář se zamýšlí nad riziky a přínosy evropských investic do amerických a domácích akcií. Zámořský index S&P 500 za uplynulých deset let stoupl o 230 %, evropský Stoxx Europe 600 o 60 %, americké akcie jsou však více ohroženy rizikem možné nestability státních financí a nediverzifikované investice jsou rizikem samy o sobě. Evropská aktiva jsou při zohlednění rizikových přírážek hodnotnější než americká, dalším argumentem pro preferenci evropských akcií je podle autora politický vývoj a růstový potenciál v eurozóně.

František Táborský

Exchange rate pass-through to CEE inflation : SVAR approach

Promítání směnného kurzu do cen a inflace v zemích střední a východní Evropy : SVAR přístup

Prague economic papers, Vol. 34 (2025), No. 2, p. 165-186

Studie zkoumá dynamiku promítání směnného kurzu do cen (ERPT) v České republice, Polsku, Maďarsku a Rumunsku. Autoři k analýze přenosu kurzových šoků využívají strukturální vektorový autoregresní model (SVAR). Výsledky ukazují, že přenos směnného kurzu do cen je silně ovlivněn otevřeností obchodu a důvěryhodností měnové politiky. Malé otevřené ekonomiky s vysokou závislostí na dovozu zaznamenávají silnější ERPT. Slabá důvěryhodnost měnové politiky následně zesiluje vliv kurzových šoků na inflaci tím, že zvyšuje tendenci tvůrců cen přenášet náklady na spotřebitele. Dle autora mají kurzové šoky okamžitý dopad na dovozní ceny, zejména v ČR a Maďarsku, ovšem tento efekt časem slábne. Ceny dovozu jsou nejcitlivější na kolísání směnných kurzů, následují ceny průmyslových výrobců, zatímco spotřebitelské ceny vykazují nejnižší ERPT kvůli dalším domácím nákladovým faktorům. I přesto, že jsou ekonomiky střední a východní Evropy významně vystavovány globálním cenovým změnám, domácí tržní struktury a politické rámce hrají v konečném vlivu na inflaci klíčovou roli. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.888>

Leonidas Exuzidis

Die EZB und die Zinsfrage

ECB a otázka úrokových sazeb

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 184 (24.9.2025), S. 30-31

Bližší k současnému postoji Evropské centrální banky k úpravě výše úrokových sazeb. Od srpna 2024 došlo k osmi snížením sazeb (z 3,75 % na 2 %). Současná situace ovlivněná americkou celní politikou však vykazuje řadu rizik, které mohou vést k opětovnému růstu inflace, a to i navzdory uzavření obchodní dohody mezi EU a USA.

Claire Jones

Fed cuts rates by quarter point as jobs weakness overshadows tariff concerns

Fed snižuje sazby o čtvrt procentního bodu, protože slabost zaměstnanosti zastínila obavy z cel

Financial Times, Vol. 2025, No. 42050 (18.9.2025), p. 1

Americká centrální banka Fed poprvé od prosince 2024 snížila úrokové sazby o 0,25 procentního bodu a upravila referenční cílový rozsah federálních fondů na 4–4,25 %. Ekonomické prognózy naznačují alespoň dvě další snížení v tomto roce, i když představitelé zůstávají rozdělení ohledně tempa uvolňování. Předseda Fed Powell tento krok obhájil poukázáním na prudký pokles nábory zaměstnanců navzdory nízké nezaměstnanosti. Trhy reagovaly opatrně, americké akcie mírně poklesly, dolar a asijské trhy posílily. Tento krok je také ovlivněn politickým napětím, kdy Trump tlačí na Fed, aby provedl hlubší škrt, a snaží se sesadit guvernerku Lisu Cookovou. Analytici upozorňují, že Fed upřednostnil rizika na trhu práce před údaji o inflaci, přičemž nadcházející rozhodnutí budou pravděpodobně méně závislá na datech a více se zaměří na stabilizaci ekonomické důvěry uprostřed politických a obchodních nejistot.

Michael Theurer

Gefährdet Deutschland seinen Ruf als sicherer Hafen?

Ohrožuje Německo svou reputaci bezpečného přístavu?

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 164 (27.8.2025), S. 16

Člen představenstva Deutsche Bundesbank M. Theurer se v komentáři zamýšlí nad významem zodpovědných veřejných financí, zejména nízkých nákladů na obsluhu státního dluhu, pro důvěryhodnost daného státu jako místa pro investice, podnikání a bankovní vklady. Všímá si vztahu bankovního sektoru a státu v rámci Evropské unie a poukazuje na nutnost systémového řešení rizika příliš vysokých investic bank do státních dluhopisů.

Felix Stippler, Judith Henke

Goldpreis erreicht 36. Rekord in diesem Jahr

Cena zlata dosáhla 36. rekordu v tomto roce

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 183 (23.9.2025), S. 39

Cena zlata dosáhla výše 3728 dolarů za unci (31,1 gramu). Rekordní cena drahého kovu je spjata s tržním prostředím, charakteristickým klesajícími úrokovými sazbami, ačkoli sepetí výše sazeb a ceny zlata v posledních dvou letech slábne. Stablně rostoucí kurz zlata podle autorů potvrzuje jeho roli jako bezpečné záložní investice.

by Gary Richardson and David W. Wilcox

How Congress designed the Federal Reserve to be independent of presidential control

[elektronický zdroj]

Jak americký Kongres navrhl, že bude Fed nezávislý na prezidentské kontrole

The Journal of economic perspectives, Vol. 39 (2025), No. 3, p. 221-238

Autoři se v příspěvku zabývají kořeny nezávislosti americké centrální banky Fed. V obecném povědomí je vznik nezávislosti Fedu přisuzován dohodě "Treasury-Fed Accord" z r. 1951, podle autorů je však původ nezávislosti americké centrální banky starší a podílel se na něm Zákon o bankovníctví z r. 1935. Součástí článku je i chronologie různých souvisejících politických jednání. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/jep.20251447>

by Darrell Duffie

How US treasuries can remain the world's safe haven [elektronický zdroj]

Jak mohou americké státní dluhopisy zůstat světovým bezpečným přístavem

The Journal of economic perspectives, Vol. 39 (2025), No. 2, p. 195-214

Americké státní dluhopisy jsou pro investory preferovaným "bezpečným přístavem" - fungují jako nástroj zajištění v případě krize i jako uchovatel hodnoty, kterou lze v případě krize rychle přeměnit v peníze. Podmínkou ovšem je, aby byl trh schopný rychle zafungovat, pokud bude více investorů chtít náhle prodat větší objem dluhopisů. Např. v případě propuknutí pandemie nemoci covid-19 v březnu 2020 se toto ukázalo jako problematické. Autor v této souvislosti rozebírá fungování trhu s americkými státními dluhopisy, popisuje strukturu trhu a následně se soustředí na problematické aspekty fungování trhu. Podle autora klesla od počátku světové finanční krize v r. 2007 kapacita trhu zprostředkovávat obchod, na vině jsou mj. i přísné kapitálové požadavky. - Poznámky. -- Další články ze sympózia "Trhy s dluhopisy" viz s. 171-260. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/jep.20241412>

Frank Wiebe

Die Inflation ist weg, aber nicht tot

Inflace je pryč, ale ne mrtvá

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 167 (1.9.2025), S. 40

Komentář se věnuje americké celní politice jako možné přední příčině dalšího růstu inflace. Ohlíží se za dosavadní strategii Evropské centrální banky, kterou shledává efektivní, srovnává odolnost finančních systémů USA a EU. Evropský systém z porovnání navzdory jeho komplexitě vychází jako odolnější. Autor také poukazuje na meziválečné paralely mezi politickým dopadem nešetřné úsporné politiky demokratických vlád a nesystémovým chováním americké administrativy a vlády.

Ester Faia, Juliana Salomao, Alexia Ventula Veghazy

Market segmentation and international bond prices : the role of ECB asset purchases

Segmentace trhu a ceny mezinárodních dluhopisů: role nákupů aktiv ECB

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 17 (2025), No. 4, p. 391–421

Článek zkoumá determinanty rozdílů ve výnosech euro a dolarových korporátních dluhopisů s využitím údajů z eurozóny za období 2013–2021, aby posoudil, jak preference investorů a programy nákupu aktiv (APP) Evropské centrální banky ovlivnily výnosy v různých měnách. Autoři zjistili, že výnosy v eurech poklesly ve srovnání s výnosy v dolarech, zejména u dluhopisů držенých investory s výraznou preferencí cenných papírů denominovaných v eurech a u dluhopisů způsobilých pro programy nákupu ECB. Dvoufázová ekonometrická analýza ukázala významnou negativní souvislost mezi nákupy aktiv ECB a rozdíly ve výnosech mezi eurem a dolarem, přičemž silnější účinky byly zaznamenány u dlouhodobých cenných papírů a podnikových dluhopisů, na které se přímo zaměřuje program nákupu podnikových cenných papírů. Výsledky naznačují, že kvantitativní uvolňování ECB vytvořilo efekt „lokální nabídky“ snížením dostupnosti cenných papírů denominovaných v eurech, u kterých je vysoká poptávka, a efekt „duration extraction“ stlačením dlouhodobých výnosů. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/mac.20220404>

Juan F. Rendón, Lina M. Cortés, Javier Perote

Modeling the procyclical impact of monetary policy on bank leverage : a stochastic macroprudential approach

Modelování procyklického dopadu měnové politiky na finanční páku : stochastický makroprudenční přístup

Journal of financial stability, Vol. 2025, No. 79, 13 p.

Autoři v článku předkládají metodu pro hodnocení systémového rizika, které je vyvolané rozhodnutím v oblasti měnové a makroprudenční politiky. Analyzován je vliv různých úrokových sazeb na finanční páku (leverage ratio) u amerických obchodních bank. Vysoké a nízké úrokové sazby vedou ke zvýšení pákového poměru, střední sazby vedou k jeho snížení.

Ryuichiro Izumi, Yang Li

Rapid bank runs and delayed policy responses

Rychlé bankovní runy a odložené reakce politik

Journal of financial stability, Vol. 2025, No. 79, 20 p.

Autoři se v příspěvku zabývají technologickým pokrokem a jeho vlivem na rychlost bankovních runů a efektivitou intervencí měnové politiky. Zkoumána je optimální úroveň strukturálního zpoždění a také tzv. trade-off (kompromis) mezi finanční křehkostí (zpoždění snižuje finanční křehkost a nabádá banky k větší opatrnosti) a blahobytem (blahobyť je zpožděnou reakcí ovlivněn negativně). Rovněž je analyzován význam regulace likvidity a kapitálových reakcí při zpožděných reakcích. - Poznámky.

Nils Gornemann, Pablo A. Guerrón Quintana, Felipe Saffie

Real exchange rates and endogenous productivity

Reálné směnné kurzy a endogenní produktivita

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 17 (2025), No. 4, p. 204-261

Článek se zabývá otázkou vysoké volatility a perzistence reálného směnného kurzu, a to vývojem modelu reálného hospodářského cyklu dvou zemí, který zahrnuje endogenní růst produktivity a přeshraniční šíření informací. Empirické důkazy spojují pohyby reálného směnného kurzu se změnami ve výdajích na výzkum a vývoj a patentovou činností, což naznačuje, že dynamika inovací hraje klíčovou roli při formování chování směnného kurzu. Model ukazuje, že endogenní produktivita generuje přetrvávající rozdíly v produktivitě mezi státy a přesuny zdrojů do oblasti výzkumu a vývoje. Tím vytváří vnitřní mechanismy, které vysvětlují krátkodobé i dlouhodobé výkyvy reálných směnných kurzů, aniž by se spoléhaly na vysoce přetrvávající šoky nebo ad hoc tření. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/mac.20210445>

by Anton Bobrov, Rupal Kamdar, and Mauricio Ulate

Regional dissent : do local economic conditions influence FOMC votes? [elektronický zdroj]

Regionální nesouhlas : ovlivňují místní ekonomické podmínky hlasování Federálního výboru pro otevřený trh?

The American Economic Review, Vol. 7 (2025), No. 2 (Insights), p. 268-284

Část členů amerického FOMC (Federální výbor pro otevřený trh) je nominována z ředitelů regionálních poboček Fedu. Autoři zkoumají, zda mají regionální ekonomické podmínky vliv na hlasování FOMC o měnové politice. Vliv ekonomických podmínek (konkrétně místní míry nezaměstnanosti) na hlasování FOMC je potvrzen. Regionální zástupci při určité výši nezaměstnanosti v regionu hlasují častěji pro uvolněnou měnovou politiku. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/aeri.20240184>

Yoshihiko Hogen, Yoshiyasu Kasai, Yuji Shinozaki

Rise of NBFIs and the global structural change in the transmission of market shocks

Nárůst nebankovních finančních zprostředkovatelů a globální strukturální změny při šíření tržních šoků

Journal of financial stability, Vol. 2025, No. 79, 20 p.

Autoři s využitím dat z Japonska, Spojených států a eurozóny zkoumají mezinárodní šíření šoků ve finančním systému. Použit je tzv. FS (fire sale) model, který pracuje s masivním výprodejem aktiv pod cenou. Je zjištěno, že propojení mezi trhy od celosvětové finanční krize výrazně vzrostlo, což může poukazovat na strukturální změny při šíření šoků. - Poznámky.

Dejan Živkov, Boris Kuzman, Katica Radosavljević

Risk-adjusted performance of American and European clean-energy portfolios

Výkonnost amerických a evropských portfolií čisté energie upravená o riziko

Prague economic papers, Vol. 34 (2025), No. 2, p. 137-164

Studie porovnává výkonnost portfolií zelené energie v USA a Evropě pomocí metrik výkonnosti, Stutzerova a Omega koeficientu, se Sharpeovým ukazatelem jako referenční hodnotou. Výsledky ukazují, že akciová portfolia zelené energetiky v USA dosahují trvale lepších výsledků než jejich evropské protějšky, a to díky příznivé vládní politice, stabilitě regulace, lepšímu přístupu ke kapitálu, technologickým inovacím a nižším geopolitickým rizikům. Naopak evropské společnosti zabývající se zelenou energií čelí roztržité politice, větší složitosti regulací a zranitelnosti vůči geopolitickým událostem, které zvyšují nejistotu na trhu. Výzkum naznačuje, že investoři by v oblasti zelené energetiky měli upřednostňovat americké akcie a spoléhat se na pokročilá měřítká výkonnosti, aby mohli činit informovanější a spolehlivější rozhodnutí. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.889>

Mercedes Ruehl

Swiss central bank bets big on US tech

Švýcarská centrální banka sází na americké technologické firmy

Financial Times, Vol. 2025, No. 42049 (17.9.2025), p. 2

Článek popisuje, jak se konzervativní Švýcarská národní banka (SNB) stala jedním z největších technologických investorů na světě. Drží americké akcie v hodnotě 167 miliard dolarů, včetně významných podílů ve společnostech Apple, Nvidia, Microsoft, Amazon a Meta. Toto obrovské portfolio představuje téměř 20 % ročního hospodářského výkonu Švýcarska a připomíná držbu státních investičních fondů, ačkoli SNB trvá na tom, že její investice slouží výhradně k řízení síly švýcarského franku. Banka nakupuje cizí měny, aby oslabil frank, a poté investuje do zahraničních dluhopisů a akcií – což je forma zahraničního kvantitativního uvolňování. Přibližně 25 % jejich zahraničních aktiv tvoří akcie, zbytek pak dluhopisy. Výrazné zaměření na americké technologické akcie s sebou nese rizika. Na začátku r. 2025 banka trčila 15,3 miliardy švýcarských franků (19,5 miliardy dolarů) v důsledku poklesu dolaru. Existují výzvy k aktivnějšímu řízení portfolia SNB nebo outsourcingu některých investic. Centrální banka si však udržuje pasivní přístup k zachování likvidity a měnové flexibility, ale někteří kritici varují před nadměrnou expozicí vůči volatilním technologickým trhům.

Wild horses**Jak udržet inflaci pod kontrolou**

The Economist, Vol. 456, (2025) No. 9463, p. 67

O tom, jak by měla americká centrální banka Fed nastavit úrokové sazby, a to s odkazy na odborné příspěvky, které zazněly na tradičním srpnovém zasedání centrálních bankéřů v americkém Jackson Hole. Zmíněny byly skutečné argumenty pro snížení sazeb (bez ohledu na nynější politický tlak prezidenta Trumpa na centrální banku), zároveň je však v příspěvku zdůrazňována potřeba Fedu udržet si svou důvěryhodnost. Tu Trumpovy útoky oslabují.

Zlatá horečka je zpět : žlutý kov není bez rizika. Co od něj (ne)čekat?

Profi poradenství & finance, Sv. 13, (2025) č. 6-7, s. 56-57

Zlato se za poslední rok zhodnotilo téměř o 50 % a stále poutá pozornost investorů a spekulantů. Článek upozorňuje zejména drobné investory na úskalí, která mohou přinášet investice do zlata, a přibližuje efektivní a bezpečné investiční strategie. Zdůrazňuje také vyšší náklady spojené s investicemi do fyzického zlata i riziko možné nekvality, popř. padělků. Tabulka shrnuje výhody a nevýhody typů investic do drahých kovů, graf ukazuje podrobný vývoj ceny zlata za 20 let v dolarech. -- K investicím do zlata a vývoji cen viz HN č. 203/2025 (17.10.2025), s. 2.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou dostupné v Odborné knihovně MF.

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 33, (2025) č. 9

Fintech na vzestupu. Obstojí však jen ti nejlepší (s. 10-13); Game changerem může být rozvoj tokenizace - rozhovor s vrchním ředitelem sekce Finanční trhy na MF Dušanem Hradilem (s. 14-17); Nový český sandbox boří bariéry mezi regulacemi a inovacemi ve fintechu (s. 20-21); Nové horizonty: úschova a správa kryptoaktiv (s. 22-23); Na sto procent hotovo? České instituce se sžívají s nařízením DORA (s. 24-26); Umělá inteligence v českém bankovníctví: rychlý růst a vize bezpečné budoucnosti (s. 28-29); Bankovní daň a dostupné bydlení - jakou cestou se vydá Česko po volbách? (s. 32-33); Teorie relativity veřejných financí: zdánlivá stabilita veřejných financí v krátkém období a zřejmá nestabilita v dlouhém období (s. 34-37); Životní úroveň v Česku je stále pod evropským průměrem, ale pořád vyšší než v celém bloku postkomunistických zemí (s. 38-39); Je boj s inflací opravdu u konce? Zpráva ČNB odhaluje skryté hrozby v české ekonomice (s. 40-41); Vyřazení jádra z taxonomie EU není radostná vize, není ale prý ani na stole (s. 48-49).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Paul Romer ; rozhovor vedla Henrike Adamsen

"Es sieht düster aus für die USA"

"Pro Spojené státy to vypadá špatně"

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 38, S. 34-35

Rozhovor s nositelem Nobelovy ceny Paulem Romerem o nejúčinnějším prostředku proti slabému růstu německé ekonomiky, kterým jsou schopnosti pracovních sil; o nejlepší subvenci EU, za kterou považuje počáteční financování pro Airbus; a o nebezpečné hře prezidenta Trumpa, který podle něj zničil instituce, které americké vládě umožňovaly reagovat na krize.

Anastasia Stognei

Can Belarus move out of Russia's shadow?

Zvládne se Bělorusko vymanit z ruského stínu?

Financial Times, Vol. 2025, No. 42039 (5.9.2025), p. 15

Článek zkoumá politické a ekonomické machinace běloruského prezidenta Alexandra Lukašenka uprostřed krizí, které sahají od nedostatku brambor až po hlubší strukturální problémy běloruské ekonomiky. Bělorusko se po invazi na Ukrajinu v r. 2022 ještě více sblížilo s Moskvou, podporuje ruské válečné úsilí a ekonomicky z války na Ukrajině těží. Zároveň však sužuje Bělorusko vysoká inflace a nedostatek pracovních sil. Dle autorky se Lukašenko vyznačuje až zvířecím instinktem pro přežití,

jelikož je schopen činy popřít svá slova s cílem posílit svoji moci. Propouštění politických vězňů a navrhování vedení mírových dialogů mezi Ruskem a Ukrajinou se Lukašenko snaží apelovat i na západní krajiny, kritici však tvrdí, že tato gesta spíše jen maskují pokračující represe v zemi.

Alistair Macaulay

Cyclical attention to saving

Dopad hospodářského cyklu na spoření

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 17 (2025), No. 4, p. 124-167

Článek zkoumá, jak se pozornost britských domácností věnovaná výběru spořicích produktů mění v průběhu hospodářského cyklu a jak toto chování zesiluje makroekonomické výkyvy. Autor ukazuje, že během hospodářského poklesu se domácnosti více zaměřují na hledání spořicích produktů s vyšším výnosem, čímž se zvyšuje efektivní úroková sazba. Tato zvýšená pozornost prohlubuje recesi dalším snižováním současné spotřeby, jak předpovídá standardní model spotřeby. Na základě podrobných údajů o britském trhu spoření autor dokazuje významný rozptyl nabízených úrokových sazeb. Studie dokládá, že proměnlivá pozornost zvyšuje volatilitu spotřeby o 13,6 % a vysvětluje až čtvrtinu fluktuací, které se obvykle připisují šokům rizikové prémie. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/mac.20220311>

Francisco J. Buera, Roberto N. Fattal-Jaef

The dynamics of development : innovation and reallocation

Dynamika rozvoje : inovace a přerozdělování

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 17 (2025), No. 4, p. 45-81

Článek vytváří kvantitativní model, který vysvětluje mechanismy stojící za rychlou ekonomickou transformací Číny od konce 90. let 20. století. Zaměřují se to, jak odstranění distorzí v alokaci zdrojů a překážek vstupu na trh propodpořilo produktivitu a nerovnost. Kombinací údajů na úrovni podniků s dynamickým modelem endogenního vstupu, výstupu a inovací autoři ukazují, že liberalizační politiky představovaly v Číně zhruba jednu třetinu celkového růstu faktorové produktivity (TFP) a téměř celý nárůst příjmové nerovnosti v letech 1998 až 2011. Odstranění překážek v podnikání a nesprávného přerozdělování zdrojů může přispět k zrychlení růstu, což bylo pozorováno v různých časových obdobích po celém světě. Analýza zdůrazňuje, jak změny v pobídkách k inovacím mezi novými a stávajícími firmami vedou k postupnému přechodu k vyšší produktivitě. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/mac.20200032>

Zdeněk Lejsek

Ekonomika turismu v krajích posílila

Statistika & my, Sv. 15, (2025) č. 7-8, s. 14-15

Bližší k ekonomickým výsledkům odvětví cestovního ruchu v České republice v posledních letech. Autor seznamuje s klíčovými ukazateli pozice cestovního ruchu v ekonomice v r. 2023 a porovnává je s předcovidovým obdobím. V r. 2023 navštívilo ČR 33,9 milionu zahraničních návštěvníků (meziroční růst o 27,6 %), podíl turismu na celkové zaměstnanosti byl 4,16 %, nejvyšší hrubou přidanou hodnotu cestovního ruchu dle regionů vykazuje Karlovarský kraj a Praha. Grafy ilustrují spotřebu a saldo v cestovním ruchu v letech 2019-2023 a vybrané ukazatele cestovního ruchu za období 2012-2023. -- Více k cestovnímu ruchu viz HN č. 197/2025 (9.10.2025), s. 4.

Olga Scheer, Carsten Volkery

Ein Jahr Draghi-Bericht : was hat die EU geschafft?

Rok od Draghiho zprávy : čeho EU dosáhla?

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 170 (4.9.2025), S. 10-11

Think tank European Policy shrnuje situaci ve vybraných evropských odvětvích, zmíněných v tzv. Draghiho zprávě, s ročním odstupem od jejího vydání. Článek cituje zjištěné posuny v oblastech průmyslové politiky, prohlubování vnitřního evropského trhu, snižování byrokratické zátěže a investic.

Klaus Stratmann

Koalition droht zweites Strompreis-Debakel

Koalici hrozí druhý debakl s cenami elektřiny

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 166 (29.8.2025), S. 8-9

Spolkový příspěvek na distribuční poplatky za elektrickou energii bude platit pouze během r. 2026, což je v rozporu se závazkem v koaliční smlouvě snižovat koncovou cenu energií trvale o 5 centů za kilowatthodinu. Plánované snížení poplatků za přenos elektřiny je z 6,65 centu/kWh na 3,325 centu/kWh, týká se zejména podniků a průmyslu, domácností naopak minimálně. Snížení úlev by mělo negativní dopad na průmysl a inovace v podnikové sféře. Návrh zákona počítá s financováním úlev z klimatického a transformačního fondu s využitím 6,5 mld. eur.

By Shawn Kantor and Alexander Whalley

Moonshot : public R&D and growth [elektronický zdroj]

Program "Moonshot" : veřejný výzkum a vývoj a růst

The American Economic Review, Vol. 115 (2025), No. 9, p. 2891-2925

Autoři se zabývají dlouhodobými dopady veřejného výzkumu a vývoje na hospodářský růst ve výrobním sektoru. Použita byla data z USA z období studené války (1947-1992) a tehdejších vesmírných programů. Je mj. zjištěno, že výdaje dodavatelů v oblasti výzkumu a vývoje měly ve srovnání s typickými veřejnými výdaji či výdaji na obranu pouze malý dopad na ekonomický výstup, či že americký program "Moonshot" měl pouze mírný vliv na růst produktivity. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/aer.20220540>

Marcel-Cristian Voia, J. Stephen Ferris

Political partisanship and economic outcomes : Canada, 1870-2020

Príslušnosť k politickým stranám a hospodárské výsledky : Kanada, 1870–2020

CESifo Economic studies, Vol. 70, (2024) No. 2, p. 84-98

Studie zkoumá roli stranictví (partisanship) v politické a ekonomické situaci Kanady od r. 1820 až po r. 2020. Analýza je zaměřena na municipální, provinční a federální úroveň. Na rozdíl od většiny zemí OECD je kanadská municipální politika z velké části nestranická (s výjimkou Vancouveru a Montrealu, kde dochází k soupeření politických stran) a menší obce se zaměřují spíše na administrativní než ideologické otázky. Voliči projevují určitou stranickost ve vztahu k federální úrovni a úrovni jednotlivých provincií, ovšem stranická příslušnost Kanadčanů je dle autorů obecně flexibilní, což vede k nestabilním volebním výsledkům a tradici centristických politických uskupení, která upřednostňují národní jednotu před silnými ideologickými postoji. Tato flexibilita byla historicky formována klíčovou rolí Quebecu ve federální politice, kde jeho blokové hlasování ovlivňuje národní výsledky a podporuje sbližování politiky mezi hlavními stranami. Dle autorů mělo od r. 1870 levicové a pravicové stranictví jen malý konzistentní vliv na celkové ekonomické výsledky Kanady, a to navzdory rozdílům v prioritách výdajů. Tato konvergence vyplývá ze strukturálních pobídek k uspokojování rozmanitých regionálních, kulturních a zdrojových zájmů, spíše než z ideologických rozporů. Od r. 1980 však polarizace roste, což potenciálně zvyšuje volatilitu voličů a strategické hlasování. Zjištění dle autorů naznačují, že v systémech se slabými stranickými rozdíly a silnými regionálními zájmy mohou být výsledky hospodářské politiky více ovlivňovány pragmatickým budováním koalic než ideologickými agendami. - Poznámky.

by Alan J. Auerbach

Public finance implication of economic inequality [elektronický zdroj]

Důsledky ekonomických nerovností pro veřejné finance

The Journal of economic perspectives, Vol. 39 (2025), No. 2, p. 149-170

Analýza vlivu rostoucích ekonomických nerovností na veřejné finance. Autor popisuje měření účinků veřejných politik a opatření na rozdělení příjmů, zabývá se možným zkreslením, pokud se berou v úvahu pouze příjmy za celou populaci v určitém roce, a to bez zohlednění dalších faktorů (např. věk), a následně zkoumá vliv vysokých ekonomických nerovností na fiskální politiku. V závěrečné části autor diskutuje o možnosti vyššího zdanění osob s vyššími příjmy, pokud je míra nerovností výrazná. - Poznámky. -- V čísle jsou zveřejněny další dva příspěvky k tématu příjmových nerovností ze sympózia "Income Inequality" (s. 103-148). Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/jep.20241421>

Julian Olk

Reform-Plan für Deutschland

Plán reforem pro Německo

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 186 (26.-28.9.2025), S. 8-9

Spolkový kancléř F. Merz představil tzv. „podzim reforem“, balíček reforem a inovací k posílení stagnujícího hospodářského růstu. Plán vychází ze společné studie IHW Halle, RWI Essen a Kiel-institutu, která identifikovala 12 hlavních oblastí. Patří mezi ně diverzifikace s důrazem na dodavatelské řetězce, sociální pojištění, pracovní pobídky, lidský kapitál, efektivita státní správy, podpora inovací či vyrovnané domácí veřejné finance v souladu s finanční politikou EU.

Daniel Goffart

Rien ne va plus

Už nic nefunguje

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 37, S. 22-26

Odstoupení, generální stávka, dluhová krize: Francie čelí neovladatelnosti a hrozí, že stáhne euro do propasti.

Ioannis Chatziantoniou, Gonul Colak, Michail Filippidis, George Filis, Panagiotis Tzouvanas

Systemic risk and oil price volatility shocks

Systémové riziko a šoky volatility cen ropy

Journal of financial stability, Vol. 2025, No. 79, 18 p.

Autoři zkoumají vliv volatility cen ropy na systémové riziko amerických firem. Příčinou šoků volatility cen ropy je změna nabídky či poptávky po ropě, popř. se jedná o jedinečné fluktuace cen. Je zjištěno, že různé příčiny šoků mají rozdílný vliv na systémové riziko: šoky poptávky zvyšují riziko, zatímco šoky nabídky a jedinečné fluktuace snižují riziko. Velikost dopadů pak může být ovlivněna i dalšími faktory (např. rozsáhlost sítě dodavatelských řetězců). - Poznámky.

Muhammad Usman, Shahbaz Imran, Ahsan Akbar, Marcela Sokolova

Towards a greener future : renewable energy and economic sustainability in Europe

K zelenější budoucnosti : obnovitelná energie a hospodářská udržitelnost v Evropě

E+M Economie a Management = Economics and Management, Vol. 28 (2025), No. 3, p. 128-143

Studie na základě údajů Eurostatu zkoumá vztah mezi rozvojem obnovitelných zdrojů energie a ekonomickou udržitelností ve 28 evropských zemích za období 2014-2023. Analýzy jsou prováděny metodou nejmenších čtverců a metodou SGMM (system generalized method of moments). Výsledky ukazují pozitivní a významný vztah mezi využíváním obnovitelných zdrojů energie, zejména z větrných a solárních zdrojů, a ekonomickou udržitelností. Obnovitelné zdroje energie podporují růst, tvorbu pracovních míst, inovace a dlouhodobou stabilitu a zároveň snižují náklady na energii a škodlivé dopady na životní prostředí. Autoři zdůrazňují význam podpůrných politických rámců pro urychlení přechodu na čistou energii. Studie také zdůrazňuje vedoucí úlohu Evropské unie při začleňování obnovitelných zdrojů energie do cílů udržitelného rozvoje a při podpoře oběhového hospodářství. - Poznámky. -- Viz i další příspěvky tematického čísla "Transitioning to the green circular economy: the age of VUCA". Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.15240/tul/001/2025-5-020>

Informatika. Počítače

Jiří Hodan

"Máte cloud? A mohl bych ho vidět?" : (aneb volná úvaha o tom, koho se bude týkat nový zákon o kybernetické bezpečnosti, co je to vlastně cloudová služba a kdo všechno může poskytovatelem takové digitální služby být)

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 15-16, s. 501-507

Nový zákon o kybernetické bezpečnosti č. 264/2025 Sb. implementuje do českého právního řádu evropskou směrnici NIS2 a rozšiřuje okruh povinných subjektů v oblasti kybernetické bezpečnosti v mnoha oborech. Jeho ustanovení dopadnou také na výrazně širší spektrum organizací poskytujících digitální služby. Klíčovým prvkem je podrobná definice cloudových služeb, která je nezbytná pro samoidentifikaci jejich poskytovatelů. Autor se v úvaze převážně věnuje přístupu unijního zákonodárce k definici cloudu, resp. poskytování služby cloud computingu. Shrnuje charakteristické znaky služeb cloud computingu (široký

vzdálený síťový přístup; více-uživatelské (multi-tenancy) využití kapacit cloudu; samoobslužná správa na vyžádání; rychlá pružnost a škálovatelnost a sdílení cloudových kapacit a zdrojů), dále rozlišuje základní typy cloudových kapacit a cloudových služeb. Na základě toho se snaží o vymezení poskytovatele cloud computingu a situaci hodnotí jako nejasnou. - Poznámky.

Normal people

Běžní lidé

The Economist, Vol. 456, (2025) No. 9464, p. 65

Umělou inteligenci často provázejí přílišné obavy, nebo bývá naopak vnímána jako nadměrně nadějná. Letos ovšem vyšla studie dvou počítačových vědců z Princetonské univerzity, kteří AI považují za "běžnou technologii". Studie vyvolala značnou pozornost mezi odborníky v komunitě umělé inteligence. Autoři odmítají považovat AI za "bezprecedentní vynález", spíše AI srovnávají s jinými vynálezy během dřívějších technologických revolucí. V souvislosti s tím jsou v příspěvku diskutovány faktory brzdící přijetí AI, vliv umělé inteligence na trh práce, či opatření, která by měla zajistit, že AI nebude zneužita (jde spíše o regulaci než technická opatření). Článek ale rovněž poukazuje na některé nedostatky studie.

Monika Langhoffer, František Nonnemann

Právo vs. halucinace: Co dělat, když umělá inteligence lže?

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 13-14, s. 436-441

AI halucinace představují specifický fenomén související s generativními nástroji umělé inteligence (např. ChatGPT). Jedná se o generování výstupů, které jsou fakticky nesprávné nebo nesouvisejí s daným kontextem, často o vymyšlené informace a odkazy na neexistující zdroje, dokumenty, judikáty či zákony. Autoři popisují nejznámější světové případy halucinací nástrojů AI a dále zkoumají právní nástroje, které mohou proti nim sloužit jako obrana. Věnují se halucinacím, které se týkají konkrétních fyzických osob a mohou reálně zasáhnout do jejich soukromí či dalších práv. Současný právní rámec nabízí různé možnosti ochrany, od institutů občanského práva, přes GDPR a AI Akt až po trestní právo. - Poznámky.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Europe's urgency deficit

Evropský deficit naléhavosti

The Economist, Vol. 456, (2025) No. 9465, p. 22

Evropská unie se potýká s různými deficity, jako rozpočtovým či demokratickým, nejpalčivější z nich je ovšem "deficit naléhavosti". Kontinent se ocitl v obtížné geopolitické situaci a jeho ekonomika zaostává. Není obtížné řešení vymyslet, ale uskutečnit jej. Článek připomíná oblasti, které by bylo na úrovni EU potřeba vyřešit, ale chybí dostatečná vůle - ať už se jedná o problém s nedostatečnou konkurenceschopností (hodnotící zpráva M. Draghiho vyšla již před rokem), bezpečnost (výdaje na obranu se sice mají zvýšit, ale v příliš vzdáleném časovém horizontu) či plán Evropské komise na úvěrovou linku na financování nákupu zbraní (hrozí, že neprojde přes Evropský parlament). Jak došlo k tomu, že v EU "umírá" naléhavost? Článek poukazuje na roli politiky a obtížného rozhodování subjektu s mnoha členskými státy.

The polycrisis theory of Brexit

Brexit a teorie polykrizí

The Economist, Vol. 456, (2025) No. 9463, p. 24

O vztazích Velké Británie vůči EU a o tom, proč došlo k brexitu (odchodu Velké Británie z EU). Převládají dvě teorie - příčinou brexitu byla kampaň Davida Camerona založená na varování před ekonomickou katastrofou a dále Britové váhali nad svým postavením v Evropské unii už od samého počátku svého členství a odchod z EU byl předvídan mnohokrát. Existuje však ještě třetí důvod - příčinou brexitu bylo také nevhodné načasování referenda do doby "polykrize". Krátce před britským referendem o odchodu z EU se Evropská unie potýkala s dluhovou krizí v Řecku a s migrační krizí, což mohlo zásadně ovlivnit výsledky referenda. Od brexitu Evropskou unii zasáhly další krize (pandemie nemoci covid-19, invaze Ruska na Ukrajinu), což vedlo k novým formám integrace v rámci EU, které leží daleko za hranicí komfortní zóny britských vlád. Od doby brexitu, který byl vzhledem k načasování nevyhnutelný, nastaly v EU změny, kvůli nimž může být opětovný vstup Británie do EU nemyslitelný.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

After tariff man

Americká obchodní cla a možnost jejich uvolnění v budoucnu

The Economist, Vol. 456, (2025) No. 9466, s. 74

Za jakých podmínek lze očekávat, že by nástupce D. Trumpa ve funkci ustoupil od protekcionistické obchodní politiky? Cla jsou škodlivá, jejich negativní efekt nemusí být nicméně (z různých důvodů) pro Američany na první pohled zřejmý. Paradoxně by k liberalizaci obchodu mohlo pomoci, pokud by obchodní partneři Spojených států obchodní spor eskalovali, k tomu se ovšem zatím nechystají. Článek odkazuje na odborné studie, které se zabývaly okolnostmi, za jakých byly v minulosti Spojené státy ochotné liberalizovat obchodní politiku.

Joseph Cotterill, Christine Murray, Joe Daniels

Developing countries swap out of dollar debt to cut borrowing costs

Rozvojové země vyměňují dluhy v dolarech, aby snížily náklady na půjčky

Financial Times, Vol. 2025, No. 42037 (3.9.2025), p. 8

Článek popisuje, jak se rozvojové země jako Keňa, Srí Lanka, Panama nebo Kolumbie stále častěji odklánějí od půjček v amerických dolarech a místo toho se obrací k měnám s nižšími úroky. Tento krok je reakcí na vyšší úrokové sazby americké centrální banky, které výrazně zvýšily náklady na obsluhu dluhu pro rozvíjející se ekonomiky. Čínská iniciativa „Belt and Road“ tento posun usnadnila poskytnutím úvěrů denominovaných v renminbi; Keňa a Srí Lanka se snaží převést nákladné úvěry v dolarech pro infrastrukturní projekty na čínskou měnu. Podobně Panama a Kolumbie využívají úvěry ve švýcarských francích k refinancování drahých dluhů v dolarech a ke snížení fiskálního zatížení. Ačkoli tyto alternativní finanční strategie nabízejí krátkodobou úlevu a nižší náklady, představují výzvy, jako jsou měnová rizika, a zůstávají omezené ve srovnání s rozsahem globálních dolarových trhů. Odborníci poznamenávají, že ačkoli diverzifikace pomáhá stabilizovat veřejné finance, trvalý přístup na kapitálové trhy v amerických dolarech zůstává pro dlouhodobou fiskální stabilitu nezbytný.

Sonja Álvarez

Klopýtání přes ostnatý drát

Klopýtání přes ostnatý drát

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 33, S. 34-36

Americký prezident Trump chce uvalit sekundární cla na Indii, aby tím poškodil ruského prezidenta Putina. Odborníci však pochybují nejen o účinnosti této strategie.

Jakob Hanke Vela, Olga Scheer

Sozialdemokraten lehnen Zolldeal mit Trump ab

Sociální demokraté odmítají celní dohodu s Trumpem

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 169 (3.9.2025), S. 6-7

Frakce sociálních demokratů a Zelených v Evropském parlamentu nesouhlasí s uzavřením celní dohody mezi EU a USA kvůli dalšímu navyšování cel ze strany Spojených států. Sociálnědemokratická frakce je po konzervativní EVP druhou nejsilnější skupinou v europarlamentu, což může ztížit přijetí evropsko-americké dohody, stejně jako jednání o zdanění technologických společností v rámci DSA (Digital services act).

Felix Holtermann, Laurin Meyer

US-Gericht erklärt Zölle für illegal

Americký soud prohlásil cla za nelegální

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 167 (1.9.2025), S. 7

Americký odvolací soud uznal cla uvalená Trumpovou administrativou za nezákonná, ponechá je však v platnosti do října, aby umožnil postoupení sporu k Nejvyššímu soudu. Rozhodnutí se týká cel, která byla stanovena v průběhu letošního dubna na zboží z Mexika, Kanady a Číny. Prezidentská administrativa založila rozhodnutí o clech na zákonu IEEPA (International emergency economic powers act), jehož formulaci však odvolací soud nepokládá za relevantní pro otázky celní problematiky.

Karolína Zábojníková

Začátek roku přinesl oživení vývozu v EU

Statistika & my, Sv. 15, (2025) č. 7-8, s. 37

První čtvrtletí r. 2025 přineslo další posílení ekonomického růstu v zemích EU na mezičtvrtletních 0,6 % a meziročních 1,6 %. Posílil pozitivní vliv balance zahraničního obchodu a oživení tempa vývozu zboží a služeb bylo patrné u většiny zemí EU. Nárůst bývá mj. spojován s navýšením toku zboží do USA před ohlášeným zavedením dovozních cel. Graf dokládá dynamiku vývozu zboží a služeb v členských státech EU v 1. čtvrtletí 2025 (Německo růst 3,2 %, Česko růst 2,8 %, průměr EU 1,6 %).

Podnik a podnikání

Zehua Zhang, Ran Zhao, Lu Zhu, Trevor Chamberlain

ESG performance and bond return volatility

Výkonnost v oblasti ESG a volatilita výnosů dluhopisů

Journal of financial stability, Vol. 2025, No. 79, 18 p.

Článek zkoumá vliv výkonnosti podniků v oblasti ochrany životního prostředí, sociálních otázek a správy a řízení (ESG) na volatilitu výnosů firemních dluhopisů. Mezi oběma faktory je zjištěn pozitivní vztah, což je ovlivněné spíše silnými než slabými stránkami v oblasti ESG. Příčinou je vliv oportunistického vedení ze strany managementu a informační asymetrie. K výzkumu byla použita data z USA. - Poznámky.

Wolfgang Kleinebrink

Gestaltung der Berufsausbildung mit den neuen gesetzlichen Möglichkeiten der Digitalisierung : von der digitalen Vertragsabfassung bis zum elektronischen Zeugnis

Organizace profesního vzdělávání s využitím nových zákonných možností digitalizace : od digitálního vyhotovení smlouvy až po elektronické vysvědčení

Der Betrieb, Jg. 78, (2025) Nr. 30, S. 1822-1828

Německý zákon o profesním vzdělávání a přípravě (BBiG) obsahuje řadu ustanovení, která mají umožnit digitalizaci v odborném vzdělávání. Tato ustanovení vstoupila v platnost dne 1.8.2024 na základě zákona o validaci a digitalizaci odborného vzdělávání (BVaDIG). Tak lze např. vytvářet a předávat dokumenty v digitální podobě, aby se v odborném vzdělávání vytvořily digitální (administrativní) procesy bez přerušení médií. Kromě toho je umožněno a komplexně upraveno digitální mobilní učení. Znalost a využití těchto nových moderních možností může podnikům pomoci zvýšit atraktivitu odborného vzdělávání a získat nové uchazeče. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M10.

Lukáš Sadecký

Může se kapitálová společnost vzdávat nároků či je jinak promíjet vůči členu jejího statutárního orgánu jako povinné osobě?

Ad Notam, Sv. 31, (2025) č. 2, s. 16-19

Článek se zabývá právní problematikou odpovědnosti za výkon funkce člena statutárního orgánu kapitálové společnosti s vazbou na možné vzdání se nároku vůči tomuto členu za výkon jeho funkce. Autor rozebírá relevantní ustanovení zákona o obchodních korporacích a občanského zákoníku a dovozuje, že se nepřihlíží k právním jednáním obchodní korporace omezujícím odpovědnost člena jejího voleného orgánu. Jednání, které v podstatě upřednostňuje zájmy členů statutárních orgánů nad zájmy kapitálové společnosti je v rozporu s kogentními principy korporátního práva. Rozhodovací činnost soudů by měla poskytovat především jasné instrukce pro aktuální právní úpravu a zachování odpovědnosti členů volených orgánů, což je klíčové pro udržení spravedlivého a efektivního korporátního prostředí.

Klára Krbušek

Výkon funkce člena statutárního orgánu obchodní společnosti v éře umělé inteligence

Obchodní právo, Sv. 34, (2025) č. 6, s. 10-25

Článek se zabývá otázkou využití umělé inteligence statutárními orgány obchodní společnosti při plnění pracovních úkolů a rozhodovacích procesů. Kromě výhod má umělá inteligence i svá omezení, jako je zaujatost výsledků, netransparentnost rozhodování, halucinování a nadměrné spoléhání na vygenerované výsledky. Členové statutárních orgánů proto musí postupovat obezřetněji než u tradičních nástrojů nebo

delegace činností na fyzické či právnické osoby. S dalším technologickým pokrokem lze očekávat diskuzi o možnosti výkonu funkce člena statutárního orgánu umělou inteligencí, což by mohlo vyvolat změny právní úpravy. - Poznámky.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Cordula Tutt

Alarm in der Pflege

Poplach v péči

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 35, S. 26-29

Náklady na pojištění dlouhodobé péče v Německu dramaticky rostou – také proto, že byly příliš rozšířeny služby. Ministryně zdravotnictví Nina Warken musí odvážně provést rozsáhlou reformu.

Barbara Gillmann

Beirat drängt Reiche zu Reformen

Vědecká rada nutí ministryni Reicheovou k reformám

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 166 (29.8.2025), S. 15

Odborná vědecká rada při Spolkovém ministerstvu hospodářství doporučuje německé ministryni práce a sociálních věcí K. Reicheové (CDU) fiskální konsolidaci sociálních příspěvků. Doporučení je v rozporu s plány koalice dále rozšířit některé části sociálního zabezpečení. Ministryně Reicheová je zastávkyní zvýšení věku odchodu do starobního důchodu.

Daniel Delhaes, Martin Greive, Britta Rybicki, Frank Specht

Höhere Sozialabgaben zehren Steuerentlastung auf

Vyšší odvody na sociální pojištění ukusují z daňových úlev

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 173 (9.9.2025), S. 8-9

Úprava výše odvodů do systému sociálního pojištění, plánovaná spolkovou ministryní práce a sociálních věcí B. Basovou, naráží na nesouhlas CDU. Návrh upravuje vyměřené hranice odvodů do systémů důchodového a zdravotního pojištění. Od následujícího roku by byly upraveny hranice příjmů na 8450 eur měsíčně pro důchody a 5812 eur pro zdravotní pojištění (zvýšení o 400, resp. 300 eur). Navýšení odvodů snižuje celkový efekt plánovaných úlev na daních a dalších odvodech, chystaných spolkovou vládou na r.2026.

Petr Pecina

Potřebují investiční produkty v režimu dlouhodobého investičního produktu regulaci vstupních poplatků?

Do investment products under the tax regime of the long-term investment product need regulation of entry fees?

Český finanční a účetní časopis, Sv. 2025, č. 1, s. 4-26

Článek analyzuje možné důsledky omezení výše vstupních poplatků u finančních produktů v režimu dlouhodobého investičního produktu (DIP) a posuzuje potřebnost jejich regulace. Dle autora i zvýhodněná sazba 3,6 % u jednorázově placeného poplatku představuje pro klienta relativně vysokou nákladovost, která po zohlednění časové hodnoty peněz odpovídá pravidelnému poplatku ve výši 8,7 % z pravidelné investice. Rizika předplacených poplatků jsou významná, ovšem jejich transparentní uvedení ve smlouvě představuje pro klienty jistou výhodu při posuzování nákladovosti produktu. Regulace výše poplatků by mohla negativně ovlivnit motivaci poskytovatelů DIP k nabízení těchto produktů, podobně jako tomu bylo u doplňkového penzijního spoření. Autor proto navrhuje místo regulace podpořit konkurenci, např. rozšířením nabídky penzijních produktů či zrušením omezení provizí u doplňkového penzijního spoření, což by mohlo vést k přirozenému tlaku na snížení sazeb poplatků. Ačkoli jsou aktuální poplatky považovány za relativně vysoké, článek dospívá k závěru, že převažují argumenty proti jejich regulaci, jelikož by mohla ohrozit vytváření soukromých penzijních úspor. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.cfuc.609>

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou dostupné v Odborné knihovně MF.

Pojistný obzor : časopis českého pojišťovníctví

Sv. 2025, č. 2

Ztížení společenského uplatnění v soudní praxi (s. 8-11), Vnímání pojišťovníctví 2025: pojišťovny jako zaměstnavatel - výzkum (s. 12-13); Výroční zpráva o činnosti finančního arbitra za rok 2024 (s. 14-16); Elektronický záznam nehody je realitou: aplikace Bouračka zefektivňuje procesy a zvyšuje bezpečnost (s. 20-21); Vývoj povinného ručení včetně proběhlé části roku 2025 (s. 22-25); ESRS v Kooperativě: zkušenost z první vlny reportingu (s. 30-31); (Nejen) letní cestování: přeshraniční prvek a rozhodné právo u typických pojistných produktů (s. 34-37); Kybernetika není bezpečnost. Ale bezpečnost může být i kybernetická (s. 40-42).

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství**Ceny bytů letí vzhůru**

Profi poradenství & finance, Sv. 13, (2025) č. 6-7, s. 35

Pohled na vývoj cen nemovitostí v ČR v prvním čtvrtletí r. 2025 na základě ČSOB indexu bydlení. Růst cen si udržuje vysokou dynamiku, největší převis poptávky nad nabídkou je u bytů (bylo zaznamenáno tempo růstu 10 %). Na historická maxima se vyšplhaly jak cihlové, tak panelákové byty, novým trendem se stávají mikrobyty. Na trhu s pozemky poptávka stabilně a dlouhodobě převyšuje nabídku, meziroční ceny narostly o 5,5 %. -- K cenám bytů a nájmů v Praze viz s. 36-37.

Felix Florian Balz

Housing affordability in Germany and its dynamics**Dostupnost bydlení v Německu a její dynamika**

Prague economic papers, Vol. 34 (2025), No. 1, p. 78-97

Článek analyzuje trendy v dostupnosti bydlení v Německu v letech 2017-2023. Ukazuje neustálé zvyšování nákladů na bydlení v důsledku rostoucích cen nemovitostí a změn úrokových sazeb. Zatímco východní spolkové země si udržely příznivou úroveň cenové dostupnosti, velké metropolitní oblasti zaznamenaly zvýšení nákladů na bydlení kvůli vysoké hustotě obyvatelstva a poptávce. Autor poukazuje na významné regionální rozdíly na trzích s bydlením, městská centra čelí větším strukturálním výzvám při poskytování dostupného bydlení ve srovnání s venkovskými regiony. Tyto závěry jsou relevantní i mimo Německo. Studie naznačuje, že k řešení problémů s dostupností jsou nezbytné lokalizované strategie, jako např. zahušťování měst nebo zlepšení dopravní infrastruktury. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.885>

By Cristian Badarinza and Tarun Ramadorai

International dimensions of housing markets [elektronický zdroj]**Mezinárodní dimenze trhů s nemovitostmi určenými k bydlení**

The Journal of economic perspectives, Vol. 39 (2025), No. 3, p. 87-106

Při analýzách situace na trhu s bydlením berou odborníci mnohdy v úvahu pouze místní ekonomické faktory a politická rozhodnutí. Tyto faktory však na úplné vysvětlení situace nestačí - mnohdy hrají roli mezinárodní aspekty. Autoři nejprve dokládají rozdíly v ceně nemovitostí určených k bydlení mezi státy a v čase, zabývají se vlivem mezinárodních kapitálových toků na situaci na domácím trhu s bydlením a dále zkoumají konkrétní faktory, které mohou ceny ovlivnit (mj. světové rozdělení majetku, rozdělení rizika napříč zeměmi či světové rozdělení produktivity). - Poznámky. -- Další články ze sympózia "trhy s nemovitostmi určenými k bydlení" viz s. 3-86. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/jep.20241429>

Jindřich Sikora

Legalizace nepovolených staveb

Správní právo, Sv. 58, (2025) č. 3-4, s. 241-253

Článek se zabývá legalizačními postupy nepovolených staveb v ČR, přibližuje problematické či nejasné aspekty nové právní úpravy a zároveň nastiňuje možná řešení. Autor představuje postupy související s řízením o nařízení odstranění stavby a změnami, které zavedl nový stavební zákon č. 283/2021 Sb. Rozebírá vymezení účastníků legalizačních řízení (chybí mezi nimi obec), dále jednotlivá legalizační řízení se zaměřením na procesní postup stavebního úřadu i podmínky, které musí být splněny, aby stavba mohla být legalizována. Nový stavební zákon zavedl v § 254 tři typy postupů legalizace nepovolených staveb: dodatečné povolení u stavby, jež je provedena bez povolení nebo v rozporu s ním; nové povolení v opakovaném řízení, pokud původní povolení bylo zrušeno; prodloužení doby trvání stavby u dočasných staveb, u kterých uplynula stanovená doba trvání. Každý z postupů dopadá na jiný typ nepovolené stavby a mají rozdílné hmotněprávní a procesní podmínky pro legalizaci stavby. Autor uvádí, jak se podmínky jednotlivých postupů během legislativního procesu změnil. - Poznámky.

John Plender

Making homes affordable again

Obnovení dostupnosti bydlení

Financial Times, Vol. 2025, No. 42038 (4.9.2025), p. 15

Článek analyzuje situaci britského trhu s bydlením, který se vyznačuje nedostupnými cenami nemovitostí, regresivními daněmi z nemovitostí, nízkým podílem mladých lidí vlastnících nemovitost, vysokými nájmy a regionálními nerovnostmi. Politické strany se sice zaměřují na téma zvýšení nabídky bydlení, dle autora je však tento přístup nedostatečný. Místo toho rozšíření hypotečních úvěrů a investičních bytů podpořilo prudký růst cen nemovitostí. Současné daně z nemovitostí upřednostňují vlastníky nemovitostí před nájemníky, jelikož jim poskytují daňové úlevy na daň z kapitálových výnosů z hlavního bydliště. Navrhované reformy zahrnují nahrazení kolkovného a obecní daně proporcionálními daněmi z nemovitostí nebo zavedení daně z hodnoty pozemků. Takové změny však narážejí na politický odpor, zejména pokud jde o daně z majetku. Odborníci tvrdí, že bez významné reformy daní z nemovitostí a potenciálně velkého poklesu cen až o 60 % bude krize dostupnosti bydlení přetrvávat a výstavba bytů zůstane politicky výhodným, ale nedostatečným řešením.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Ladislav Jouza

Flexibilní a zvláštní formy zaměstnávání po novele ZP

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 20, (2025) č. 10, s. 29-32

V pracovněprávních vztazích se v poslední době objevují nové trendy spočívající ve volnějším (flexibilnějším) způsobu zaměstnávání při současném zachování a upevnění jistoty zaměstnance při výkonu práce (flexijistota). Významnou měrou k rozšíření flexibility přispěly změny zákoníku práce provedené novelou č. 120/2025 Sb. Autor shrnuje ustanovení s flexibilními důsledky a představuje změny právní úpravy účinné od 1.6.2025. Věnuje se zkušební době, výpovědní době, původnímu zaměstnání po mateřské a rodičovské dovolené, rozvržení pracovní doby zaměstnancem, částečnému pracovnímu úvazku a sdílení pracovního místa. Zmiňuje také zpřesnění úpravy bridge days a práce na dálku.

Markéta Pištorová

Lidé se zdravotním postižením pracují častěji než před šesti lety

Statistika & my, Sv. 15, (2025) č. 7-8, s. 30-31

Statistický pohled na zapojení osob se zdravotním postižením na českém trhu práce v období 2018-2024. Nezaměstnanost mezi osobami s postižením ve věku 20-64 let dosahovala 4,4 %, ekonomicky neaktivních bez hledání práce bylo 45 % osob. Třetina osob uvádí určité potíže při hledání práce a 12 % deklaruje velké potíže. Na volném trhu práce se uplatňuje 90 % pracujících lidí se zdravotním postižením, pouze 10 % pracuje na chráněném trhu práce. Grafy znázorňují typ pracovního úvazku osob s postižením ve věku 20-64 let, osoby podle druhu pobíraného důchodu a vyjádření možných potíží při hledání současného zaměstnání. -- Viz i další příspěvky tematické přílohy Lidé se zdravotním postižením na s. 23-36.

by Henrik Kleven, Claus Kreiner, Kristian Larsen, and Jakob Sogaard

Micro versus macro labor supply elasticities : the role of dynamic returns to effort [elektronický zdroj]

Elasticita nabídky práce na mikroúrovni vs. na makroúrovni : role dynamické návratnosti úsilí

The American Economic Review, Vol. 115 (2025), No. 9, p. 2849-2890

Autoři zkoumají reakci výdělků na zdanění v dlouhodobém časovém horizontu za předpokladu tzv. dynamické návratnosti úsilí. Představují teoretický model, jehož předpoklady ověřují na datech z Dánska z let 1980-2018. Dále vypočítávají dlouhodobou elasticitu výdělků a srovnávají ji s výší krátkodobé elasticity. Studie je pokusem o sjednocení závěrů o nabídce práce na makro- a mikroúrovni. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/aer.20240554>

Kateřina Musilová

Nelegální zaměstnávání v ČR : judikatura, kontrolní mechanismy a integrační opatření

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 15-16, s. 508-514

Nelegální zaměstnávání, včetně jeho specifické podoby ve formě zastřené agenturního zaměstnávání, představuje trvalý problém českého trhu práce. Článek se zaměřuje na propojení judikatury, kontrolních a integračních opatření a na úvahy, jak prostřednictvím kombinace sankcí a motivačních nástrojů postupně omezit prostor pro nelegální a zastřené zaměstnávání. Autorka charakterizuje pohled současné právní úpravy na nelegální práci, postoj judikatury ve věci přestupků podle zákona o zaměstnanosti a dále rozebírá jednotlivé formy nelegální práce. Zdůrazňuje, že judikatura NSS klade důraz na ochranu zaměstnanců a odmítá nejasné či obcházející smluvní konstrukce. Jako klíčové vidí věnovat pozornost integračním a informačním opatřením, zejména vůči zaměstnancům cizincům, kteří patří mezi nejzranitelnější skupiny. - Poznámky.

Markéta Švarcová, Alžběta Mangarella

Práce pro digitální platformy, evropská směrnice a role občanské společnosti

Sondy, Sv. 2025, č. 9, s. 32-33

Pohled na situaci pracovníků digitálních platform v ČR, otázka flexibility versus prekarity (časté omezení flexibility, platformová práce se stává udržitelnou pouze pro zlomek pracujících, prekérní úskalí práce pro digitální platformy, nejistné pracovní podmínky a zneužívání pracovní síly). Autorky zvažují, jakou roli může v této situaci hrát občanská společnost a informují o přijetí evropské směrnice č. 2024/2831/EU o zlepšování pracovních podmínek při práci prostřednictvím platform. Mezi její hlavní principy patří reklasifikace (automaticky se bude předpokládat, že platforma své pracovníky zaměstnává) a transparentnost algoritmického managementu (kdo a kdy dostane zakázku, podle čeho se hodnotí výkon nebo proč může být pracovník zablokován). Pro ČR představuje transpozice směrnice zásadní příležitost k narovnání podmínek na trhu práce a k ochraně prekariátu.

Zdeněk Schmied

Zásadní věcné změny obsažené v tzv. "flexinovele" zákoníku práce. 2. část

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 33, (2025) č. 3, s. 6-12

Novela č. 120/2025 Sb. přinesla změny do oblasti flexibility pracovněprávních vztahů v ČR. V této části autor představuje zbývající věcné změny zákoníku práce a další změny v některých souvisejících doprovodných zákonech, které se bezprostředně týkají pracovněprávních vztahů. Věnuje se jednoduššímu doručování mzdového a platového výměru; změnám v odměňování a cestovních náhradách vč. podrobných pravidel pro vyplacení mzdy nebo platu v cizí měně; jednorázové náhradě při skončení pracovního poměru; změnám ve stanovení a používání průměrného výdělku; požadavkům na provádění vstupních lékařských prohlídek. V závěru zmiňuje konkrétní změny v jiných důležitých osobních překážkách v práci dle nařízení vlády č. 122/2025 Sb.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou dostupné v Odborné knihovně MF.

Práce a mzda

Sv. 73, (2025) č. 9

Takzvaná flexinovela a "změna" v oblasti dovolené (s. 7-10); Novinky v digitalizaci podle flexinovely (s. 11-14); Za stejnou práci stejný výdělek: role zaměstnavatele (s. 15-17); Problematika aplikace § 24 zákoníku práce při nedostatečné shodě mezi odborovými organizacemi: právní výklad a návrh řešení (s. 18-21);

Možnosti ukončení pracovního poměru s těhotnou zaměstnankyní (s. 22-26); Práce přesčas a výše příplatku za ni – rozsudek NS sp. zn. 21 Cdo 817/2025 (s. 33-34); Transparentnost odměňování v rámci EU: Litva (s. 35-37).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 20, (2025) č. 10

Změny v zákonech zdravotního pojištění - porovnání právního stavu (s. 7-9); Novela zákona o zdravotních službách - č. 290/2025 Sb. (s. 10-14); Osobní ochranné pracovní prostředky - povinnosti zaměstnavatele (s. 15-17); Změny v pracovnělékařské péči (s. 18-21); Kdy musí zaměstnavatel převést zaměstnance na jinou práci (s. 25-28); Flexibilní a zvláštní formy zaměstnávání po novele ZP (s. 29-32); Aktuální slevy na dani FO - nezdanitelné části základu daně (2.) (s. 38-41); Krátkodobá zaměstnání a minimum ve zdravotním pojištění (s. 45-47); Pohledávky subjektů zdravotního pojištění (s. 48-52); Školský zákon - novela č. 239/2025 Sb. (s. 55-58); Obce ve světle vybraných novel stavebního práva (s. 64-67); Dary - finanční zdroje pro obce (s. 68-70).

Právo

Rudolf Leška, Klára Hrabáková, Václav Hodonický

Dědění majetkových práv autorských a práv souvisejících

Ad Notam, Sv. 31, (2025) č. 2, s. 20-24

Osobnostní práva autora a výkonného umělce zanikají jeho smrtí, avšak majetková práva a práva související s právem autorským mohou významně ovlivnit průběh dědického řízení a následnou správu těchto práv. Článek analyzuje problematiku postmortálního převodu práv k předmětům ochrany chráněných autorských zákonem se zvláštním přihlédnutím k notářské praxi. Autoři objasňují právní povahu předmětných nemotných statků, poukazují na rozdíly v převoditelnosti autorského práva a následně rozebírají možnosti zahrnutí do pozůstalosti. Zabývají se také pravidly pro dělení pozůstalosti obsahující autorská práva, podmínkami pro formulování závěti i zvláštní pozicí státu jako právního nástupce. Autoři vyjasňují, proč nejde práva autorů a výkonných umělců vydat jako majetek nepatrné hodnoty vypraviteli pohřbu. - Poznámky.

Bohumil Havel

Iluze, nebo realita autonomie vůle při zřízení a správě svěřenského fondu?

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 15-16, s. 519-522

Autor se věnuje hledání limitů pro autonomní nastavení svěřenského fondu, který je nástrojem práva soukromého, kde vládne svoboda a autonomie vůle. Dovozuje, že pro tvrzení, dle kterého protektor, revizor či rodinná rada jsou nedovoleným projevem této autonomie a že zakladatel by neměl být beneficentem, popř. že by se zakladatel měl vzdát práva na jmenování svěřenského správce, musí být dány jednoznačné a verifikovatelné důvody, ne pouze obecné formulace. - Poznámky. -- Autor reaguje na článek V. Lederera z Právních rozhledů č. 10/2025, s. 307-318.

Pavel Chlábek

Jednotné environmentální stanovisko : právní úprava, metodická východiska a reflexe aplikační praxe

Správní právo, Sv. 58, (2025) č. 3-4, s. 198-223

Článek představuje institut jednotného environmentálního stanoviska (JES), který je nástrojem procesní integrace v oblasti povolování záměrů z hlediska jejich vlivů a dopadů na životní prostředí. Ambicí tohoto nového závazného stanoviska je zrychlit a zefektivnit povolovací proces. Autor rozebírá vztah JES k zákonům v oblasti životního prostředí a k správním úkonům na základě nich vydávaných, ale též jeho vazbu na stavební zákon (je nejčastěji vydáváno jako podklad pro řízení o povolení záměru vedené příslušným stavebním úřadem). Přibližuje proces vydávání JES jako celek a dále se podrobněji zaměřuje na vybrané fáze tohoto procesu (fikce souhlasného JES, náležitosti a struktura vydaného stanoviska, koordinace s dalšími stanovisky, změna a přezkum JES, kontrola a přestupky). Autor poukazuje na celou řadu výkladových a aplikačních potíží i na zkušenosti správních orgánů a žadatelů z prvních měsíců aplikační praxe. - Poznámky. -- K hodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území viz s. 224-231.

Ondřej Kadlec

Kalibrovaná deference: proč, kdy a jak by měly správní soudy respektovat právní názor správního orgánu

Právník, Sv. 164, (2025) č. 9, s. 842-862

Správní soudy v ČR obecně zastávají názor, že při výkladu práva nemají uplatňovat deferenci - tedy určitou míru respektu k právnímu názoru správního orgánu, jehož rozhodnutí přezkoumávají. Autor tento postoj soudů analyzuje z pohledu ústavní teorie, právní doktríny a srovnávacího práva a kriticky jej hodnotí. Za použití příkladu judikatury z oblasti advokátní etiky argumentuje, že správní soudy by měly uplatňovat koncept kalibrované deference. Ta umožní soudům zohlednit ústavní, institucionální a politický kontext konkrétního případu a podle toho, kdo a o čem v dané věci rozhodl, nastavit intenzitu přezkumu. Odmítnutím přikládat určitou váhu názorům správních orgánů dle autora soudy negují přínos ostatních institucí ke společnému vládnutí a dopouštějí se formy ústavní nespolutpráce. - Poznámky.

Roman Kočí

Na skutečně systémovou reformu veřejného stavebního práva stále jen čekáme

Správní právo, Sv. 58, (2025) č. 3-4, s. 155-161

Autor se věnuje problematice nového stavebního zákona č. 283/2021 Sb., zejména s ohledem na účel nové právní úpravy. Nejprve shrnuje důvody jeho přijetí i současný stav veřejného stavebního práva v ČR. Dále se zaměřuje na problematické aspekty provázející povolování staveb a na jejich promítnutí v obsahu nového stavebního zákona. Autor dochází k závěru, že zásadní systémové změny, bez kterých nelze povolování staveb zlepšit a které byly obsaženy ve věcném návrhu nového stavebního zákona z r. 2019, se do schváleného znění nepromítly. Ke zlepšení povolování staveb nedošlo a opět se řeší dílčí problémy. I nyní se stavebníci potýkají s velmi dlouhými lhůtami povolovacích procesů. - Poznámky.

Klára Fraňková

Vstup manžela-nespolečníka do společnosti s ručením omezeným v důsledku vypořádání společného jmění manželů

Obchodní právo, Sv. 34, (2025) č. 7, s. 13-28

Tématem článku jsou limity zákona a soudního uvážení při rozhodování o vypořádání společného jmění manželů rozdělením podílu v s.r.o. Problematiku článek zkoumá analogicky ve vztahu k rozdělení podílu, který je předmětem podílového spoluvlastnictví, a to na základě koncepce subsidiární aplikovatelnosti dle § 712 OZ. Meze rozhodování o osudu podílu jsou nahlíženy nejen ve světle ochrany oprávněných zájmů manželů (účastníků řízení), jakož i ve světle zájmů ostatních společníků, společného účelu založení společnosti (tzv. affectio societatis) a celkově ochrany stability dané společnosti. Cílem článku je tyto právní instituty a jejich limity ve světle klíčových rozhodnutí Nejvyššího soudu právně analyzovat a závěry analýzy využít k zodpovězení právních otázek týkajících se vstupu manžela-nespolečníka do společnosti. - Poznámky.

Dominik Židek, Jakub Hanák

Vyvlastnění za účelem těžby nerostů v České republice : minulost, současnost a budoucnost

Časopis pro právní vědu a praxi = Legal studies and practice journal, Sv. 33, (2025) č. 2, s. 247-286

Komplexní analýza problematiky vyvlastnění nemovitostí pro účely těžby nerostných surovin v ČR. Autoři zkoumají historický vývoj právní úpravy vyvlastnění od r. 1991 do současnosti, včetně zrušení možnosti vyvlastnění v r. 2013 a jejího opětovného zavedení v r. 2024. Poté detailně rozebírají současný právní rámec, kategorie ložisek podléhajících vyvlastnění a procesní specifika, a to včetně potenciálních ústavněprávních otázek. Zabývají se také vztahem vyvlastnění k územnímu plánování a rolí obce při plánování těžebních aktivit. V komparativní části příspěvku autoři zkoumají zahraniční úpravy vyvlastnění pro těžební účely (Slovensko, Polsko a Německo). Závěrem identifikují hlavní výzvy této problematiky a předkládají návrhy de lege ferenda. - Poznámky.

Adam Jareš, František Korběl

Vztah elektronického podpisu a elektronické identifikace

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 13-14, s. 441-445

Elektronický podpis a elektronická identifikace jsou klíčové nástroje digitalizace právního styku. V českém právním řádu jsou upraveny ve dvou různých zákonech. Autoři hledají odpověď na otázku, nakolik lze

elektronickou identifikaci a elektronické podepisování vnímat izolovaně, a věnují se úvahám o možném budoucím vývoji obou oblastí. Po shrnutí právní úpravy přináší pohled na elektronické úkony činěné po provedení elektronické identifikace nebo po podepsání úkonu elektronickým podpisem. V rámci veřejnoprávních úkonů se zabývají nahrazením podpisu prostřednictvím informačního systému veřejné správy, datovými schránkami, prostředky pro elektronickou identifikaci a evropskou peněženkou digitální identity i vydáváním certifikátů. Návazně rozebírají elektronické soukromoprávní jednání a význam elektronického podepisování a identifikace v rámci soukromoprávního styku. Autoři zdůrazňují, že zkoumané oblasti může z pohledu uživatelů zásadně zjednodušit evropská penženka digitální identity. - Poznámky.

Martin Zidek

Závazné stanovisko a nový stavební zákon

Správní právo, Sv. 58, (2025) č. 3-4, s. 280-297

Autor rozebírá problematiku závazného stanoviska v novém stavebním zákoně č. 283/2021 Sb. Uvádí, že navzdory úvodní koncepci zůstal institut závazného stanoviska (ZS) pevně zakotven i v nové právní úpravě, nicméně zejména konstrukce koordinovaného závazného stanoviska se v mnohém odlišuje. Řada odlišností je spojena s možností změny ZS. Autor přibližuje témata počátku běhu lhůty pro vydání ZS, obsahu závazného stanoviska a koordinovaného závazného stanoviska, vydání nového ZS místo fiktivního ZS, komunikace dotčeného orgánu se stavebním úřadem, vyžádání ZS ze strany stavebního úřadu, společného jednání, vyjádření k námitkám a přezkumu závazného stanoviska ve vazbě na další instancní postup. Dle jeho názoru přináší nová právní úprava více otázek, než je schopna dát odpovědi. - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

Sophie Crocoll

Das haben wir (nicht) geschafft

(Ne)zvládli jsme to

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 34, S. 30-33

V r. 2015 přijelo do Německa 890 000 žadatelů o azyl. Jak dobře nebo špatně se jim podařilo začlenit? Článek bilancuje situaci na pracovním trhu, ve vzdělávání, ve výdělcích, v soukromém podnikání a v sociálních službách.

Peak human

Populační vrchol

The Economist, Vol. 456, (2025) No. 9465, p. 7

O současných celosvětových demografických změnách. Tempo růstu populace na planetě rychle klesá, očekává se i prudký pokles velikosti populace. Jaké důsledky by trend mohl vyvolat? Populační pokles znamená zpomalení tempa inovací, menší prostor pro specializaci a dělbu práce a méně osob, na jejichž bedra dopadá vysoké zadlužení. Kvůli lišící se míře plodnosti mezi různými státy se část veřejnosti obává migrace. Článek nicméně uvádí, že není důvod k přílišnému pesimismu - pokles tempa inovací by mohl zbrzdit rychlý vývoj umělé inteligence, navíc se prodlužuje délka života a s tím i délka produktivního věku. Svět se již v minulosti vypořádal se zásadními geopolitickými a kulturními změnami - přizpůsobení trendu nebude snadné, ale bude proveditelné, a není tak důvod panikařit. -- Viz i další příspěvky na s. 14-16 ("The era of contraction") a 16-17 ("Shrinking without sinking: an optimistic view").

The providential folly of "Wir schaffen das"

Bláznovství Angely Merkel a jejího výroku "Zvládneme to"

The Economist, Vol. 456, (2025) No. 9463, p. 21

V srpnu 2025 uplynulo deset let od známého prohlášení tehdejší německé kancléřky Angely Merkel "Wir schaffen das" - tedy že Německo zvládne přijmout uprchlíky ze Sýrie, Afghánistánu a dalších zemí, kteří do Evropy přicházeli v rámci migrační vlny. To, že budou uprchlíci desetiletí pobírat dávky a ochromí sociální stát na úkor rodilých Němců, se nepotvrdilo - dnes se zaměstnanost těchto osob blíží zaměstnanosti rodilých Němců a obecně Německo uprchlíky zvládlo přijmout. Stálo to ale za to? Krok Německa vyvolal zároveň negativní dopady v rámci EU a německé politiky. Ostatní evropské země

nebyly ochotné uprchlíky přijímat, samo Německo později obnovilo hraniční kontroly a podpláceli se autoritáři, jako turecký prezident Erdogan, aby uprchlíky do EU nepouštěli. Navíc došlo k vzestupu extremistické stany AfD a strana CDU-CSU přístup k migrační politice změnila. Udělala tedy Angela Merkel hrubou chybu? Dle článku "možná", nicméně její krok byl velkorysý a lidský.

Time for a red carpet

Migrace elitních výzkumníků v oblasti umělé inteligence

The Economist, Vol. 456, No. 9467 (2025) p. 69

O migraci nejvzdělanějších expertů v oblasti umělé inteligence a faktorech, které ji ovlivňují. Zmíněna je konkurence mezi USA, Asíí a Evropou, citovány jsou rovněž studie, které se zabývaly faktory, jež motivují vědce v oblasti AI ke stěhování do zahraničí či tématem clusterů (geografické koncentrace). I přes vysoké platy nabízené např. v Dubaji je stále pro výzkumníky nejlákavější Kalifornie (nabízí nejbohatší mix nápadů, kapitálu a kolegů), nemusí tomu tak být ovšem napořád. Z vědců v oblasti AI, kteří mění své působiště, jich do Spojených států míří pouze čtvrtina.

Účetnictví

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou dostupné v Odborné knihovně MF.

Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí

Sv. 2025, č. 3

Mezinárodní okénko: fenomén poslední doby - udržitelnost (s. 2-5); Cenné papíry a podíly v účetnictví nestátních neziskových organizací (s. 9-19); Cenné papíry. Podíly v účetnictví nestátních neziskových organizací v příkladech (s. 20-26); Podrozvaha v praxi vybraných účetních jednotek: co, proč a jak evidovat (s. 27-36); Finanční řízení obcí (s. 42-45).

Veřejná správa

Zdeněk Morávek

Dary - finanční zdroj pro obce

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 20, (2025) č. 10, s. 68-70

Darem je dobrovolné a bezplatné poskytnutí určitého majetku obdarovanému; úprava darovací smlouvy je obsažena v § 2055 a násl. občanského zákoníku. V příspěvku je rozebrána problematika přijímání darů z pohledu obcí, zdaňování přijatých darů veřejně prospěšným poplatníkem (obcí) i otázky spojené se situací, kdy obec poskytuje dar ze svého rozpočtu. Autor zdůrazňuje, že přijetí daru je osvobozeno od daně, a tak není možné, aby tento zdroj pořízení byl promítnut do daňových nákladů formou daňových odpisů.

Formování digitální budoucnosti Evropy

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 15-16, Aktualita s. ii

Informace o vytváření celounijního rámce pro bezpečnou veřejnou elektronickou identifikaci zahrnující interoperabilní digitální podpisy dle politického programu Digitální dekáda 2030. Evropská peněženka digitální identity by měla zajišťovat nejvyšší úroveň ochrany údajů a zabezpečení pro účely elektronické identifikace a autentizace. Splnění unijních závazků v této oblasti regulace představuje v českém prostředí návrh zákona, který reflektuje evropské peněženky digitální identity a jejich povinnou certifikaci, akreditaci jejich poskytovatelů, nové typy služeb vytvářejících důvěru včetně elektronického potvrzování atributů i nové povinnosti dohledového orgánu DIA. Článek přibližuje návrhy změn zákonů ČR v souvislosti s novou evropskou regulací (zejm. zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, a zákon č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci).

Michaela Machálková

Jaké možnosti mají zadavatelé při ověřování informací od účastníků?

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 13, (2025) č. 4 (červenec), s. 46-50

Blíže k problematice ověřování věrohodnosti předložených informací dle § 39 odst. 5 ZZVZ. Právní úprava přiznává zadavatelům široké možnosti, jak si mohou ověřovat a obstarávat informace z nabídek účastníků. Je na jejich rozhodnutí, zda si informace budou ověřovat, případně opatřovat sami. Autorka uvádí závěry rozhodovací praxe ÚOHS o objasňování nabídek, ověřování věrohodnosti, omezení opatřování informací zadavatelem a zkoušek vzorků, které vymezují mantinely těchto postupů. Zdůrazňuje, že je na zadavateli, zda si chybějící či požadované informace opatří sám, nebo si je vyžádá dle § 46 odst. 1 ZZVZ.

Tomáš Kruták

Přenos odpovědnosti za zadávací podmínky pohledem ÚOHS a soudů

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 13, (2025) č. 4 (červenec), s. 33-36

Podle ustanovení zákona o zadávání veřejných zakázek odpovídá zadavatel za správnost a úplnost zadávací dokumentace. Nemůže tak na dodavatele přenést odpovědnost za vady či neúplnost projektové dokumentace, výkazů výměr nebo jiných podkladů. Smyslem úpravy je zajistit rovné a transparentní prostředí, jehož výsledkem budou vzájemně porovnatelné nabídky. V článku jsou představena vybraná rozhodnutí ÚOHS a Krajského soud v Brně týkající se pokusů zadavatele přesunout odpovědnost za úplnost a přesnost zadání na dodavatele. Své případné pochybnosti o správnosti či úplnosti zadávacích podmínek nemůže zadavatel přelstít vložení prohlášení dodavatele o převzetí dané odpovědnosti do realizačních smluv.

Lenka Matochová

Revize právního rámce zadávání veřejných zakázek se blíží

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 13, (2025) č. 4 (červenec), s. 16-17

Stávající podoba práva veřejných zakázek v EU je v pohybu, od přijetí aktuální generace zadávacích směrnic uplynulo více než 10 let a Evropská komise připravuje jejich revizi. V článku jsou přiblíženy impulsy k probíhající revizi právního rámce (zejména zpráva Evropského účetního dvora, která kriticky hodnotí vývoj v oblasti soutěže o veřejné zakázky). Dále autorka popisuje hlavní směry a tematické okruhy změn: zjednodušení a zpřesnění právní úpravy; konsolidace regulace; minimalistický přístup v duchu mezinárodních závazků; opatrný přístup k evropským preferencím. Návrh nové legislativy má být předložen do konce r. 2026.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou dostupné v Odborné knihovně MF.

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 31, (2025) č. 10

Družstevní bydlení je klíčem k dalšímu rozvoji měst a obcí – rozhovor s M. Kostkou, starostou Hanušovic (s. 14-15); Sdílené daňové příjmy pro obce na rok 2026: pro většinu obcí půjde o pozitivní změny (s. 16-18); Podařilo se! Samosprávy nebudou zdaněny jako právnické osoby (s. 19); Dotační pomoc státu na investiční aktivity municipalit mírně klesá. Může to ovlivnit jejich další rozvoj? (s. 20-22); Green Deal a politika měst a obcí (s. 35); Stát musí mít kontrolu nad vytvářením svého IT zázemí: rozhovor s H. Bistrým, ředitelem kompetenčních center DIA (s. 42-43); Jak se vyrovnat s nedostatkem pracovníků (s. 48-49); Asistence v bydlení je nástrojem k jeho udržení, ale má jasná pravidla (s. 52-53); Formální pověřenec? Krok na tenký led, který může ohrozit vaši reputaci (s. 55); Věcné právo k cizímu pozemku – právo stavby (2) (s. 58).

Veřejná správa

Sv. 36, (2025) č. 9

Děti a veřejný prostor měst (s. 4-5); Český Krumlov bere děti jako rovnocenné partnery (s. 6-8); Budoucnost městské správy v rukou mladých (s. 9-10); Kde se děti učí jíst (s. 11-12); Jak obce podporují školáky? (s. 13); Petr Kuchař: Digitální doklady jsou bezpečnější než peněženka v kapse (s. 14-17); Poradenství pro renovace budov má zelenou (s. 18-20); Víte, jak se říká neviditelnému mostu mezi lidmi? Důvěra... rozhovor s tajemníkem městského úřadu Louny M. Strakou (s. 21-23); Milionové náhrady za

změnu územního plánu? (s. 24-25); Novela zákona o pyrotechnice: Co by měly obce vědět? (s. 26-27); Projekt 72 hodin: Ministerstvo vnitra a HZS ČR radí, jak zvládnout krizové situace (s. 32-33); Přehledně z EU: Další miliardy na modernizaci Česka (s. 34-35); Novinky v oblasti změn služebního poměru – část druhá (s. 36-38); Přelomový dokument evropských dějin: Nová archivní kulturní památka (s. 39).

Veřejné finance. Rozpočet

Jing Ding, Lei Jiang, Lucy Msall, Matthew J. Notowidigdo

Consumer-financed fiscal stimulus : evidence from digital coupons in China [elektronický zdroj]

Spotřebitelem financovaný fiskální stimul zjištění z digitálních poukázek v Číně

The American Economic Review, Vol. 7 (2025), No. 3 (Insights), p. 411-427

Autoři zkoumají účinky podpůrného opatření v Číně, které bylo zavedeno během pandemie nemoci covid-19. V r. 2020 byly místními vládami v Číně vydávány digitální kupony s cílem zvýšit spotřebu zákazníků ve vybraných podnicích (restaurace, supermarket, atd.). V článku je mj. zjištěno, jak se díky opatření zvýšila spotřeba a zda došlo či nedošlo k mezičasové substituci a k přesunu spotřeby z jiných oblastí, které nebyly podpořeny. Název článku "spotřebitelem financovaný fiskální stimul" autoři použili kvůli výši mezního sklonu ke spotřebě (MPC) - pokud je hodnota MPC vyšší než 1, jsou výdaje zvýšené v důsledku kuponu částečně hrazené spotřebiteli (to, že hodnota MPC může být vyšší než 1, je dané nastavením programu a chováním spotřebitelů tak, aby dosáhli na výhody programu). - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/aeri.20240210>

Milena Konatar, Jovan Đurašković, Nemanja Popović, Milivoje Radović

Does public debt crowd out public investment in Central and Eastern European economies? : a dynamic approach using CS-ARDL

Vytlačuje veřejný dluh v ekonomikách střední a východní Evropy veřejné investice? : dynamický přístup s využitím CS-ARDL

Prague economic papers, Vol. 34 (2025), No. 1, p. 26-44

Článek zkoumá vztah mezi veřejnými investicemi a veřejným dluhem v zemích střední a východní Evropy v časovém období 2000-2022 pomocí modelu CS-ARDL. Zjištění ukazují, že rostoucí veřejný dluh významně snižuje veřejné investice, což naznačuje efekt vytlačování. Historické údaje dokládají, že veřejné investice před finanční krizí v r. 2008 prudce vzrostly, ale během následné dluhové krize a znovu během pandemie nemoci covid-19, kdy byly zdroje přesměrovány do sociální péče a zdravotnictví, prudce poklesly. Autoři zdůrazňují potřebu fiskální disciplíny, transparentnosti a efektivního přidělování zdrojů k zachování udržitelné úrovně dluhu a také schopnosti vlády realizovat produktivní investice. Navrhují rovněž diverzifikaci zdrojů financování, jako jsou partnerství veřejného a soukromého sektoru a mezinárodní financování, aby se zmírily negativní dopady dluhu. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.887>

Fiscal fist fight

Fiskální pěstní souboj

The Economist, Vol. 456, (2025) No. 9464, p. 7

O vzestupu krajní pravice v EU a důsledcích trendu pro ekonomiku a veřejné rozpočty. Podpora krajně pravicových politických stran je v mnoha evropských zemích na vzestupu. Dle příspěvku by jejich volební úspěch mohl přinést pokračování ekonomické stagnace či kolaps trhu s dluhopisy. Nepřímým důsledkem popularity krajní pravice jsou pak obavy tradičních politických stran z populismu a odkládání tolik potřebných, avšak obtížných reforem - tradiční strany se obávají, že nepříjemnými reformami poskytnou politickou "munici" populistickým soupeřům. Tato opatrnost narušuje dle článku víru voličů v politiku. -- Viz i článek na s. 59-60.

by Matteo Gamalerio and Federico Trombetta

Fiscal rules and the selection of politicians : theory and evidence from Italy [elektronický zdroj]

Fiskální pravidla a výběr politiků : teorie a zjištění z Itálie

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 17 (2025), No. 3, p. 131-164

Autoři na příkladu italských dat z období 1993-2012 ukazují, že zavedení fiskálních pravidel může vést k většímu zájmu méně vzdělaných lidí o vstup do komunální politiky (funkce starosty). Po zavedení

fiskálních pravidel (v případě Itálie konkrétně opatření "Domestic Stability Pact", DSP z r. 1999) mají politici omezenou možnost rozhodovat podle své vlastní úvahy. U vzdělaných osob se předpokládá, že tito lidé více rozumí ekonomice, a tedy by s vyšší pravděpodobností zvolili správnou fiskální politiku i bez fiskálních pravidel. To, že fiskální pravidla existují, snižuje v očích vzdělaných uchazečů prestiž funkce, v důsledku čehož se pak o post starosty ucházejí spíše méně vzdělaní lidé. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/pol.20220325>

Ian Johnston, Adrienne Klasa

French business leaders fear serious economic consequences from deepening political tumult
Francouzští podnikatelé se obávají vážných ekonomických důsledků prohlubujícího se politického napětí

Financial Times, Vol. 2025, No. 42036 (2.9.2025), p. 6

Článek popisuje, jak Francie čelí rostoucím politickým a ekonomickým nepokojům, zatímco se premiér François Bayrou připravuje na hlasování o důvěře (ve kterém po vydání článku opět padla francouzská vláda). Hlasování přichází v souvislosti s plánem na zvýšení daní a snížení rozpočtových výdajů v hodnotě 44 miliard eur, jehož cílem je řešit rostoucí deficit země, který by měl letos dosáhnout 5,4 % HDP. Představitelé podnikatelské sféry varují před blížící se recesí a nejistota brzdí firemní investice a inovace. Finanční trhy jsou otřeseny, což tlačí náklady Francie na půjčky na téměř nejvyšší úroveň od dob dluhové krize v eurozóně. Navzdory širokému ekonomickému konsensu o nutnosti reforem neexistuje politická shoda na tom, jak postupovat, což prohlubuje nestabilitu po 18 měsících křehké vlády a pádu předchozí vlády Michela Barniera. Dle autorů by pád vlády mohl také oslabit růst, který se již nyní podle prognóz sníží v r. 2025 na 0,6 % v důsledku rostoucí nezaměstnanosti a globálních obchodních tlaků. -- Viz také s. 18.

Leila Abboud, Sarah White, Ian Johnson

French PM ousted in confidence vote
Francouzský premiér odvolán po hlasování o důvěře

Financial Times, Vol. 2025, No. 42042 (9.9.2025), p. 2

Francouzský premiér F. Bayrou prohrál v září 2025 hlasování o důvěře v Národním shromáždění, čímž skončila jeho devítiměsíční vláda a prohloubila se politická krize ve Francii. Bayrou, blízký spojenec prezidenta Macrona, usiloval o parlamentní podporu pro svůj plán na snížení deficitu ve výši 44 miliard eur, který zahrnoval zvýšení daní a škrty ve výdajích, s cílem snížit deficit Francie z 5,4 % HDP v r. 2025 na 4,6 % v r. 2026. Nedůvěru vyslovilo premiérovi 364 hlasů oproti 194. Proti Bayrouovi se sjednotily opoziční strany, které kritizovaly plán za to, že zatěžuje pracovníky a důchodce a šetří podniky a bohaté. Odvolání premiéra navazuje na prosincové sesazení jeho předchůdce M. Barniera uprostřed podobných sporů o rozpočet. Porážka nutí Macrona hledat nového premiéra, který by byl schopen prosadit rozpočet před koncem roku, přičemž rostoucí náklady na půjčky a poměr francouzského dluhu k HDP ve výši 114 % vyvolávají na trzích znepokojení. Předsedkyně krajně pravicové strany M. Le Penová vyzvala k předčasným volbám. -- K vývoji ve Francii viz také FT č. 42066 ze 7.10.2025, s. 2 a 16 a FT č. 42067 z 8.10.2025, s. 3 a 10.

Jörg Rocholl

Die große Illusion der Schuldenlockerung
Velká iluze uvolňování dluhových pravidel

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 182 (22.9.2025), S. 16

Komentář se zamýšlí nad měrou očekávání pozitivních dopadů reformy dluhové brzdy na německou ekonomiku. Upozorňuje na skutečnost, že zvýšené zadlužení samo o sobě automaticky neznamená zvýšenou míru investic, a zdůrazňuje specifický význam vyrovnaných spolkových financí pro eurozónu. Vyrovnané veřejné finance také považuje za základ, který umožnil státu vydat během pandemie koronaviru a energetické krize značné mimořádné prostředky.

Is Britain going bust?**Ocitá se Velká Británie na mizině?**

The Economist, Vol. 456, (2025) No. 9467, p. 7

Veřejný dluh Velké Británie vzrostl z 35 % vůči HDP v r. 2005 na nyní 95 %, a země tak pod vedením labouristů směřuje k fiskální krizi. Problém je přitom řešitelný a potřebná míra „utažení opasků“ je snesitelná (Británie by potřebovala dosahovat 0,5% primárního přebytku, což jiné státy zvládají). Pokusy snížit penzijní výdaje a výdaje na sociální zabezpečení ovšem nevyšly a politická neprosaditelnost řešitelného problému je příznakem úpadku. Zbývá zvyšování daní, k tomu již nicméně současná vláda jednou přikročila. Daňové příjmy Británie se pohybují na historických maximech (38 % vůči HDP) a labouristé před svým zvolením slíbili, že nebudou zvyšovat daně z příjmů a spotřeby. Ani jiné strany by si ale nyní nevedly lépe. Hrozí, že Británii k zodpovědnému hospodaření donutí jedině trhy (obdobně jako za Liz Truss v r. 2022), což povede k poškození celé ekonomiky. -- Viz i volně související článek na s. 25-26.

Josefine Fokuhl, Martin Greive

Koalition vor heißem Herbst**Koalici čeká horký podzim**

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 167 (1.9.2025), S. 1 a 6-7

Německá vládní koalice stojí před jednáními o konkrétních podobách reformy veřejných financí, zejména podpory v nezaměstnanosti (tzv. Bürgergeld), mateřských příspěvků a starobních důchodů, i dočasně odloženého zákona o dodavatelských řetězcích. Reformě sociálního zabezpečení se věnuje příslušná expertní komise, která předloží konkrétní návrhy v průběhu ledna 2026. Předmětem sporů bude podle autorů pravděpodobně úprava daňového mixu, kdy ministr financí za SPD L. Klingbeil navrhuje zvýšení daňové zátěže skupin s nejvyššími příjmy, což odporuje programu CDU.

George Economides, Pantelis Kammas, Panagiotis Konstantinou, Vassilis Sarantides

Partisan politics in Greece from 1974 to the economic crisis and beyond**Stranická politika v Řecku od roku 1974 do hospodářské krize a dále**

CESifo Economic studies, Vol. 70, (2024) No. 2, p. 125-153

Studie analyzuje, jak stranická ideologie dvou hlavních řeckých politických stran, PASOK (středolevá) a Nová demokracie (středopravicová), ovlivňovala tamní fiskální a měnovou politiku mezi r. 1974-2008. V období před r. 1993 se objevovaly jasné ideologické vzorce, kdy vlády PASOK usilovaly o vyšší veřejné výdaje a větší deficity, zatímco Nová demokracie udržovala větší fiskální omezení. V letech 1994 až 2001 však obě strany sladily své politiky s Maastrichtskou smlouvou, aby zajistily vstup Řecka do evropské hospodářské a měnové unie. To vedlo ke snížení veřejných výdajů a k vyšším příjmům bez ohledu na politickou ideologii. Po vstupu Řecka do eurozóny v r. 2001 však obě strany prosazovali expanzivní fiskální politiku. Stranická politika zpočátku formovala fiskální výsledky, ale mezinárodní institucionální tlaky později převážily nad ideologickými rozdíly. - Poznámky.

Ondřej Šíma

Teorie relativity veřejných financí : zdánlivá stabilita veřejných financí v krátkém období a zřejmá nestabilita v dlouhém období

Bankovníctví, Sv. 33, (2025) č. 9, s. 34-37

Veřejné finance v posledních letech čelily událostem, které způsobily zvýšený tlak na deficitní hospodaření a nárůst zadlužování sektoru vládních institucí. Článek rozebírá dopady vysoké míry zadlužení sektoru vládních institucí na vybrané ekonomické ukazatele ČR. Autor provádí analýzu zemí EU s výchozím stavem v r. 2009, kdy na země EU s různou intenzitou doléhala globální finanční krize a posléze dluhová krize. V období 2010-2024 následně zjišťuje, jak v průměru dopadá počáteční výše dluhu (z r. 2009) na zvolené ekonomické ukazatele. Graf ukazuje poměr dluhu sektoru vládních institucí k HDP v r. 2020 a jeho změnu mezi lety 2020 a 2024 ve státech EU. Další grafy dokládají míru zadlužení sektoru vládních institucí v r. 2009 a dluhovou službu v letech 2010-2024, dopady vysoké míry zadlužení na investiční aktivitu soukromého sektoru a na průměrný růst reálného HDP. - Poznámky.

Daniel Stelter

Was Paris heute erlebt, droht morgen Berlin

Co dnes zažívá Paříž, hrozí zítra Berlínu

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 167 (1.9.2025), S. 11

Komentář upozorňuje, že současná německá politická reprezentace může přivést spolkové veřejné finance na podobný kurz, kterým se ubírá Francie. Tamní veřejný dluh za posledních 15 let výrazně vzrostl na 115 % HDP při 6% deficitu bez zohlednění skrytých výdajů na penze vybraných státních zaměstnanců a úředníků. Autor cituje studii MMF, podle níž dosáhne globální zadlužení v průměru 95 % do konce letošního roku, a na 100 % HDP do r. 2030.

Zdravotnictví

By Craig Garthwaite

Economic markets and pharmaceutical innovation

Ekonomické trhy a farmaceutické inovace

The Journal of economic perspectives, Vol. 39 (2025), No. 2, p. 3-26

Příspěvek se zabývá inovacemi ve farmacii v kontextu fungování trhů. Konkrétně autor popisuje, co obnáší financování farmaceutických inovací (mj. různé pobídky), věnuje se faktorům ovlivňujícím výnosy na tomto trhu a dále mj. rozebírá výši cen léků na trhu, kde funguje zdravotní pojištění. Porozumění způsobu financování inovací, uvádění farmaceutických výrobků na trh, aj. je podle autora nezbytné pro zavádění optimálních politik. - Poznámky. -- Viz i další tři příspěvky v čísle ze sympózia "Ceny léků a regulace" (Drug Pricing and Regulation) na s. 27-102. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/jep.20251438>

Anna Gelety

Když není dost pro všechny : prioritizace pacientů během pandemií

Právník, Sv. 164, (2025) č. 8, s. 681-710

Článek rozebírá otázku prioritizace pacientů v přístupu ke zdravotní péči během pandemií infekčních nemocí, které mají specifický průběh, a tím i vliv na dostupnost vzácných zdrojů ve zdravotnictví. Autorka porovnává přístup k této otázce během pandemie covid-19 v České republice a v Německu, kde byla pravidla prioritizace následně i legislativně zakotvena. Dále analyzuje etická východiska prioritizace pacientů a srovnává základní principy, kterými se může řídit (zejm. zásada zachrany co nejvíce životů; zásada zachrany co nejvíce let života). Hodnotí soulad různých kritérií a nástrojů s principy zakotvenými v českém právním řádu, hlavně se zásadou rovnosti a zákazu diskriminace. Autorka v závěru doporučuje legislativní zakotvení pravidel triáže, které by zajistilo spravedlivé, transparentní a efektivní přidělování péče, a předkládá návrh kritérií kompatibilních s českým právním řádem. - Poznámky.

Why the war on drug pricing will fail : medicine in America

Proč válka proti vysokým cenám léků nevyjde : léčiva v USA

The Economist, Vol. 457, (2025) No. 9468, p. 12-13

Obě strany amerického politického spektra se shodují na tom, že ceny léků jsou příliš vysoké a že farmaceutické firmy "okrádají" chudé pacienty. Ceny léků jsou v USA cca 4x vyšší než v jiných vyspělých zemích. Článek se v souvislosti s tím zabývá výzvou prezidenta D. Trumpa vůči farmaceutickým firmám, aby své ceny snížily na nejnižší možnou hranici (úroveň tzv. "doložky nejvyšších výhod" - most-favoured nation). Pokud tak neučiní, použije Trump veškeré dostupné nástroje, aby škodlivému stanovování cen zabránil. Článek rozebírá specifika trhu s léky a uvádí argumenty, proč by Trumpův postup mohl zhoršit zdravotní péči. -- Viz i článek na s. 54-55.

Životní prostředí

T.F. Cojoianu, D. French, A.G.F. Hoepner, L. Sheenan, A. Vu

On the origin of green finance policies

K původu opatření v rámci zelených financí

Journal of financial stability, Vol. 2025, No. 79, 23 p.

Autoři v článku řeší, jakými faktory jsou ovlivněna opatření a politiky v rámci tzv. zelených financí. Na základě analýzy dat ze 188 zemí z let 2000-2019 je zjištěno, že činitelem, jenž vede na počátku ke zmíněným opatřením, je expozice vůči fosilnímu průmyslu. Další detaily se liší podle toho, zda jde o stát s vysokou, střední či nízkou úrovní povědomí o klimatických změnách. Dále je zdůrazněna role finančního sektoru - ten má vliv na finanční stabilitu prostřednictvím financování ropných společností a zároveň rozvíjí trh pro udržitelné finanční produkty. - Poznámky.

Životní úroveň

by Magne Mogstad, Kjell G. Salvanes, and Gaute Torsvik

Income inequality in the Nordic countries : myths, facts and lessons [elektronický zdroj]

Příjmová nerovnost v severských zemích : mýty, fakta a poučení

The Journal of economic literature, Vol. 63 (2025), No. 3, p. 791-839

Severské státy bývají často uváděny jako příklad ekonomického modelu, který kombinuje nízké příjmové nerovnosti, prosperitu a hospodářský růst. Autoři shrnují teoretické i empirické poznatky k fungování "severského modelu" a k faktorům, které přispívají k nízké míře nerovností. Nejprve je představen ekonomický model včetně jeho klíčových pilířů (sociální stát, specifika fungování trhu práce). Následně autoři analyzují s využitím dostupných statistik příjmové nerovnosti a nerovnosti na trhu práce, a poté rozebírají konkrétní faktory, které mohou vysvětlit nízkou míru nerovností (mj. způsob kolektivního vyjednávání a určování mezd či poskytování veřejných služeb doplňkových k práci, jako např. rodičovské dovolené). V závěrečné části je analyzováno, v čem jsou severské státy jedinečné a čím by se tedy ostatní státy mohly inspirovat. - Poznámky. -- K tématu nerovností (v jiném kontextu) viz i další články v čísle (s. 840-963). Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/jel.20251636>

Ostatní

Raphael Minder

A billionaire's political comeback

Miliardářův politický návrat

Financial Times, Vol. 2025, No. 42056 (25.9.5025), p. 15

Článek napsaný před parlamentními volbami v ČR pojednává o Andreji Babišovi a o tom, jak může vypadat jeho případné vládnutí. Autor popisuje jeho politický comeback po skandály provázeném funkčním období mezi r. 2017-2021 a neúspěšné kandidatuře na prezidenta v r. 2023. Průzkumy veřejného mínění v době před říjnovými volbami dávají hnutí ANO desetibodový náskok před středopravicovou koalicí premiéra Fialy, což je dáno nespokojeností s ekonomickou stagnací a vládními skandály. Babiš je dlouhodobě kritizován za střet zájmů v souvislosti se svým konglomerátem Agrofert a obviněn ze zneužití dotací EU. Jeho volební vítězství by mohlo posunout českou politiku směrem k euroskepticismu, oživit visegrádskou alianci a oslabit jednotu EU v otázce Ukrajiny. Babiš ale popírá, že by byl proruský. Jeho populismus inspirovaný Trumpem mísí nacionalismus, sliby sociálních dávek a protielitářskou rétoriku. Analytici uvádějí, že jeho postoje jsou spíše pragmatické než ideologické a mění se podle nálady voličů. Jeho politický návrat by mohl zvýšit napětí v EU a NATO, investoři ale očekávají fiskální kontinuitu, což dle autora podtrhuje Babišovu dvojí roli populistického agitátora a opatrného podnikatele.

Georgina Quach

The business behind overseas students

Situace se zahraničními studenty

Financial Times, Vol. 2025, No. 42053 (22.9.2025), p. 17

Článek se zabývá rostoucí závislostí britských univerzit na zahraničních studentech, kteří tvoří okolo 23 % veškerých studentů v UK a platí vyšší školné než jejich domácí kolegové. To z nich činí klíčový zdroj příjmů pro vzdělávací instituce. Autorka upozorňuje na náborové praktiky, které jsou často obviňovány z klamání studentů nereálnými sliby o studiích a pracovních příležitostech, což může vést k zadlužení studentů. Vlády ve Velké Británii i jinde zpřísňují dohled nad těmito agenturami a migračními pravidly, ovšem kritici tvrdí, že regulace zůstává slabá a obtížně vymahatelná. Nárůst počtu zahraničních studentů posílil finance univerzit a postavení Velké Británie ve vzdělávání, negativní reakce na migraci a rostoucí regulace nyní tento model ohrožují. Dle akademiků může upřednostňování náboru před podporou studentů ohrozit kvalitu vzdělávání. Budoucnost závisí na rovnováze mezi dodržováním předpisů a finanční udržitelností, jelikož univerzity čelí rostoucí globální konkurenci o mezinárodní talenty.

Alec Russell, Abigail Hauslohner

Can the UN save itself from irrelevance?

Zachráně se OSN před bezvýznamností?

Financial Times, Vol. 2025, No. 42054 (23.9.2025), p. 15

Článek se věnuje existenční krizi Organizace spojených národů, charakterizované klesající autoritou, patovou situací v Radě bezpečnosti a slábnoucím globálním vlivem. Se 193 členskými státy a více než 40 000 mandáty je stále častěji vnímána jako neefektivní, zejména poté, co ruská invaze na Ukrajinu v r. 2022 odhalila paralýzu mezi pěti státy s právem veta. Sekretariát OSN plánuje do r. 2026 snížit rozpočet o 15 % a počet zaměstnanců o 19 %. Zároveň se zvyšují politické výzvy, např. když Trumpova administrativa předložila v Kongresu více než 20 návrhů zákonů zaměřených na účast v OSN, nebo 23měsíční válka v Gaze, kvůli které zesílila kritika této světové organizace. Reformní návrhy v rámci programu UN80 mají za cíl zefektivnit její rozrostlou strukturu, ale OSN čelí nejen problému financování, ale i problému relevance, přičemž někteří se obávají, že by mohla následovat osud Společnosti národů.

Desmond King

Kirk and America's inability to escape political violence

Kirk a neschopnost Ameriky uniknout politickému násilí

Financial Times, Vol. 2025, No. 42045 (12.9.2025), p. 19

Článek informuje o vraždě Ch. Kirka, 31letého aktivisty hnutí MAGA a zakladatele organizace Turning Point USA, a zařazuje ji do kontextu znepokojivého nárůstu politického násilí ve Spojených státech. V posledním desetiletí došlo k prudkému nárůstu útoků na politiky, včetně pokusu o atentát na D. Trumpa v r. 2024 a útoku na Kapitol ze 6. ledna 2021. Vražda Kirka je obzvláště významná kvůli jeho vlivu mezi mladými konzervativními voliči a jeho vazbám na Trumpa, který z vraždy obvinil radikální levice. Dle autora nepochází zvýšená úroveň politického násilí v Americe z kulturních faktorů, ale z ústavních struktur, zejména z druhého dodatku k ústavě USA. Tento dodatek historicky posiloval ozbrojené milice a nadále zaručuje rozsáhlá práva na držení zbraní. Rozhodnutí Nejvyššího soudu a silné lobbování tato práva dále upevnilo a zmařilo snahy o kontrolu zbraní, i přes většinovou podporu ze strany veřejnosti. Na rozdíl od evropských demokracií umožňují USA nestátním subjektům používat sílu, což v prostředí hluboké polarizace politických stran činí reformu extrémně obtížnou. Dle autora budou bez strukturálních ústavních změn politické násilné činy pravděpodobně pokračovat. -- Viz také s. 3.

Gideon Rachman

Plotting a post-American world

Plánování postamerického světa

Financial Times, Vol. 2025, No. 42040 (6.9.2025), p. 5

Článek upozorňuje na průběh vojenské přehlídky v Pekingu u příležitosti 80. výročí konce druhé světové války, kde Čína chtěla dokázat blízké vztahy s Ruskem, Severní Koreou a Íránem. Si Ťin-pching vykreslil Čínu jako zemi usilující o mír, avšak přítomnost lídrů V. Putina a Kim Čong-un spolu s důkazy o jejich spolupráci na Ukrajině i jinde poukazuje na společnou ambici zpochybnit globální řád vedený USA.

Snahy prezidenta Trumpa o navázání osobních vztahů se zmiňovanými lidry do značné míry selhaly, zatímco jeho konfrontační postoj vůči spojencům USA a Indii vyvolal pochybnosti o spolehlivosti USA. Summit Šanghajské organizace, který se konal souběžně s přehlídkou, signalizoval snahu o vybudování alternativních finančních struktur mimo vliv Západu, i když rozdíly uvnitř skupiny přetrvávají. Analytici varují, že s oslabením amerických spojenečství a demonstrací čínské vojenské síly se regionální mocnosti obávají rostoucí agresivity Pekingu, zejména v otázce Tchaj-wanu. Globální role Washingtonu je zpochybňována.

Henry Foy, Courtney Weaver, Charles Clover

Putin's game of drones test NATO's defences

Putinova hra s drony testuje obranu NATO

Financial Times, Vol. 2025, No. 42044 (11.9.2025), p. 2

Článek popisuje, jak 19 ruských dronů vstoupilo dne 9. září do polského vzdušného prostoru. Stíhačky NATO zde poprvé od začátku invaze na Ukrajinu přímo zasáhly proti ruským silám. Většina dronů byla identifikována jako iránské návnady Shahed, jejichž cílem je odvádět pozornost protivzdušné obrany před větší vlnou ozbrojených dronů mířících na ukrajinské města. Analytici považují tento vpád za záměrný test protivzdušné obrany NATO, který odhalil vážné slabiny a zdůraznil naléhavou potřebu koordinovaného víceúrovňového obranného systému. K incidentu došlo několik dní předtím, než Rusko a Bělorusko zahájily vojenské cvičení poblíž hranic NATO. Vedoucí představitelé z celé Evropy, včetně polského premiéra Tuska a italského ministra obrany Crosetta, odsoudili tuto akci jako provokaci, jejímž cílem je eskalovat napětí a zasít rozkol v rámci NATO. Moskva zesiluje nepřátelskou rétoriku a hybridní válečné taktiky, dle odborníků by nečinnost mohla povzbudit budoucí vpády na území států NATO.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou dostupné v Odborné knihovně MF.

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 69, (2025) č. 36

Mzdy rychle rostou, rozdíly mezi regiony, pohlavími i profesemi se zvětšují ještě rychleji - komentář (s. 6); Stavět v Česku byty je hrůza. Developeři tak míří za hranice - téma čísla (s. 12-19); Každý bude šéfem. Umělá inteligence urychlí zaměstnancům kariéru - rozhovor s M. Stachníkem z Microsoftu (s. 20-25); Letos už 11 miliard. Daňové příjmy z hazardu rostou. Ale jak komu - za první pololetí se v hazardu protočilo půl bilionu korun (s. 26-28); Nařízení jde samo proti sobě. Vláda rozhodne o návrhu omezit pracovní agentury - nelegální práce a agentury práce (s. 30-31); Proč v Česku nepadá cena nemovitostí? Domácí kapitál drží trh nahoře - rozhovor s P. Cízkem z nemovitostního fondu Investika (s. 32-35); Češi jsou na tom lépe, než ukazují jejich výplatní pásky. Přitom platy rostou (s. 36-37); Zákaz spalování motorů není reálný, zjistily automobilky (s. 48-49); Po čem touží dnešní děti - infografika o zájmech a budoucím povolání (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 69, (2025) č. 37

Školy neumí poznat nové Einsteiny, možná je mezi nimi i vaše dítě: v Česku je násobně víc nadaných dětí, než kolik jich školy identifikují. Nedaří se zachytit především dvě skupiny dětí (děvčata a děti ze sociálně znevýhodněného prostředí) - téma čísla o nadaných žácích (s. 10-17); Bojem za zachování spalovacích motorů Češi lobbují za vlastní industriální smrt - rozhovor s E. Palíškem ze skupiny Siemens (s. 18-23); Josef Inwald: sklářský mág z Vysočiny, který očaroval Evropu - seriál České podnikání (s. 28-31); Místo hotovosti karty a QR platby. Restaurátér nepotřebuje tolik lidí a rostou tržby (s. 32-33); Juniory nesháníme! Ve kterých odvětvích mají absolventi problém najít práci (s. 42-43); Majetek namísto práce. Reforma daní naráží na českou lásku k cihlám - majetkové daně (s. 44-47); Jak si stojí české mzdy - infografika k vývoji průměrné výše mezd v zemích EU (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 69, (2025) č. 38

Sny o zdanění bohatých končí dražším životem pro všechny - komentář (s. 6); Slibem nezarmoutíš aneb Co si vzít z volebních programů ANO a Spolu - téma čísla o volebních programech stran v ČR (s. 10-12); Experti navrhli daňovou reformu. Politici ji vítají, i když sami slibují hlavně rozdávání (s. 14-15); V Česku už 30 let panuje mýtus, že stát má hospodařit s nízkými dluhy - rozhovor s M. Skořepou,

předsedou Výboru pro rozpočtové prognózy (s. 16-19); Válka, která vydělává. Akcie zbrojařů lámou rekordy (s. 26-29); V závětrí tahanic o ropu. Tak levný benzin Česko dlouho nemělo (s. 34-36); Investoři zpozorněli. Trumpův nápad může přepsat pravidla trhů - pololetní reporting pro podniky (s. 38-39); Zemědělce straší návrh nového rozpočtu Evropské unie (s. 40-41); Technologie právníkům ulehčují práci, ale ohrožují jejich instinkt - rozhovor s právníkem P. Walasem (s. 46-47); Kde v Praze rostou byty - infografika o aktuálních developerských projektech (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 69, (2025) č. 39**

Proč vládní strany prohrají volby? Protože si nepřečetly práci posledních držitelů Nobelovy ceny za ekonomii - komentář k zásadní roli institucí pro prosperitu země (s. 6); České firmy přehlíží generaci 50+. Vymstí se to jim i celé ekonomice - téma čísla (s. 12-17); Wikov posílí v USA a zdvojnásobí tržby. Evropě hrozí, že bude vazalem velmocí - rozhovor s M. Wichterlem (s. 18-23); Skutečně jednotný trh v Evropě neexistuje a vlastně ho ani nikdo nechce - rozhovor s P. Koutným, šéfem fintechu Finshape (s. 28-31); Enrico Fermi, vizionář, který jako první dokázal ochočit atomy - seriál Vynálezy, které změnily svět (s. 34-37); Zákon vychází vstříc dlužníkům, věřitelé zůstávají na druhé koleji: bankrot řeší v Česku oddlužením téměř sto tisíc osob - rozhovor s advokátem J. Maškem (s. 46-48); Nedokonale rovné volební právo - podíl hlasů potřebných k zisku mandátu a počet hlasů na mandát do PS (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 69, (2025) č. 40**

Nová vláda nemá šanci naplnit očekávání. Stačilo by, kdyby vytvářela jen minimum nových překážek - komentář (s. 6); EU se chce vymanit ze závislosti na Číně. Zatím bez většího úspěchu: lithium, kobalt či praseodym určují budoucnost zelené energie. EU touží po soběstačnosti, ale zatím spoléhá na cizí producenty - téma čísla (s. 10-17); Stačí málo a česká demokracie se překloupí do despotie - rozhovor s filozofem Václavem Němcem (s. 18-23); Konec levných hospod v Čechách. Zdražování zpomalilo, slabí nepřežijí - gastro podniky (s. 24-27); Spekulanti přišli na další způsob, jak vydělat velký balík na Trumpových clech (s. 28-29); Lidé využívající nástroje umělé inteligence mají větší sklon podvádět (s. 40-41); Dlouholetá manželství se rozpadají stále častěji: podíl rozvodů lidí starších padesáti let se v Česku od roku 1989 více než ztrojnásobil (s. 46-49); Velký návrat AB - volební výsledky a nové složení Poslanecké sněmovny (s. 50).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2025, č. 37**

Konec konce zákazu spalováků - komentář (s. 12); Český startupový sen: od Rohlíku přes Zásilkovnu a Kiwi po Flowbox či CitiZen. České startupy se ve světě neztratí. Tuzemské podnikatelské prostředí ale novým rychlým nápadům moc nepřeje. Chybí rizikový kapitál, který pak suplují stát. Změnit by to měl nový zákon - téma čísla (s. 14-18); Špatná zpráva pro evropské farmáře: potravinová soběstačnost, rozmach technologií a nastartování renesance venkova jsou hlavní cíle Číny v oblasti zemědělství do roku 2035 (s. 20-22); Digitalizace na kolejích - rozhovor s J. Šamalem z Ayudate (s. 28-29); Na druhou stranu barikády: ještě nedávno stáli na opačných stranách trestního řízení - Igor Stříž jako nejvyšší státní zástupce a Petr Michal jako advokát a společník v kanceláři Portos. Dnes oba působí v advokacii a navázali úzkou spolupráci - rozhovory (s. 32-38); Airbus ulétl Boeingu. Udrží si náskok? - ve spolupráci s Financial Times (s. 40-45); Temná míza zrozené republiky: seriál Byznys první republiky o rafineriích (s. 46-49); Evropa nesmí bezpečnost podcenit, na obranu musí dávat víc peněz - komentář (s. 54).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2025, č. 38**

Zestátnění ČEZ jako lákadlo - komentář (s. 12); Zpráva o stavu země: Česko mezi tradicí, kulturou a nacionalismem. Společnost je rozdělená do vyprofilovaných skupin s odlišnými názory, které přesahují původní ekonomické konflikty - téma čísla (s. 14-22); Krásné investice, ale se šmouhou - trh se světovým uměním (s. 26-30); Naše fondy musí být robustní od samého začátku - rozhovor s šéfem Penta Funds Tomášem Kálalem (s. 36-41); Problém se zdaňováním bohatých: fiskální systémy založené na zdanění příjmů a spotřeby jen obtížně postihují nabyté bohatství. A majetní miliardáři jsou navíc velmi mobilní, umí majetek přesouvat - ve spolupráci s Financial Times (s. 42-47); Realitní trh v době růstu (příl. s. II); Rok od Draghiho zprávy: ekonomika EU se nelepší (s. 58).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2025, č. 39**

Hospodaření za tři minus - komentář k veřejným financím (s. 12); Léčba ruskou ropou "made in Česko": pohled za kulisy bezpečnostně, geopoliticky a obchodně náročné operace, v níž Česko obstálo na jedničku a která přiškrtila moc Kremlu - téma čísla o strategických surovinách a ropovodech (s. 14-18); Propastné rozdíly v bohatství Saúdů: obrovské státní výdaje pohánějí rozvoj arabské velmoci, avšak některé regiony tvrdí, že rychle rostoucí metropole získává až příliš velkou část peněz - ve spolupráci s Financial Times (s. 28-33); Svět v kleštích dvou predátorských supervelmocí: Státy musejí najít způsob, jak se vypořádat s Trumpovou Amerikou - a s Čínou - komentář M. Wolfa z Financial Times (s. 34-35); Špinavý průmysl, čisté výtěžky - seriál Byznys první republiky o chemickém průmyslu (s. 36-39); Produkce aut v Česku klesla o dvě procenta: zvyšuje se však podíl vyrobených elektromobilů (s. 41); Geografie výroby? Nabírá na síle (spec. příloha Strojírenství, s. xii); Mobilita 5.0 není jen technický pokrok (s. 46).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 175 (9.9.2025)**

Nezaměstnanost roste, v srpnu byla nejvyšší za devět let - 4,5 % (s. 2); Vláda přidá miliardy na protipovodňová opatření (s. 2); OPEC zvyšuje těžbu, saúdský princ zamíří v listopadu za Trumpem. Čeká ropu cesta k ceně 50 dolarů za barel? (s. 3); "Marshallův plán" pro chudé regiony? Většina politiků návrhy NERV ignoruje - boj s chudobou (s. 5); Tlak na nízké platy vede v první řadě k mizerným službám - komentář k odměňování ve státní správě (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 176 (10.9.2025)**

Stát chtěl daně z "byznys exitů". Podnikatelé si ale pospíšili - prodej obchodních podílů bez osvobození od daně (s. 1); Dodavatelé plynu už v cenících zmiňují nové povolenky pro domácnosti (s. 3); Hrál a prohrál. Francie přišla o dalšího premiéra, teď ale začíná jít do tuhého. Kdy na zemi zaútočí finanční trhy? - schodek francouzského rozpočtu (s. 8); Klíčové otázky před volbami: kdo má právo bydlet a za kolik? - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 178 (12.9.2025)**

Expertů navrhli daňovou reformu. Politici ji vítají, i když sami slibují hlavně rozdávání peněz a snížení daní (s. 3); Dohodáři odvedli státu 14 miliard, kdyby pracovali na smlouvu, bylo by to víc. Jak se dohody můžou změnit (s. 5); Hlavní recept pro naši prosperitu? Brusel to není. Kdo zabrzdil recept, který měl ekonomicky nakopnout Evropu? - Draghiho zpráva (s. 6); V Česku už AI používá 40 procent firem. Chybí ale jasný plán digitalizace (s. 9); Zdanění bank a bohatých? Překvapení může přijít kdykoliv po volbách - komentář (s. 14); I populismus má své meze - Slovensko krotí deficit - komentář (s. 16).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 181 (17.9.2025)**

10 let od invaze čínského kapitálu: zbyly hotely, kanceláře a zvětralé pivovary - čínské investice (s. 1-3); ČEPS chystá úplně novou rozvodnu v Rohatci a instalaci desítek tlumivek. Jedna přijde na stovky milionů (s. 6); Trump sebral Čechům zisky z burzy. Jak si příště co nejlépe ochránit portfolio? (s. 14); Veřejný dluh eurozóny se stabilizoval. Státy s vysokým dluhem jsou ale v ohrožení - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 182 (18.9.2025)**

Komise chce zavést cla na Izrael i sankce na extremisty (s. 2); Kapitulace před Trumpem? Americká cla zatím byznysu v EU neškodí, naopak má výhodu proti konkurenci (s. 5); Náklady nenařadit, ale ani nepodstřeňovat, řekl firmám soud. Dceřinky mohou doplácet na daních miliony - převodní ceny a případ Inventec (Czech) (s. 6); Další rána pro americké investory: Trump přišel s nápadem, který může přepsat dosavadní pravidla trhu - snížení reportovací zátěže podniků (s. 9); Dolar padá, korunové výnosy trpí - komentář (s. 12).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 186 (24.9.2025)**

MPO připravuje nový zákon, který zlepší podporu start-upů. Pro je i opozice: daňové výhody pro investory, flexibilnější najímání OSVČ nebo motivace pro penzijní fondy, aby sázely také na začínající podnikatele. Ministerstvo průmyslu má plán, jak zlepšit podmínky pro start-upy (s. 1); Hypotéku má

dnes zhruba každá pátá domácnost (s. 3); Znamý ekonom vymyslel daň pro miliardáře a část politiků je pro. Někteří boháči by museli část majetku odevzdat státu - G. Zucman a světové jednotné danění miliardářů (s. 5); Centrální banky musí zůstat nezávislé - komentář (s. 12); Česko a demokracie: patříme mezi nejlépe fungující systémy na světě (s. 16).

Hospodářské noviny

Sv. 69, (2025) č. 187 (25.9.2025)

Triky s nenahlášenými zaměstnanci skončí už za týden. Firmy si stěžují na nedostatek informací - zaměstnávání cizinců (s. 3); Virtuální sídla jsou v kurzu, zbavují se negativní nálepky (s. 3); Trump zase udělal ukrajinskou otočku: sdělil světu to, co si Kyjev přeje od samého začátku války (s. 12); Donald Trump zasahuje do byznysu jako žádný prezident před ním - komentář (s. 15); Česko a Ukrajinci: ekonomika a rozpočet z nich profitují, dávky pobírají stále méně (s. 16).

Hospodářské noviny

Sv. 69, (2025) č. 189 (29.9.2025)

Daně v novém? Datlování v systému z 90. let má skončit za tři roky, stát už má na miliardovou zakázku zájemce - finanční správa (s. 4); Zaměstnanecké akcie se rozjedou v lednu, klíčový detail je ale nejasný. Pro start-upy se může novinka změnit v past (s. 5); Zdraží emisní povolenky energie lidem? Měsíčně jen o 200 až 400 korun - rozhovor s J. Brázdou z PwC (s. 8); Když už je TACO trade málo. Spekulanti přišli na další způsob, jak vydělat pořádný balík na Trumpových clech (s. 15); Česko a byty: vládní pomoc s bydlením poslala ceny nájmu raketově vzhůru (s. 18).

Hospodářské noviny

Sv. 69, (2025) č. 191 (1.10.2025)

Uhlíkové clo zatíží už od ledna české dovozce milionovými náklady. Pravidla přitom EU ladí na poslední chvíli - CBAM (s. 3); Miliardy navíc na nové dálnice i pro vysoké školy. Je za nimi oprávněný optimismus, nebo jen Stanjurův účetní trik? (s. 4); Ve čtyřech bankách si můžete sjednat hypotéku, aniž byste měli vybranou nemovitost (s. 10); Chytrá daňová reforma toho pro ekonomiku může udělat hodně - komentář (s. 15); Česko a ceny energií: zvyšují je nulové dotace i vysoké poplatky - cena elektřiny a její složení (s. 16).

Hospodářské noviny

Sv. 69, (2025) č. 192 (2.10.2025)

To je blbý, to se bude líbit, řekl by Werich. Předvolební postoj stran k EU a USA často nedává smysl. Až na výjimky (s. 3); Mlha kolem pobídek. Stát zamítl dotaci sedmi strategickým investicím, pochlubil se přitom schválením podpory (s. 5); Vypnutí federální vlády Trumpovy vyhovuje. Může posílit centralizaci moci a tažení proti "levicovému teroru" (s. 6); Do roku 2035 budou evropskému trhu s elektromobily dominovat Číňané. Co musí Západ udělat, aby jim stačil (s. 11); Drahé bydlení škrtí ekonomiku a škodí dokonce i porodnosti - komentář (s. 15); Česko a důchody: reálné příjmy penzistů rostou, koupí si více jídla i benzínu (s. 16).

Hospodářské noviny

Sv. 69, (2025) č. 196 (8.10.2025)

Jak Babiš vyřeší střet zájmů s Agrofertem? Pravděpodobně vybere rodinné řešení (s. 2); EU sahá po vzoru Trumpa po clech na ocel. Ochrání to naše výrobce před zánikem, říká eurokomisař Séjourné (s. 3); Konec éry Petra Fialy: po dvanácti letech odejde z vedení ODS. Ovlivní to i přežití koalice Spolu? (s. 4); Soud se v přelomovém rozhodnutí zastal finanční správy. Prostituci lze danit, stát se tím nestane kuplířem - rozsudek NSS (s. 5); První povolební spor: peníze na dopravní stavby. Několik jich nezačalo, seškrtaný rozpočet není jediný důvod (s. 11); Ještě ani není jasné obsazení resortů a už se všichni hlásí o peníze - komentář (s. 15).

Účetnictví

Sv. 2025, č. 9

Účtování splatné daně z příjmů v obchodní společnosti (s. 2-9); Cash pooling (s. 10-14); Funkční měna a její aplikace v účetnictví (s. 23-29); Zálohy na daň z příjmů (s. 30-35); Zásadní změny v povinnostech dle novelizovaného § 22 AML zákona (s. 36-37); Švarcsystém žije i po 30 letech... (s. 38-42); Výběr zajímavých rozsudků Nejvyššího správního soudu k dani z příjmů (s. 43-44); Jedná se o pracovní právní vztah, nebo švarcsystém? (s. 45-47).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Finance. Bankovníctví. Měnový systém	53
Podnik a podnikání	53
Právo	54
Účetnictví	55
Životní prostředí	55
Ostatní	55

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

30567

Tomáš Čapek

Kapitálové trhy : možnosti kapitálových trhů pro retailové investory prostřednictvím online nástrojů
[Bratislava] : Dixit, 2025, 139 stran : ilustrace

Autor sleduje proměnu kapitálových a finančních trhů z pohledu jejich retailových účastníků. Proměnu, která akceleruje od počátku tohoto století vlivem globalizace a nových technologií. V publikaci autor průřezově popisuje současný kapitálový trh optikou drobného investora nebo obchodníka s cennými papíry. Poskytuje informace o příležitostech a rizicích pro zájemce, kteří na kapitálové trhy chtějí vstoupit, anebo na nich už působí a informace, jak tyto trhy za daných principů, pravidel a technologií skutečně fungují. Názvy kapitol: Kapitálové trhy a jejich fungování; Retailoví investoři a tradeři; Finanční instrumenty; Platformy, brokeri, banky a poradci; Fundamentální a technická analýza; Řízení rizika; Regulace a bezpečnost; Technologie na kapitálových trzích. - ISBN: 978-80-89662-62-3

30568

Martin Kuržeja

První kroky k investování

České Budějovice : Nová Forma s.r.o., 2025, 82 stran

Výklad základů investování a základních finančních nástrojů pro začátečníky, a to na základě autorových zkušeností. Obsahem jednotlivých částí jsou: investice, jejich rozdělení a plán investování, jednoduché vs. složené úročení, kapitálový trh a obchodování na něm, portfolio, kryptoměny, danění. - ISBN: 978-80-7612-776-0 (brožováno)

E-9665

Ministry of Financial of the Czech Republic

Report on financial market developments in 2024

Zpráva o vývoji finančního trhu v roce 2024

Praha : Ministerstvo financí ČR, July 2025, 92 stran : tabulky, grafy

Zpráva analyzuje nejdůležitější změny v jednotlivých sektorech finančního trhu v uplynulém roce v kontextu delšího sledovaného období. Dále obsahuje zvláštní kapitolu věnovanou hlavním legislativním aktivitám MF v daném roce, které ovlivní budoucí fungování a vývoj finančního trhu. Zpráva se také podrobně věnuje působení MF v pracovních skupinách a výborech na evropské i globální úrovni. Po úvodním shrnutí vývoje v roce 2023 následuje přehled v těchto částech: makroekonomická situace a vnější vztahy, umístění prostředků na finančním trhu, struktura úspor domácností, institucionální pohled na finanční trh, úvěrové instituce a ostatní poskytovatelé financování aktiv, kapitálový trh, pojišťovnictví, soukromý penzijní systém, aktivity MF a legislativa v oblasti finančního trhu. - Příloha obsahuje přehled legislativy a doplňující tabulky. - ISBN: 978-80-7586-090-3 (brožováno)

Podnik a podnikání

30524

John Kay

The corporation in the twenty-first century : why (almost) everything we are told about business is wrong
Korporace v jednadvacátém století : proč je (téměř) vše, co nám říkali o podnikání, špatné

London : Profile Books, ©2024, 442 stran : obrázky

Po celé generace byly obchodní korporace definovány jako podnik řízený kapitalistickou elitou, která využívá své nahromaděné bohatství k vlastnictví výrobních prostředků a uplatňování ekonomické moci. Realita se však v 21. století změnila. Zboží a služby jsou nabízeny prostřednictvím obrazovek a displejů. A i když se zboží spotřebovává více než kdykoli předtím, velké podniky čelí krizi legitimacy. Například farmaceutický průmysl vyrábí vakcíny, které zachraňují životy, ale ztratil důvěru veřejnosti. Rostoucí rozdíly v plátech mezi vedoucími pracovníky a zaměstnanci destabilizují společnosti. Facebook a Google mají více zákazníků než jakékoli jiné společnosti v historii, ale jsou široce kritizovány. Autor popisuje, jak honba za ziskem pro akcionáře zničila některé z předních

společností 20. století. A přináší nové definice úspěšné obchodní činnosti a vedení, znalostní ekonomiky a možné budoucnosti moderních korporací. - Poznámky. - ISBN: 978-1-80522-172-2 (vázáno)

Právo

30526

Piotr Bogdanowicz

Contract modifications in EU procurement law

Změny smluv v právu EU o zadávání veřejných zakázek

Cheltenham : Edward Elgar, 2021, xix, 178 stran

Publikace poskytuje komplexní přehled o procesu změn smluv podle práva Evropské unie (EU) o zadávání veřejných zakázek. Kniha zkoumá původ předpisů týkajících se změn, právní důvody pro změny a omezení podle platných pravidel. Kromě toho kniha nastiňuje právní účinky provedení změny v rozporu s právem EU. Mezi hlavní rysy patří: analýza kritérií, která musí být splněna podle směrnice EU o veřejných zakázkách (2014/24/EU), aby byla změna v souladu s právem EU; nové posouzení rozhodnutí Soudního dvora EU v případech týkajících se změn smluv a směrnice 2014/24/EU v širším kontextu; zvážení změn smluv z praktického i teoretického hlediska. - Poznámky. - ISBN: 978-1-80037-966-4 (vázáno)

30566

David Elischer, Ivan Kobliha, Petr Dobiáš, Antonín Kottbauer, Radka Hunjan Koblihová, Sarah Farid, Jan Tuláček

Náhrada majetkové a nemajetkové újmy : podle občanského zákoníku, zákoníku práce, v oblasti průmyslového vlastnictví a podle autorského zákona : praktická příručka

Praha : Leges, 2025, 464 stran

Publikace nabízí komplexní pohled na náhradu majetkové a nemajetkové újmy, ale i návod na řešení situací vzniklých při uplatňování práva na náhradu škody a odčinění nemajetkové újmy. V první části se autoři zabývají náhradou újmy podle občanského zákoníku, který je základem úpravy civilních deliktů. Vykládají jak obecné skutkové podstaty civilní odpovědnosti, tak jednotlivé případy zvláštní povinnosti k náhradě újmy. Dále se autoři podrobně zabývají specifiky náhrady újmy podle zákoníku práce včetně rozsáhlé problematiky pracovních úrazů a nemocí z povolání. Pozornost je věnována rovněž povinnosti k náhradě újmy ve sporech vzniklých v oblasti průmyslového vlastnictví. Závěr knihy se věnuje náhradě škody podle autorského zákona. Prakticky zaměřený výklad je doplněn o judikaturu. - 2. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-7502-765-8

30570

Jakub Charvát

Trestní odpovědnost umělé inteligence

Praha : Wolters Kluwer, 2025, xii, 118 stran

Umělá inteligence se stává neodmyslitelnou součástí každého oboru lidské činnosti. S jejím rostoucím zapojením však narůstají i rizika, která pro společnost i jednotlivce představuje. Umělá inteligence (AI) a nástroje či zařízení ji využívající mohou nejen usnadnit, ale i umožnit páchaní různé, více či méně komplexní trestné činnosti. Autor proto dosavadní stav poznání problematiky trestní odpovědnosti AI zasazuje do kontextu platného českého trestního práva a současných vývojových trendů i aktuálních predikcí. Úvodní kapitoly se věnují jak technologii umělé inteligence, tak platné české právní úpravě. Následuje shrnutí dosavadního zahraničního i tuzemského poznání, v návaznosti na nějž je představena kombinace modelů trestní odpovědnosti fyzických a právnických osob, již by bylo možné v mezích platného práva uplatnit, a tím v době, kdy AI prochází globální adopcí, zachytit co nejširší spektrum trestné činnosti s ní související. - Vydání první - Příloha obsahuje text Trestní odpovědnost v kontextu Aktu o umělé inteligenci (nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2024/1689, kterým se stanoví pravidla pro AI). - ISBN: 978-80-286-0319-9

Úplné znění zákonů (ÚZ)

30480/1642

Daňový řád. Daňové poradenství. Finanční správa ČR. Mezinárodní spolupráce : redakční uzávěrka 4.8.2025

Účetnictví

30565

Jana Skálová

Účetnictví a daň z příjmů

Praha : Wolters Kluwer, 2025, XVI, 230 stran

Obsahem práce je vliv zákona o daních z příjmů na účetnictví podnikatelských subjektů. Úvod je věnován konstrukci základu daně z příjmů právnických osob, tedy úpravě výsledku hospodaření z účetnictví na daňový základ. Následuje rozbor transakcí s některými aktivy či pasivy. Další kapitoly popisují účetní a daňové dopady dlouhodobého hmotného nebo nehmotného majetku, daňové souvislosti rezerv a opravných položek, vliv daně z příjmů na transakce s cennými papíry i daně při výplatě vlastního kapitálu. Podrobně je rozebrána odložená daň. Výklad dále pokračuje daňovými souvislostmi prodeje a vkladu obchodního závodu, daňovým posuzováním fúzí nebo rozdělení, včetně rozdělení vyčleněním. Samostatná kapitola se věnuje zdanění při odchodu - exit tax. Publikace obsahuje nezbytný teoretický podklad i navazující praktické příklady a její právní stav je k 1.5.2025. - Vydání první - ISBN: 978-80-286-0275-8 (brožováno)

Životní prostředí

30525

Edited by Kyla Tienhaara and Joanna Robinson

Routledge handbook on the Green New Deal

Příručka nakladatelství Routledge k Nové zelené dohodě

London and New York : Routledge, 2023, xix, 493 stran : tabulky, grafy

Green New Deal (GND) je ekonomický pobídkový program v USA, který se snaží řešit jak změnu klimatu, tak ekonomickou nerovnost ve společnosti. V posledních letech se GND přesunul z relativního neznáma do popředí politických diskusí a veřejných debat o tom, jak reagovat na klimatickou krizi po celém světě. Je mu připisována radikální změna povahy konverzace o změně klimatu a opětovné oživení environmentálního hnutí v kritické době. Všechny návrhy GND zdůrazňují, že je třeba, aby vlády (spíše než trhy) vedly energetickou transformaci. Liší se však i v jiných ohledech. Příručka analyzuje základní principy, na kterých je GND založen, a zkoumá národní a regionální rozdíly. Je rozdělena do tří částí. První část zkoumá politickou ekonomii GND, přičemž se zaměřuje nejen na to, jak budou návrhy zpoplatněny, ale také na příležitosti pro zásadní transformaci jak národních ekonomik, tak globálního ekonomického systému. Druhá část se zabývá otázkami spravedlnosti, které jsou ústředním bodem mnoha návrhů GND, včetně práv domorodých obyvatel, rasové a genderové rovnosti a spravedlnosti pro globální Jih. Ve třetí části autoři podrobně popisují případové studie návrhů a plánů GND na místní, národní a regionální úrovni. - Poznámky. - ISBN: 978-0-367-62805-5 (brožováno)

Ostatní

30569

redakce týdeníku Respekt ; odpovědná redaktorka Simona Javůrková

Světová intelektuálové : průvodce myšlením neklidné doby

Praha : Respekt Media, a.s., 2025, 415 stran : portréty

Portréty dvaadesáti osobností z celého světa, které formují globální debatu o nejpalčivějších otázkách současnosti (AI, pracovní trh, vzestup nacionalismu, globalizace, klimatické změny, pokrok v biotechnologiích, geopolitické napětí, rostoucí nerovnost atd.). Kdo tvoří nové generace myslitelů? Kniha seznamuje

s vlivnými myšlenkovými směry, radikální kritikou zavedených pořádků i konstruktivním hledáním budoucích směrů a cest lidstva. Přináší profily těch, kterým naslouchají mocní politici, a nechává nahlédnout do nejnovějšího vývoje v rozmanitých oborech, kterými se oslovení zabývají. Tyto portréty vycházely v týdeníku Respekt. - Vydání první - ISBN: 978-80-909308-7-2

Odbor Provoz ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

(otevřeno i pro veřejnost)

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 16:00

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Letní výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

(otevřeno i pro veřejnost)

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 15:00

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<https://www.mfcz.cz/cs/ministerstvo/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna>

Intranet:

<https://knihovna.urad.mfcz.cz/oknihovne.php>